

Det er kun innholdslista som vert trykt opp til årsmøtet

Innhold

1. AUF i Hordaland	10
En kriminalomsorg i krise	10
Partistyrets innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.	10
2. AUF i Hordaland.....	10
Ja til obligatorisk vaksine for barn!	10
Partistyrets innstilling: Styret viser til landsmøtevedtak i 2015 der landsmøtet med knapt flertall vedtok et forsøk med obligatorisk vaksine mot meslinger i Oslo. Forslaget oversendes redaksjonskomiteen.	11
3. AUF i Hordaland.....	11
Mer tilskudd til psykisk helse.....	11
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	12
4. Austevoll Arbeiderparti	12
Helse.....	12
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	12
5. Austrheim Arbeiderparti	12
Helsefagarbeidar.....	12
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	12
6. Arbeiderpartiet i Bergen.....	12
En trygg helse for alle	12
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	13
7. Kvinnherad Arbeidarparti.....	13
Tannhelsetenesta	13
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	14
8. AUF i Hordaland.....	14
En mer solidarisk flyktningpolitikk.....	14
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	14
9. Voss Arbeidarparti.....	14
Innvandring og integrering	14
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	15
10. Bjørnafjorden Arbeidarparti.....	15
Norge bør ta i mot 5000 kvoteflyktingar i 2018.....	15
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	15
11. Arbeiderpartiet i Bergen.....	16
En human og rettferdig asylpolitikk og en integreringspolitikk for fremtiden.....	16
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	16
12. AUF i Hordaland.....	16

Internasjonal uttalelse.....	16
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	20
13. AUF i Hordaland.....	20
Ja til et tettere energisamarbeid med EU.....	20
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	21
14. Osterøy Arbeiderparti	21
Arbeiderpartiet må sikre fortsatt statleg styring og eigarskap i energisektoren	21
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	22
15. Voss Arbeiderparti.....	22
Nei til EUs energiunion	22
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	22
16. Ullensvang Arbeiderparti.....	22
Eu sitt tredje energimarknad.....	22
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	23
17. Kvam Arbeiderparti	23
EU sitt energibyrå ACER.....	23
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	24
18. Stord Arbeiderparti.....	24
Norsk tilknytning til ACER ?.....	24
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	24
19. Arbeiderpartiet i Bergen.....	24
Vannkraft og vindkraft må være offentlig eid og kontrollert.	24
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	25
20. Arbeiderpartiet i Bergen.....	25
Kraftpolitikken	25
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	26
21. Arbeiderpartiet i Bergen.....	26
En slagkraftig klima- og miljøpolitikk	26
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen	27
22. Voss Arbeiderparti.....	27
Klima.....	27
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	27
23. Bjørnafjorden Arbeiderparti.....	28
Pant på plast.....	28
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	28
24. Askøy Arbeiderparti.....	28
Foreldre fortjener en god barselomsorg	28
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	28
25. AUF i Hordaland.....	29

Todeling av foreldrepermisjonen	29
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	29
26. Arbeiderpartiet i Bergen.....	29
Foreldre må sikres gode rettigheter	29
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	29
27. AUF i Hordaland.....	29
Barnetrygden	29
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	30
28. Austevoll Arbeiderparti	30
Tilsyn med barnehagar	30
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	30
29. Bjørnafjorden Arbeidarparti.....	30
Økonomisk tilsyn med private barnehager.....	30
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	30
30. AUF i Hordaland.....	30
En gratis barnehage for alle.....	30
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	31
31. AUF i Hordaland.....	31
Et mål om å utrydde barnefattigdommen	31
Partistyrets innstilling: oversendes redaksjonskomiteen.	32
32. Bjørnafjorden Arbeidarparti.....	32
Tiltak for å unngå fattigdom.....	32
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	32
33. Arbeiderpartiet i Bergen.....	32
En god oppvekst	32
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	34
34. Kvinnherad Arbeidarparti.....	34
Berekraftig oppvekstvilkår	34
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	34
35. Voss Arbeidarparti.....	34
Born og ungdom.....	34
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	34
36. AUF i Hordaland.....	35
Skoleuttalelse.....	35
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	38
37. Osterøy Arbeiderparti	38
Finansiering av Private skular	38
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	38
38. Stord Arbeidarparti.....	38

Fordelingsnøkkelen til lærernorma.....	38
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	38
39. Stord Arbeidarparti.....	38
Inkludering av alle elevar	38
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	39
40. Bjørnafjorden Arbeidarparti.....	39
Lekser	39
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	39
41. Askøy Arbeiderparti.....	39
Opptak i videregående skole	39
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	40
42. Askøy Arbeiderparti.....	40
Forebyggende arbeid i videregående skole	40
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	40
43. Austrheim Arbeiderparti	40
Yrkesfag, meir praksis og tidlegare opplæring i bedrift.....	40
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	41
44. Austrheim Arbeiderparti	41
Restaurant og matfag.....	41
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	41
45. Voss Arbeidarparti.....	41
Kommunane må ta inn fleire lærlingar.....	41
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	41
46. AUF i Hordaland.....	41
Vern av Lofoten, Vesterålen og Senja.....	41
Partistyrets innstilling: oversendes redaksjonskomiteen.	42
47. Austevoll Arbeiderparti	42
Marin forsøpling.....	42
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	42
48. Austevoll Arbeiderparti	42
Havbruk og fiskeri.....	42
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	42
49. Arbeiderpartiet i Bergen.....	42
Bærekraftig fiskeri.....	42
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	43
50. Kvinnherad Arbeidarparti.....	43
Naust i sjølinja.....	43
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	43
51. Kvam Arbeidarparti	44

Plan for cruiseskipskaiar	44
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	44
52. Austevoll Arbeiderparti	44
Nattferje Hufthammer – Krokeide sambandet.....	44
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	44
53. Austevoll Arbeiderparti	44
Ferjetransport.....	44
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	45
54. Austrheim Arbeiderparti	45
Fylkesvegferjer.....	45
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	45
55. Kvinnherad Arbeidarparti.....	45
Sørleg kryssing av E39.....	45
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	45
56. Bømlo Arbeidarparti.....	45
E-39	45
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	45
57. Stord Arbeidarparti.....	45
Uttale - E39	45
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	46
58. Alver Arbeiderparti.....	46
Ny E39 Vågsbotn-Klauvaneset må realiserast så snart som mogleg!	46
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	46
59. Bjørnafjorden Arbeidarparti.....	46
Nei til førehandsinnkrevjing av bompengar på E39	46
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	47
60. Kvam Arbeidarparti	47
Oppskrivning av kommunale og fylkeskommunale vegar	47
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	47
61. Kvinnherad Arbeidarparti.....	47
Rassikringsmidlar	47
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	47
62. Askøy Arbeiderparti.....	48
Barna våre fortjener trygge skoleveier	48
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	48
63. Askøy Arbeiderparti.....	48
Det blå kollektivfeltet er i vekst	48
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	49
64. Arbeiderpartiet i Bergen.....	49

En bærekraftig kollektivtransport.....	49
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	49
65. Bjørnafjorden Arbeiderparti.....	49
Alle vil til og frå Bergen kollektivt!	49
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	50
66. Austevoll Arbeiderparti	50
Regelverk innafor arbeidsmarknadslova	50
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	50
67. Kvinnherad Arbeiderparti.....	50
Praksisarbeid	50
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	50
68. Stord Arbeiderparti.....	50
Fagorganisasjonene sin medverknad i interkommunale prosjektorganisasjoner.....	50
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	51
69. Voss Arbeiderparti.....	51
Arbeid og likestilling.....	51
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	51
70. Bjørnafjorden Arbeiderparti.....	51
Likestilling – lik løn for likt arbeid	51
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	51
71. Askøy Arbeiderparti.....	52
Varig tilrettelagt arbeid i private bedrifter.....	52
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	52
72. Arbeiderpartiet i Bergen.....	52
Arbeid til alle må fremdeles være jobb nummer en	52
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	53
73. Vaksdal Arbeiderparti.....	53
Fortsatt fengselsdrift ved Bergen fengsel avd. Osterøy.....	53
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	53
74. Osterøy Arbeiderparti	53
Nedleggelse av Bergen fengsel avd. Osterøy	53
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	55
75. Voss Arbeiderparti.....	55
Gjennomføring av fengselsstraff	55
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	55
76. Kvinnherad Arbeiderparti.....	55
Ny kurs i offentlig sektor – erstatt målstyring med tillitsstyring	55
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	55
77. Austrheim Arbeiderparti	55

Rammevilkåra til fylkeskommunane.....	55
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	56
78. Arbeiderpartiet i Bergen.....	56
Vestlandet.....	56
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	57
79. Kvinnherad Arbeidarparti.....	57
Vestlandsregionen	57
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	57
80. Kvinnherad Arbeidarparti.....	57
Regionsentera	57
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	58
81. Kvam Arbeidarparti	58
Desentralisering.....	58
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	58
82. Ulvik Arbeidarparti	58
Bygdene treng pendlarane	58
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	58
83. Bjørnafjorden Arbeidarparti.....	58
Jobbfast.....	58
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	59
84. Bjørnafjorden Arbeidarparti.....	59
Hjelpetelefon for overgripaparar.....	59
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	59
85. Bjørnafjorden Arbeidarparti.....	59
Bærekraftshensynet i offentlige norske kostråd	59
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	59
86. Askøy Arbeiderparti.....	59
Sammen er vi sterke	59
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	60
87. Arbeiderpartiet i Bergen.....	60
Boligpolitikk.....	60
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	60
88. Arbeiderpartiet i Bergen.....	61
Bolig for folk flest	61
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	61
89. Arbeiderpartiet i Bergen.....	61
Velferd er en offentlig oppgave.....	61
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	62
90. Arbeiderpartiet i Bergen.....	62

Israels innreiseforbud må opphøre	62
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	62
91. Arbeiderpartiet i Bergen.....	62
Kulturbyen Bergen	62
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.	63
92. AUF i Hordaland.....	63
Studenter skal kunne reise i hele Hordaland!	63
Partistyrets innstilling: Støtter intensjonen og viser til prioriteringer i fylkestingsprogrammet.. Oversendes fylkestingsgruppa.....	63
93. Kvinnherad Arbeidarparti.....	63
Innkorting Stord – Kvinnherad.....	63
Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.....	64
94. Kvam Arbeidarparti	64
Rassikring på FV7	64
Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.....	64
95. Askøy Arbeiderparti.....	64
Vindkraft til havs - en mulighet for Hordaland	64
Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.....	65
96. Kvinnherad Arbeidarparti.....	65
Miljø og Samferdsle - Ferjesamanband Varaldsøy	65
Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.....	65
97. Kvinnherad Arbeidarparti.....	65
Miljø og samferdsle.....	65
Partistyrets innstilling: I tråd med vedteken politikk. Oversendes fylkestingsgruppa.	65
98. Arbeiderpartiet i Bergen.....	65
Utslippsfrie busser.....	65
Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.....	65
99. Askøy Arbeiderparti.....	65
Kollektivfelt for buss til Askøy	65
Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.....	66
100. Kvinnherad Arbeidarparti.....	66
Turistvegstatus.....	66
Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.....	66
101. Bømlo Arbeidarparti.....	66
Vidaregåande skuletilbod på Bømlo	66
Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.....	67
102. Kvam Arbeidarparti	67
Framdrift i planarbeidet for Kvam vidaregåande skule.....	67
Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.....	68

103. B AUF i Hordaland.....	68
Skatteuttalelse.....	68
Partistyrets innstilling: Forslaget oversendes det nye styret.....	76
104. Bjørnafjorden Arbeidarparti.....	76
Skatt – frådrag for å reparere.....	76
Partistyrets innstilling: Oversendes det nye styret.....	76
105. Voss Arbeidarparti.....	77
Sikre genbanken for laks og sjøaure i Hardanger.....	77
Partistyrets innstilling: Forslaget vert vedteken og oversendt stortingsgruppa.	77
106. Arbeiderpartiet i Bergen.....	77
Etablering av en marin klynge i Bergen.....	77
Partistyrets innstilling: Forslaget vert vedteken og oversendt stortingsgruppa.	77
107. Arbeiderpartiet i Bergen.....	77
Forsvar og beredskap.....	77
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen	79
108. Arbeiderpartiet i Bergen.....	79
Erstatningsfartøy for F/F "Kristine Bonnevie"	79
Partistyrets innstilling: Vedtas og oversendes stortingsgruppa.	79
109. Askøy Arbeiderparti.....	79
Heltid en rettighet, deltid en mulighet.....	79
Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen	80
110. AUF i Hordaland	80
Fremtidsrettet samferdsel	80
Partistyrets innstilling: Hordaland Arbeiderparti vil prioritere bygging av ny veg og bane Arna- Voss og Ringeriksbanen. Forslaget vert avvist.	80
111. Kvinnherad Arbeidarparti.....	81
Dyrka mark.....	81
Partistyrets innstilling: Vedtatt politikk. Forslaget vert avvist.	81
112. Stord Arbeidarparti.....	81
Nei til søndagsopne butikkar	81
Partistyrets innstilling: Forslaget er i tråd med vedtatt politikk. Forslaget vert avvist.	81
113. Kvinnherad Arbeidarparti.....	81
KVU-arbeidet	81
Partistyrets innstilling: Vedteken politikk. Forslaget vert avvist.....	81

1.AUF i Hordaland

En kriminalomsorg i krise

Arbeiderpartiet har alltid hatt rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet som bærende prinsipper for kriminalomsorgen. Kriminelle skal ikke bare frarøves friheten som straff, men de skal også få den oppfølgingen de trenger gjennom helsetjenester og skolegang for å sørge for at de kan returnere til samfunnet som lovlydige borgere. Men med dagens ressursituasjon i norske fengsler forsømmer vi prinsippene om en human kriminalomsorg.

Kriminalomsorgen er i krise. Etter gigantkutt i budsjettene hvert år siden 2013 er ressursituasjonen så prekær at det går ut over arbeidsmiljøet til de ansatte og menneskerettighetene til de innsatte. 150 millioner kroner er kuttet siden da.

Ressursituasjonen har ført til økt bruk av tvangsmidler som sikkerhetsceller (isolat) og belter. Ansatte i Bergen Kretsfengsel har blant annet sagt at de er nødt til å bruke sikkerhetsceller når de ellers kunne håndtert en utagerende innsatt på en bedre måte grunnet manglende personale. Å bruke sikkerhetsceller når ellers mindre inngripende og bedre tiltak kan gjennomføres er å leke med menneskerettighetene til de innsatte. Dårlig økonomi kan ikke unnskyldes bruk av isolat og belter, noe den Europeiske Menneskerettighetsdomstolen har slått fast.

Sykefraværet er i tillegg oppe i hele 20%. Etter at BT gikk gjennom flere av de siste årsmeldingene til Kriminalomsorgen Vest framkom det flere alarmerende punkter: For få på jobb med mange innsatte, økt bruk av glattcelle og belteseng for innsatte, innsatte blir stadig mer isolert, stor økning i vold og trusler mot ansatte, ved sykdom kalles det ikke inn vikarer, flere programmer for rehabilitering av innsatte er kuttet og kraftige kutt i vaktlister på ettermiddag og helg.

Psykisk syke innsatte er i en slik situasjon hvor de nærmest er en kasteball mellom kriminalomsorgen og helsevesenet. Kriminalomsorgen har ikke midler til å følge opp psykisk syke personer, og helsevesenet vurderer flere innsatte som for frisk til å innlegges. Ved dette faller flere mennesker mellom to stoler og får ikke den oppfølgingen de så sårt trenger.

Denne situasjonen er ikke verdig. Arbeiderpartiet skal være det partiet som alltid er på lag med de som ikke har en stemme i vårt samfunn. Derfor er dette vår samfunnsplikt å sørge for at mennesker som sliter skal få muligheter til å lykkes, og det gjelder også for kriminalomsorgen.

Derfor vil AUF i Hordaland:

- Styrke budsjettene til kriminalomsorgen med minst 150 millioner for å sørge for at alle fengsler har tilstrekkelig med ansatte og ressurser for å ivareta sikkerheten til innsatte og ansatte, og drive forebygging og rehabilitering av innsatte.
- Sikre at de innsatte får sine menneskerettigheter ivaretatt gjennom å bevilge nok ressurser til kriminalomsorgen.
- Bedre samarbeidet mellom kriminalomsorgen og helsevesenet for å sikre at psykisk syke får den oppfølgingen de trenger.

Partistyrets innstilling: Forslaget vert oversendt redaksjonskomiteen.

2. AUF i Hordaland

Ja til obligatorisk vaksine for barn!

Alle barn født i Norge får i dag tilbud om livsviktige vaksiner gjennom barnevaksinasjonsprogrammet. Dette er et program som skal sikre barna immunitet mot tolv forskjellige sykdommer. Vaksinerer er blant de enkleste og mest kostnadseffektive metodene å redde liv på som vi kjenner til i dag.

Selv om alle i Norge hadde ønsket å vaksinere sine barn ville det alltid vært en liten andel av befolkningen som ikke var immune. Nyfødte barn vil f.eks. ikke være vaksinerte enda, mens andre har ikke mulighet til å ta vaksinen grunnet alder, medfødte sykdommer, dårlig immunforsvar osv.

I dag fungerer vaksineordningen slik at foresatte bestemmer om barnet skal ta vaksinen eller ikke. Til tross for viktigheten av vaksinene i barnevaksinasjonsprogrammet velger en del foresatte at barnet ikke skal ta vaksinen. Vi har også sett tendenser til at flere foreldre har blitt kritiske til vaksiner de siste årene. Dette kan få katastrofale konsekvenser for barnet det gjelder, men også de barna som enda ikke har tatt vaksinen, og de som av ulike grunner ikke har mulighet til å ta vaksinen. Man utsetter altså både egne barn og en stor del av befolkningen for potensiell smitte ved å la være å vaksinere.

Vaksinene i barnevaksinasjonsprogrammet beskytter mot sykdommene på en enkel, effektiv og ufarlig måte. Dette er bekreftet gjennom forskning og erfaring i løpet av flere tiår. Dette tatt i betraktning er det ingen grunn til at vaksinenekternes frihet skal gå på bekostning av flertallets sikkerhet. Vi bør ikke gi foreldre retten til å velge bort livsviktige vaksiner til egne barn.

AUF i Hordaland vil:

- Gjøre barnevaksinasjonsprogrammet obligatorisk

Partistyrets innstilling: Styret viser til landsmøtevedtak i 2015 der landsmøtet med knapt flertall vedtok et forsøk med obligatorisk vaksine mot meslinger i Oslo. Forslaget oversendes redaksjonskomiteen.

3. AUF i Hordaland

Mer tilskudd til psykisk helse

Vi må gi mer i tilskudd til helsevesenet, som er øremerket psykisk helse. Det er nødvendig med mer ressurser innenfor psykisk helse, og det er noe vi må gjøre noe med. Det er nødvendig å utvide å styrke tilbudene for behandling, slik at dagens statistikk går ned. Det koster samfunnet mye mindre om mennesker som trenger hjelp får denne hjelpen fortere, enn om ventetiden blir for lang. Det viser blant annet disse tallene: I 2015 fikk 5 % av barn og unge under 18 år behandling i psykisk helsevern, nesten 3 av 10 jenter i videregående opplæring har et høyt nivå av depressive symptomer (budfir).

Samtidig anslår Folkehelseinstituttet at omtrent 70 000 barn og unge har psykiske lidelser som krever behandling, og omtaler dette som et stort helseproblem i Norge (Folkehelseinstituttet 2015). Nesten 3 av 10 jenter i VG1 har depressive symptomer, mot ca. 1 av 10 gutter (NOVA 2017). 35 prosent av alle uføre har en diagnose knyttet til psykiske lidelser, viser statistikk fra 2014 på nav.no Ved utgangen av 2013 var det 305 900 personer som var uføretrygdet. Av disse var 102 400 eller 33,5 prosent uføretrygdet på grunn av en psykisk lidelse. Psykiske lidelser er den vanligste årsaken til uførhet.

Stadig flere uføre har en psykisk lidelse. Veksten har vært spesielt sterk det siste året. Cirka 13 000 unge voksne i alderen 18-29 år får uføretrygd. De fleste er menn. Andelen unge uføre har økt de siste ti årene (FHI). Derfor trenger vi flere behandlingstilbud, samt lavterskeltilbud som tilbyr samtaler og oppfølging.

Hordaland arbeiderparti vil:

- Øremerke midler til psykisk helse
- Sette mer fokus på unge gutters psykisk helse
- Sette ned et faglig utvalg som skal se på hvordan man kan bedre psykisk helse for ungdom

- Ha skolehelsepersonell på alle Grunn- og Videregående skoler

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

4. Austevoll Arbeiderparti

Helse

Austevoll arbeiderparti meiner helsesystemtenesta i kommunane må styrkast. Omfanget av psykiske lidningar blant ungdom, aukar. Ungdom i dag tilbring mykje tid på nett og i sosiale media. Der må ein også møte ungdommane. Det er krevjande viss kvar einskild kommune skal utvikla sine digitale system. Me foreslår at det blir utvikla digitale løysingar som gjer at barn- og ungdom kan møte helsesøster på digitale plattformer t.d chat og skype.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

5. Austrheim Arbeiderparti

Helsefagarbeidar

Erfaringa viser at svært mange som vel studietilbodet «Helse og oppvekst», ikkje går ut i lære etter to år på skule, men heller vel å gå vidare på påbygg. Det vert hevda at noko av grunnen til dette er at det er så få heiltidsstillingar i omsorgssektoren. Me må gjera det meir attraktivt å fullføra helsefagarbeidar-utdanninga. For det første må kommunar og andre leggja til rette for fleire læreplassar innan faget og deretter må særleg kommunane leggja opp til at det normale er heiltidsstillingar i omsorgsfaget. Austrheim Arbeiderparti ber om at Arbeiderpartiet gjer det til ei hovudsak å styrkja kommuneøkonomien slik at kommunane kan satsa sterkare på 100%-stillingar i omsorgssektoren.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

6. Arbeiderpartiet i Bergen

En trygg helse for alle

Arbeiderpartiet i Bergen vil understreke viktigheten av at Arbeiderpartiet på alle politiske nivåer legger til rette for styrking av en offentlig drevet helsetjeneste. Den offentlige andelen av helsetjenesten må økes ut fra en målsetning som ivaretar hele befolkningen. Hovedvekt må legges på et bredt folkehelseperspektiv som sikrer et godt og likeverdig tilbud til alle grupper av befolkningen. Partiet må motvirke at kommersielle krefter blir stimulert. Dette bør være sentrale premisser for Arbeiderpartiet, og danne grunnlag for viktige politiske diskusjoner i tiden fremover både nasjonalt og lokalt.

Fastlegene er selvstendig næringsdrivende, men tilknyttet kommunene gjennom avtale. Tilgjengelighet, kvalitet og samordning med andre tjenester må videreutvikles, samtidig som det er viktig å beholde fastlegenes selvstendighet. Først og fremst må en sikre at personer som ønsker det, får legetjenestene de har krav på, og muligheten til å stå på en fastleges liste. Arbeiderpartiet i Bergen mener det er viktig at det legges til rette for at nyutdannede leger kan etablere seg, og oppnå spesialiststatus i allmenntilmedisin. Organiseringen og finansiering av fastlegeordninger er i all hovedsak regulert nasjonalt, men kommunene har en rolle i å opprettholde et riktig tempo i utlysningen av fastlegehemler og legge til rette for sametablering og flere gruppepraksiser.

Arbeiderpartiet i Bergen mener det er nødvendig med mer ressurser for å styrke behandlingstilbudet innenfor psykisk helse. Folkehelseinstituttet anslår at omtrent 70 000 barn og unge har psykiske lidelser som krever behandling, og omtaler dette som et stort helseproblem i Norge (Folkehelseinstituttet 2015). Vi mener derfor det trengs flere behandlingstilbud, samt et lavterskeltilbud som tilbyr samtaler og oppfølging for ungdom. Intensjonen er at dette skal være et tilbud som unge kan oppsøke uten henvisning, slik at det blir lettere og mindre tabu for unge og oppsøke hjelp. Det er også tiltenkt at dette lavterskeltilbudet skal kunne få muligheten til å henvise pasienter videre til psykolog uten at dette må gå gjennom lege og andre organ.

Svangerskaps- og barselomsorgen er en viktig kommunal oppgave, og Arbeiderpartiet i Bergen mener det er positivt at Bergen kommune holder frem med et godt helsesøstertilbud i alle bydeler. Kvinneklinikken på Haukeland universitetssykehus er i dag Norges nest største klinikk for kvinner. Dersom Bergen kommune i ny avtale med Helse Bergen overtar ansvaret for oppfølging av familien de fem første dagene etter utskrivning fra Kvinneklinikken (KK), ønsker Arbeiderpartiet i Bergen et forsterket jordmorhjem-tilbud sammenlignet med det KK tilbyr per i dag. Dette forutsetter økte statlige overføringer til Bergen kommune. Behovet for en styrking av barselomsorgen øker ettersom liggetiden stadig blir kortere på KK. En samlokalisering av fødselshjelp og barneavdelingen kan kunne styrke eventuelle forskningsprosjekt vedrørende barseltiden, noe det er svært lite forskning på.

Samtidig understreker Arbeiderpartiet i Bergen viktigheten av at kvinners helse ikke blir nedprioritert, og mener det fortsatt må arbeides for å bedre kvinner sin tilgang til helsehjelp gjennom hele livsløpet, slik det ble slått fast under kvinnekonferansen i Beijing i 1995.

Alle barn født i Norge får i dag tilbud om livsviktige vaksiner gjennom barnevaksinasjonsprogrammet. Dette er et program som skal sikre barna immunitet mot tolv forskjellige sykdommer. Vaksinerer er et kostnadseffektivt tiltak for å forbedre folkehelsen, da vaksinene beskytter mot sykdommene på en enkel, effektiv og ufarlig måte. I dag fungerer vaksineordningen slik at foresatte bestemmer om barnet skal ta vaksinen eller ikke. Til tross for viktigheten av vaksinene i barnevaksinasjonsprogrammet velger en del foresatte at barnet ikke skal ta vaksinen.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Understreke viktigheten av at helse blir et prioritert politikkområde for Arbeiderpartiet i valgene i 2019 og 2021.
- At staten skal øremerke mer økonomiske midler til psykisk helse, og at det innføres et lavterskeltilbud som tilbyr samtaler og oppfølging.
- Sikre et godt svangerskaps- og barselomsorgstilbud.
- Arbeide for å sikre kvinners rett til helsehjelp gjennom hele livsløpet.
- Gjøre barnevaksinasjonsprogrammet obligatorisk.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

7. Kvinnherad Arbeidarparti

Tannhelsetenesta

Kvinnherad Arbeidarparti meiner at rabattordninga i tannhelsetenesta med 75% for aldersgruppa 19-20 vert utvida til og med det kalenderåret ein fyller 25 år.

Mange studentar og lærlingar velger å ikkje gå til tannlege medan dei er under utdanning eller i lærlingepraksis. I studie- og læreperioden har mange dårleg økonomi, mange bur langt vekke frå heimkommunen og sin faste tannpleier og tannlege.

Det er uheldig å gå lenge utan å verte undersøkt for om ein har hol eller andre lidingar i munnhola. Det er viktig at alle får gå regelmessig til undersøking hos tannpleiar og/eller tannlege.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

8. AUF i Hordaland

En mer solidarisk flyktningpolitikk

Det er over 60 millioner mennesker på flukt i verden i dag som følge av konflikt og klimaendringer. Likevel ser vi at land etter land i Europa strammer inn politikken og stenger sine grenser. AUF i Hordaland mener at Norge og Europa kan gjøre mye mer for mennesker på flukt, likevel velger land etter land å ta grep for å hindre at mennesker på flukt skal finne en trygg havn. AUF i Hordaland mener nå at det trengs en mer solidarisk flyktningpolitikk, Norge og Europa må ta et mye større ansvar.

Årlig tar Norge i mot rundt 3000 kvoteflyktninger. Dette er mennesker som har fått en flyktningstatus av FN, dermed hersker det ingen tvil om beskyttelsesbehovet til disse i motsetning til de som søker asyl. Nå som asyltilstrømmingen til Norge er såpass lav, men AUF at det nå er riktig tidspunkt å øke kvoten til 10 000. Ved å øke den norske kvoten vil man også sende et tydelig signal om at flere land kan gjøre mer. AUF i Hordaland mener at Norge må jobbe aktivt for at flere land tar inn flere kvoteflyktninger.

I 2016 inngikk EU en avtale med Tyrkia. Hensikten med avtalen var å stanse den ukontrollerbare asylstrømmen til Europa. AUF i Hordaland mener at denne avtalen ikke er noe annet enn en ansvarsfraskrivelse fra EU sin side. Aldri før har så mange mennesker vært på flukt, og aldri før har solidariteten fra stater i EU vært mindre. AUF i Hordaland mener at avtalen mellom EU og Tyrkia må opphøre. I tillegg må Norge bidra mer i arbeidet med å berge båtflyktninger i Middelhavet.

Selv om Norge og Europa trapper opp sin innsats ved å ta imot flere, så endrer ikke det faktum seg at mange flyktninger fremdeles vil befinne seg i nærområdene. De flyktningene som kommer til disse landene bor i store flyktningleirer som ofte mangler det grunnleggende som mat, rent vann og gode sanitærforhold. AUF i Hordaland mener at land som Norge må gjøre mer for å bedre forholdene for flyktninger i nærområdene. Derfor bør det opprettes et intensjonalt flyktningfond der land kan bidra økonomisk til å hjelpe flyktninger i nærområdene.

AUF i Hordaland vil:

- At Norge årlig skal ta imot 10 000 kvoteflyktninger
- At det jobbes for at flere land øker sine flyktningekvoter
- At EU sin avtale med Tyrkia opphører med umiddelbar virkning og at de europeiske landene tar ansvar for mennesker på flukt
- At Norge trapper opp innsatsen med å berge båtflyktninger i Middelhavet
- At Norge tar initiativ til opprettelsen av et flyktningfond som skal bidra til å hjelpe flyktninger i nærområdene

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

9. Voss Arbeiderparti

Innvandring og integrering

Voss Arbeiderparti vil jobba for at alle menneske skal få moglegheit til å bli integrerte i samfunnet. Med dette meiner vi å få moglegheit til å bidra i samfunnet, delta i samfunnet, forstå det norske

samfunnet, og bli respekterte i det norske samfunnet. Voss Arbeidarparti, meiner vi skal utarbeida vår eigen innvandringspolitikk som ikkje kan forvekslast med Frp sin politikk på området.

- Stå for eigen retorikk
- Stå for våre humane og sosialistiske verdiar
- Ta dei vanskelege diskusjonane
- Rimelege vilkår for retur til heimlandet må innførast
- Norge bør høyra på FN sine anbefalinger i forhold til kvoteflyktningar

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

10. Bjørnafjorden Arbeidarparti

Norge bør ta i mot 5000 kvoteflyktningar i 2018

Framlegg til vedtak: 65,6 millionar menneske er på flukt. Halvparten av desse er born. I tillegg til krigane i Syria og Irak, flyktar menneske frå åtak på sivile i Sør-Sudan, Den Sentralafrikanske Republik, DR Kongo og Myanmar. Dei aller fleste søker vern i eige land, eller i fattige naboland. Libanon, som er på størrelse med Rogaland og har færre innbyggjarar enn Norge, har tatt imot over ein million syriske flyktningar. Eit fattig land som Uganda huser ein million flyktningar frå Sør-Sudan. Slike land treng fleire land som tek sin del av ansvaret.

Menneske på flukt risikerer livet for seg sjølv og borna sine. Vi har sett altfor mange dramatiske og tragiske eksemplar på slike fluktruter. Om ein nyttar kvoteordninga vil dei som må flykta sleppa dyre og farlege reiser med båtsmuglarar eller over farlege grenselovergangar. Vi må heller ikkje gløyme at ei slik flukt er siste håp for desse flyktningane.

Norge bør ta imot fleire kvoteflyktningar for å sikra at dei aller mest utsette flyktningane får reise trygt til eit land der dei kan få naudsynt vern. Ved å ta imot kvoteflyktningar, gjev vi nytt håp til statslause flyktningar, politisk forfølgde eller spesielt utsette born og kvinner som ikkje kan få vern der dei er. Det er med andre ord ikkje eit spørsmål om å hjelpa «her» eller «der». Vi må gjera begge delar fordi det ikkje er trygt i «nærømråda».

FN har rekna at ca.1,2 millionar menneske har trong for kvoteflyktningsslassar i 2018. Det er noko fleire enn tidlegare år. Norge har slutta seg til New York erklæringa for flyktningar og migrantar som seier at: «Det er vårt mål å bidra med kvoteflyktningsslassar og andre lovlege ordningar for opphald på et nivå som gjer det mulig å møte de årlige behova som FNs høgkommissær for flyktningar identifiserer»

Denne erklæringa og andre FN vedtak vert ikkje fylgt opp av den norske regjeringa. Grensene i Europa er stengt, Norge er blant dei landa som har tatt i mott færrest asylsøkarar i 2016 og 2017. Vi har det lågaste ankomsttalet på over 25 år. Dette bør tilsei at UDI har ledig kapasitet til å handsama nye saker. Det er også gledeleg at fleire kommunar, bl.a. Bergen seier at dei kan ta imot fleire flyktningar.

På grunn at den ekstraordinære flyktningesituasjonen i verda må Norge auka talet kvoteflyktningar til 5 000 i 2018. Sårbarhetskriteriet skal vektleggast. Retten til å søka asyl må sikrast, og Norge må følgja ein human tolking av Flyktningekonvensjonen som er i tråd med UNCHR's tilrådingar.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

11. Arbeiderpartiet i Bergen

En human og rettferdig asylpolitikk og en integreringspolitikk for fremtiden

Kvoteflyktninger

Det er ca. 65 millioner mennesker på flukt i verden. FNs Høykommissær for flyktninger ber flest mulig land ta imot flere kvoteflyktninger. Antall overføringsflyktninger som er klar for å bli bosatt har de siste årene økt dramatisk. Dette er flyktninger som har meget stort behov for å komme til land som kan gi dem sikkert og varig opphold.

Stortingsflertallet har besluttet at Norge i 2018 skal ta imot 2120 overføringsflyktninger.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at Norge må følge oppfordringen til FNs Høykommissær for flyktninger, som anmoder Norge å ta imot 5000 kvoteflyktninger i året.

Norsk asylpolitikk

I 2016 og 2017 kom det få flyktninger og asylsøkere til Norge, noe av årsaken til dette er avtalen EU gjorde med Tyrkia om utveksling av asylsøkere. Avtalen går ut på at Hellas kunne sende migranter tilbake til Tyrkia uten å behandle søknaden deres, mot at EU tar imot kvoteflyktninger som har oppholdt seg i Tyrkia. Antallet flyktninger som kommer til Norge påvirkes av flere forhold, som humanitære katastrofer, krig og konflikter. I tillegg vet vi at hvert enkelt land i Europa sin innvandringspolitikk, og retorikk, har stor påvirkning på hvor mange som kommer. Arbeiderpartiet i Bergen mener at Norge må ta et større humanitært ansvar i flyktningekrisen, og ta imot et større antall flyktninger for å avlaste situasjonen i Sør Europa. EU må ha et bedre system for fordeling av flyktninger slik at alle land tar ansvar.

Integreringspolitikk

Norge skal være et åpent og inkluderende samfunn. Vi skal stille krav og vi skal stille opp. For Arbeiderpartiet er det viktig å ha en god integreringspolitikk som sørger for at de som får opphold og skal bli, kommer i gang med livene sine og blir bidragsyttere. Vi ønsker å videreutvikle en god integreringspolitikk, blant annet en styrket og tilpasset norskopplæring. Arbeiderpartiet i Bergen mener også det er viktig å styrke og videreutvikle introduksjonsprogrammet. Bergen skal være en av Norges mest inkluderte byer. Deltakelse er nøkkelen til vellykket integrering derfor er det viktig å blant annet å styrke frivilligheten.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At AP sin stortingsgruppe skal fremme forslag om at Norge de neste fem årene skal ta imot 5000 kvoteflyktninger årlig, i samarbeid med Høykommissæren for flyktninger.
- At Norge skal ta sin del av ansvaret ved å ta imot flere flyktninger.
- Evaluere introduksjonsordningen med siktemål om å gjøre denne bedre, slik at en større andel etter endt introduksjonskurs kommer seg i varig inntektsgivende arbeid
- Styrke Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) slik at det er lettere å få godkjent og bekreftet utdanning i utlandet.
- Styrke frivillig sektor som jobber med integreringsfeltet.
- At Bergen kommune skal ha en aktiv rekrutteringspolitikk for å gjenspeile mangfoldet i Bergen.
- At politikken som Ap sitt migrasjonsutvalg utarbeider skal på en bred høring i partiorganisasjonen
- At asylinstituttet må bestå, med et mål om å utvikle en rettferdig, felles europeisk asylforvaltning som særlig ivaretar enslige mindreårige.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

12. AUF i Hordaland

Internasjonal uttalelse

Norge og atomvåpenforbudet

I 2016 besluttet FNs generalforsamling å starte forhandlinger i 2017 om en internasjonal avtale som forbyr atomvåpen og som legger til rette for å avskaffe dem, på linje med forbudene mot kjemiske og biologiske våpen. 7. juli 2017 endte forhandlingene med et historisk vedtak om å forby atomvåpen. 122 stater stemte for avtalen. FN åpnet for signering av avtalen 20. september. 50 stater signerte første dag - så langt har 56 stater signert avtalen (per 10.01.18). Forbudsavtalen blir gjeldende folkerett så snart 50 stater har ratifisert forbudet. Norge har boikottet både forhandlingene og avtalen, sammen med atomvåpenstatene og de fleste NATO-land (med unntak av Nederland). FN-traktaten som forbyr atomvåpen har vært et direkte resultat av det såkalte humanitære initiativet, som startet med en konferanse i Oslo i 2013 under den forrige regjeringen.

Veien videre

Arbeiderpartiets linje har til nå vært at man støtter et atomvåpenforbud, men ikke det forbudet som nå foreligger i FN. Hvis Arbeiderpartiet skal være for et forbud, på kort eller lang sikt, er det dette forbudet vi må ta stilling til. Det vil ikke være mulig for Norge å starte en ny prosess for et annet forbud på et senere tidspunkt. De 122 landene som stemte for FN-forbudet kommer ikke til å starte en ny prosess når Norge får ny regjering.

Det er viktig å huske at den vedtatte avtalen er en avtale hvor Norge allerede oppfyller de fleste kriteriene. Det står ingenting i NATO-traktaten (juridisk bindende) om atomvåpen, de er kun omtalt i NATOs strategiske konsept - et politisk dokument som vedtas for 10 år av gangen. Den rødgrønne regjeringen forsøkte, sammen med likesinnede NATO-land, å få endret dette i 2010. Formålet var å redusere atomvåpenenes betydning, men Frankrike og ett av de østeuropeiske landene la ned veto. FN-traktaten som forbyr atomvåpen (UN Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons, TPNW) inneholder heller ingen formuleringer som begrenser statspartenes mulighet for å være i militære allianser med land som har atomvåpen.

Arbeiderpartiet har alltid vært en pådriver for at Norge skal være i førersetet i viktige internasjonale fredsforhandlinger. Det er på tide at Arbeiderpartiet anerkjenner viktigheten av en atomvåpenfri verden ved å tilslutte seg den gjeldende forbudsavtalen. Bare da blir en atomvåpenfri verden mulig!

AUF vil derfor:

- At Norge støtter forbudet som foreligger i FN og at vi skal lede an i arbeidet for atomvåpen nedrustning i NATO-alliansen, og påvirke prosessen i arbeidet mot et nytt strategisk konsept for NATO i 2020.

Situasjonen i Jemen

I 2015 brøt det ut en borgerkrig i Jemen. Partene i konflikten er hovedsakelig myndighetene i Jemen og Houthi-bevegelsen som representerer er den sjiamuslimske befolkningen nord i landet. Jemens naboland Saudi-Arabia er også involvert i konflikten og har samlet en koalisjon bestående av flere vestlige land, som USA, Storbritannia og Frankrike. Borgerkrigen i Jemen blir av FN omtalt som verdens største humanitære krise. Tall fra FN viser at 10 000 mennesker har mistet livet som følge av bombetoktene til den Saudi-Arabia-ledende koalisjonen. Selv om USA, Storbritannia og Frankrike kun har bidratt med økt våpensalg og etterretning, mener AUF i Hordaland at disse landene også har en del av ansvaret for at så mange uskyldige har mistet livet. Etter snart tre år med borgerkrig er 3 millioner mennesker drevet på flukt, de fleste av disse er internt fordrevne. I tillegg har 80% av befolkningen behov for humanitær hjelp.

Situasjonen i Jemen har blitt kraftig forverret etter at Saudi-Arabia med sine allierte innførte en blokada av landet. Denne blokaden rammer også hjelpeorganisasjoner som forsøker å nå frem med nødhjelp til de hardest rammende. Mangelen på tilgang til mat, rent vann og medisiner har kostet mange menneskeliv. AUF i Hordaland mener at en blokada som fører til at livsviktig humanitær hjelp ikke når fram, må regnes som en forbrytelse mot menneskeheten på lik linje med et folkemord. Norge må derfor stanse all sin eksport og import med Saudi-Arabia inn til blokada blir opphevet. Norge må også legge økt press på de

landene som støtter Saudi-Arabias blokade.

AUF i Hordaland vil:

- FN skal vurdere å bruke FNs fredsbevarende styrker for å stoppe konflikten i Jemen.
- At blokader som hindrer at livsviktig nødhjelp når frem skal regnes som en
- forbrytelse mot menneskeheten på lik linje med folkemord
- At Norge stanser all sin import og eksport med Saudi-Arabia inntil blokaden av
- nødhjelp opphører
- At Norge legger økt press på USA, Storbritannia og Frankrike som støtter Saudi-
- Arabia sine ugjerninger i Jemen

Swaziland - Verdens siste absolutte monarki

Swaziland er et av de siste eneveldige kongedømmene i verden. Landet har en frodig natur, rike naturressurser og har, sammenlignet med regionen forøvrig, en relativt høy BNP per innbygger. Men ressursene som finnes eies av de få, og livet for de mange er preget av ufrihet og fattigdom, i et land hvor ulikheten mellom fattig og rik er enorm.

Ulikhetene forsterkes av et blodig urettferdig skattesystem, og en omfordeling som er snudd på hodet. Vanlige bedriftseiere og arbeidstakere skattlegges, mens næringsvirksomhet som eies av kongen er unntatt alle skatter og avgifter. Swaziland styres av kong Mswati, og skattene som tas inn brukes i stor grad til å finansiere kongens luksustilværelse. Dette skjer parallelt med at 42 % av befolkningen lever i ekstrem fattigdom, 27 % er underernært og forventet levealder i landet er 49 år. På tross av dette har kongen prioritert å bygge ny flyplass og gå til innkjøp av dyre, luksuriøse privatfly, velvitende om at befolkningen lider.

I Swaziland er arbeidsledigheten på 22 % og ungdomsledigheten på hele 53 %, dette medfører at mange lever svært vanskelige liv. I tillegg til at befolkningens grunnleggende behov i liten grad er dekket, er 27 % prosent av innbyggerne mellom 15-49 år smittet av hiv. I fjor sto man i flere måneder uten tilgang på den livsviktige medisinen som forhindrer at fødende kvinner overfører viruset til barnet. Dette står i grotesk kontrast til regimets pengebruk på kongens luksusliv.

Kongen kan legge ned veto mot alle lovforslag. Han kan også oppløse parlamentet når han selv ønsker det. Mange swazier ser på kongen som en nærmest gudelignende skikkelse, dette er et bilde som bygges opp gjennom bevisst kulturell manipulasjon for å befeste og reproducere kongens forhøyede stilling i samfunnet. Organisasjoner som jobber for menneskerettigheter, demokrati og frihet trenger derfor sterk støtte i sitt grasrotarbeid. Det er ikke yringsfrihet eller organisasjonsfrihet i Swaziland. Organisasjoner og bevegelser som er for høylydt og kritisk mot regimet, risikerer å bli satt i fengsel eller torturert. Fagbevegelsen i Swaziland gjør et viktig arbeid fordi fagforeningene tidvis har hatt noe større anledning til å fungere som organisasjoner enn andre, men arbeider under konstant frykt for regimets reaksjoner.

Swaziland har tilsynelatende en sterk BNP, men økonomien kontrolleres av kongen. Eksport av sukker til Europa er en viktig inntekt, og ellers henger Swazilands økonomi tett sammen med Sør-Afrika. AUF i Hordaland mener derfor at en omfattende handelsboikott sammen med andre sanksjoner på eksporten vil være et effektivt virkemiddel for å legge internasjonalt press på regimet i Swaziland og tvinge fram en demokratisk omveltning i landet.

AUF i Hordaland vil at:

- Befolkningen i Swaziland skal gis yringsfrihet og organisasjonsfrihet
- Det gjennomføres demokratiske valg med FN observatører til stede
- Ressursene i landet skal fordeles bedre for å utjevne ulikhet

- Norge må boikotte all import og eksport med Swaziland inntil landet går med på å avholde demokratiske valg
- Norge må jobbe opp mot EU, USA og Sør-Afrika for å få flere med på en handelsboikott
- Norge må bidra til å sikre at befolkningen i Swaziland har og tilgang på medisiner mot HIV

Vannkrise er utviklingskrise

Tilgang til grunnleggende sanitærtjenester er en menneskerettighet, og en forutsetning for et godt liv og en god helse. At alle mennesker har tilgang til rent vann er også helt essensielt for å nå alle utviklingsmål. I områder i verden hvor rent vann er mangelvare, er det særlig kvinner som gis den tunge oppgaven å skaffe vann til familien. Dette betyr at det særlig er kvinner og unge jenter som blir tvunget til å velge vekk utdanning, arbeid og ellers deltakelse i samfunnet.

Manglende sanitærtjenester fører ikke bare til spredning av smittsomme sykdommer som diaré; mange jenter som når puberteten og får sin første menstruasjon velger også å avslutte skolegangen. Det er ikke bare den globale mangelen på rent vann som er med på å hindre en god global folkehelse og utvikling. Mangelen på solid infrastruktur som vann- og kloakksystemer, toaletter og avfallshåndtering er med på å spre sykdommer som hindrer folk i å leve trygge og friske liv. AUF vil derfor at norsk bistand skal arbeide målrettet mot å sikre solide vann- og sanitærtjenester. Ved å sikre vann- og sanitærtjenester til flere vil vi kunne redusere høye utgifter knyttet til helse, redusert arbeidskapasitet, barnedødelighet og tapt utdanning blant jenter. En norsk bistandssatsning på vann- og sanitærtjenester vil gripe ved roten av problemet med grunnleggende urettferdighet i verden, nettopp ved at flere får mulighet til å ta utdanning og skape egne liv gjennom å delta i arbeidslivet.

En global oversikt viser at hver tredje skole ikke tilfredsstiller elevens behov for rent drikkevann og trygge sanitærtjenester. I følge FIVAS går menstruerende jenter glipp av så mye som en fjerdedel av skoleåret grunnet mangel på rent vann og toaletter. Å sikre gode vann og sanitærtjenester vil derfor ha ringvirkninger også utenfor et trygt toalettbesøk; det vil føre til at flere jenter fullfører sin utdanning. I India har for eksempel jenters deltakelse i utdanningsinstitusjoner økt med 11 % etter at toaletter har blitt installert på skolene.

Gjennomgående er mangelen på tilgang på vann- og sanitærtjenester særlig negativt for kvinner. Og ofte ligger det mye skam og tabu rundt sanitærtjenester og manglende tilgang på trygge toaletter øker sjansen for overgrep og voldtekt. Ved at norsk bistand ser viktigheten og jobber målrettet for vann- og sanitærtjenester kan verdenssamfunnet komme nærmere viktige utviklingsmål.

AUF mener:

- At norsk bistand bør øke støtten og satse på offentlig utbygging av vann- og kloakksystemer og sanitærtjenester, særlig i urbane strøk.
- At norsk bistand skal satse på utbygging av vann, kloakk- og sanitærtjenester i utdanningssektoren.

Kashmir-konflikten – Uro mellom atomvåpenstatene

Konflikten i Kashmir-områda strekker seg heilt tilbake til 1947, og delinga av den då britiskkoloniserte India. Delinga førte til politisk usemje mellom dei nye partane, nemleg det muslimske Pakistan og det hinduistiske India. Dermed oppstod det ein konflikt mellom muslimar og hinduistar som budde på den "feile" sida etter delinga. Spørsmålet konflikta er bygga på omhandlar kven som skulle ha kontroll over regionen Kashmir og delstaten Jammu. Det oppstod væpna krig mellom partane, og FN ble innblanda. Dei vedtok at det skulle haldast ein folkeavstemming for innbyggjarane i Kashmir der dei sjølv skulle avgjere si framtid. Begge partar forplikta seg til FN si bestemming, men likevel vart avstemminga aldri gjennomført. Heilt sidan denne hendinga har Kashmir kjempa for sjølvbestemming.

Sivilbefolkninga i både Jammu og Kashmir, som no berre heiter Kashmir som for øvrig ligg mellom Pakistan, India og Kina, har vore utsett for tallause brot på menneskerettane gjennom tida. Sidan 1987 har over 100 000 menneske blitt drepne. Krigar og våpenkviler har oppstått om ein annan. Begge

partar har heile tida gjort krav på området. I 1954 vart det fatta eit vedtak i den indisk-dominerte delen av Kashmir. Vedtaket fortalte at Kashmir var en del av den indiske unionen, men med ein «noko sjølvstendig stilling». India okkuperte fleire område i Kashmir som var på pakistansk side av grensa. FN nekta å godta India sitt ambisiøse vedtak. Til tross for India sin brutalitet mot minoritetsbefolkninga, prøver dei å framstille landet som det beste demokratiet i verda.

India har lenge forsøkt å skaffe seg meir anerkjenning internasjonalt ved å ønske seg ein fast plass i Nuclear Suppliers Group og i sikkerheitsrådet i FN. Måten statsministeren i India, Narendra Modi, har vist ein absolutt mangel på respekt for minoritetar, samt ikkje overheld menneskerettane, er det mange som er motstandarar til ideen om India i FN sitt sikkerheitsråd.

Begge partar råder over atomvåpen, noko som har gjort konflikten betydeleg meir alvorleg og skummel. Oppstår det igjen krig mellom dei to atommaktene kan dette ved vert tenkelege utfall føre til endå ein katastrofe, der endå fleire sivile liv vil gå tapt.

AUF i Hordaland vil:

- At Noreg skal jobbe aktivt for at India skal overhalde menneskerettane dei etter
- FN-pakta har sagt seg pliktig til.
- At Noreg skal gjere det klart at India ikkje vil oppnå internasjonal
- anerkjenning før menneskerettane er og blir overhaldt.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

13. AUF i Hordaland

Ja til et tettere energisamarbeid med EU

ACER (European Agency for the Cooperation of Energy Regulators) er et byrå i EU som har som hensikt å knytte energipolitikken og markedene mellom EU-landene og EFTA tettere sammen. Norge er i dag et av de landene i Europa som er rikest på naturressurser og har en av de mest miljøvennlige og moderne energiproduksjonene. AUF i Hordaland mener at et tettere energisamarbeid vil være i både Norges og EUs beste interesser.

Gjennom å knytte Norge tettere opp til Europa vil vi i langt større grad kunne bidra til å stabilisere de store variasjonene i regelverk for energi i hver enkelt stat. Dette ville vært til Norges fordel da et stabilisert marked, hvor aktører har like rettigheter og vilkår, er langt mer forutsigbart. Norge sin energipolitikk er allerede godt innenfor ACER sine krav. Vår deltagelse vil styrke vår konkurransedyktighet på energimarkedet i Europa.

Norges selvråderett over egne naturressurser er ikke truet av tilslutning til ACER. Byråets primære oppgave er å gi anbefalinger til nasjonale reguleringsmyndigheter. De eneste vedtakene ACER gjennomfører er å kategoriseres som få og lite kontroversielle. Å bli medlem av EUs energibyrå vil ikke bety bygging av kraftkabler til utlandet. Slike store og komplekse saker vil alltid være opptil statens folkevalgte. AUF i Hordaland er imot å bygge utenlandskabler som truer norsk industri. Hvis vi skal begynne utbyggingen av nye kabler til Europa, er vi først avhengig av å øke vår egen kapasitet for å sikre industriens konkurransedyktighet.

AUF i Hordaland vil at:

- Den norske stat skal tilslutte seg The European Agency for the Cooperation of Energy regulators.
- Det ikke skal bygges flere utenlandskabler som truer prisnivået på strøm.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

14. Osterøy Arbeiderparti

Arbeidarpartiet må sikre fortsatt statleg styring og eigarskap i energisektoren

Regjeringa har gjort framlegg om endringar i Energilova. Bakgrunnen er at den tredje energimarknadspakka til EU skal iverksetjast i Noreg. Osterøy AP vil at stortingsrepresentantane til Arbeidarpartiet skal be regjeringa om ei betre utgreiing av deler av lovframlegget. Det er også deler av framlegget Osterøy AP meiner våre stortingsrepresentantane må røyste mot.

Vasskraft er ein av dei viktigaste naturressursane våre. Som fylgje av det grøne skiftet vert ressursen enno viktigare framover, mellom anna skal store deler av bil- og ferjeparken vår elektrifiserast. Offentleg eigarskap til produksjonsanlegg og infrastruktur har gitt stat og kommunar store inntekter. Dei har kome heile det norske samfunnet til gode, og har vore særleg viktige for distrikts-Noreg. Sterk politisk styring med energisektoren har gitt folk og næringsliv stabil tilgang til rein, fornybar og rimeleg energi. Det er viktig for folk sin privatøkonomi og er eitt av dei største naturlege konkurransefortrinna til norsk næringsliv.

Forsyningstryggleik og miljø er to av grunnpilarane i den norske energipolitikken. På grunn av kraftoverskot har Norge også kunne bidratt med forsyningstryggleik og rein energi til EU. Norsk kraft vert eksportert til dei andre nordiske landa, til Storbritannia og kontinentet. Gasseksporten frå norsk sokkel er også eit viktig bidrag i denne samanhengen. Norsk energipolitikk byggjer slik sett på ein balansegang mellom nasjonale og europeiske interesser.

Osterøy AP meiner det er viktig å sikre denne balansegangen framover også. Vi er difor uroa over at nokre av framlegga til endringar i Energilova inneber ein sterk reduksjon av den politiske styringa og kontrollen med kraftsektoren.

Tredje energimarknadspakke forbyr at eigarar av produksjonsanlegg skal kunne eige transmisjonsnett, og vice versa. Regjeringa har likevel i liten grad greidd ut om dette stengjer for statleg eigarskap til både Statkraft og Statnett. Osterøy Ap har i den samanhengen også merka seg at det allereie i 2016 vart vedtatt endringar i Energilova som opna for privat eigarskap til utanlandskablar, og at NVE no har til handsaming ein søknad om ein privat utanlandskabel frå Eidfjord til Storbritannia. Dette er Arbeiderpartiet i mot og vedtok på siste landsmøte å gå imot at private selskap kan eiga utanlandskablar. Vi har vidare merka oss at sjølv om det er lagt opp til at det er departementet som skal avgjere søknader om konsesjon til nye utanlandskablar, så er det ikkje utgreidd kva som vil vere lovleg grunn til å nekte konsesjon. Proposisjonen seier til dømes ikkje noko om konsesjon kan nektast under tilvising til at departementet vil favorisere offentlege eigarskap eller under tilvising til forsyningstryggleik, pris og tilgjengelighet for norske forbrukarar og næringsliv.

Osterøy AP meiner at stortingsgruppa til AP skal be regjeringa gjere meir greie for desse spørsmåla. Etter vårt syn må nasjonale interesser, som kan gå på tvers av interessene til borgarar og næringsliv i EU, vere lovleg grunn til å nekte konsesjon til nye utanlandskablar, der dette frå norske styresmakter sitt perspektiv er naudsynt.

Den delen av framlegget til endringar i Energilova Osterøy AP er aller mest kritisk til, er likevel den delen som handlar om opprettinga av ei uavhengig nasjonal reguleringsstyresmakt for energisektoren, RME. Lovframlegget legg opp til at store deler av NVE si regulering av energisektoren skal utførast av RME. Denne uavhengige reguleringsstyresmakta skal treffe vedtak i enkeltsaker, gje forskrifter og delta i ACER. RME skal likevel ikkje kunne søke instruks eller verte instruert av regjeringa, og regjeringa skal ikkje kunne omgjere vedtaka til RME. Den praktiske realiteten er at RME vert eit EU-byrå og ikkje eit norsk forvaltningsorgan. RME skal iverksetje EU sitt energiregelverk i Noreg og kan berre ta instruks frå ACER og EU-kommisjonen.

Denne ordninga inneber eit brot med norske forfatningsrettslege tradisjonar der forvaltninga skal vere underlagt kontroll av regjeringa som igjen står parlamentarisk ansvarleg overfor Stortinget. Konsekvensen vil vere ei svekking av den demokratiske og politiske styringa og kontrollen på området. Det meiner Osterøy AP er uakseptabelt på eit så viktig politikkområde som energisektoren. Osterøy AP meiner difor at stortingsgruppa til Arbeidarpartiet må røyste mot dei framlegga til endringar i Energilova som medfører politisk frikobling frå ei norsk reguleringsstyresmakt for energisektoren.

Osterøy Arbeidarparti har fylgjande framlegg

- Energisektoren skal framleis vera underlagt kontroll av Regjeringa
- Arbeidarpartiet går mot dei framlegga til endringar i Energilova som medfører politisk fristilling for ei norsk reguleringsstyresmakt for energisektoren.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

15. Voss Arbeidarparti

Nei til EUs energiunion

Vasskrafta har vore grunnlaget for utviklinga av Norge som industrinasjon sidan tidleg på 1900-talet. Rimeleg, rein og fornybar vasskraft har gjennom norsk konsesjonslover vore eit industripolitisk verkemiddel for etablering og utvikling av industriarbeidsplassar og industrisamfunn i store deler av landet, ikkje minst på Vestlandet.

EU har vedtatt sin tredje energipakke, der EU sin Energiunion skal ha ei overordna rolle i nettutvikling og den europeiske kraftmarknaden i EU/EØS-området. Den norske regjeringa har foreslått at Norge blir tilknytta EU sin Energiunion gjennom ACER(Agency of Cooperation og Energy Regulators). Etter ein høyringsrunde, skal denne saka bli avgjort i Stortinget i mars 2018.

Dersom dette blir vedtatt, vil det svekke råderett og kontroll over vasskrafta og norsk kraft- og industripolitikk. Dette vil kunne få dramatiske konsekvensar gjennom auka straumprisar og nettleige for både forbrukarar, kraftforedlende industri og andre næringar.

Den landbaserte prosessindustrien har store miljøjovenlege investeringsplanar og eit utviklingspotensiale for auka sysselsetting i distrikta. Fleire eksportkablar frå Norge til EU og auka kraftprisar i Norge basert på den europeiske kraftbørsen vil legge press på løns- og arbeidsvilkåra i industrien og undergrave industriell verdiskaping og utvikling. Dette vil og få negative ringverknader for mange industrisamfunn og industrikommunar, ikkje minst på Vestlandet.

På denne bakgrunn oppmodar vi Stortinget om å:

- seie nei til norsk deltaking i Energiunionen i EU og å overføre makt til ACER
- stanse vidare bygging av kablar til EU-land til konsekvensane for norsk industri er tilstrekkeleg utgreidd
- sikre full nasjonal politisk kontroll over vasskrafta – vårt evigvarande arvesølv

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

16. Ullensvang Arbeidarparti

Eu sitt tredje energimarknad.

Stortinget handsamar i desse dagar spørsmålet om Norge skal slutta seg til EU sitt tredje energimarknads pakke. Noregs grunnprinsipp har vore ei forvaltning, der Staten på vegne av folke investerar i utnytting av ressursar og gjev overskotet tilbake. I dette grunnprinsippet har staten eigd og hatt kontroll over selskapa som forvaltar. Altså ein modell der ein ikkje privatisera. Dette omfattar både Noregs lange vasskraft tradisjonar, men også olje- og gassressursar.

Arbeiderpartiets Stortingsgruppe verkar delt i synet på slutta seg til EU sitt tredje energimarknad. Vår tilnærming til saka er at Noreg skal ha næringsutvikling knyt til å erstatte fossil brensel med fornybar energi. Norsk eksport av gass vil auka framover og vert eit verkemiddel for Europa med å nå Klimamåla. Men det er ikkje riktig å setja Noregs kontroll og regulering i spel på eit område for å sikra eit anna. Arbeiderpartiet må i denne saka ikkje inngå ei kompromiss tilnærming til ei regjering som ynskjer privatisering og sal av Norske Stats-eigde selskap. Her må Arbeiderpartiet syna vilje til å gå i front på vegne av opposisjonen og finna balanse mellom ikkje å avstå suverenitet, men samstundes ein eksport som er i balanse. Den balansen er at eit kontrollert prisnivå til Industri og Norske forbrukarar ikkje vert rokka ved. Denne balansen fin ein på ei raud/grøn side i politikken. Det er i denne samanheng naturleg å ikkje avstå forvaltning til ACER eller Reguleringsmyndighet for energi (RME).

RME er omtala som uavhengig organ og vil etter vår meining nettopp framstå som det. Det har etter vår meining vore lettare å fina ei felles forståing med dei Nordiske landa enn nokon av dei Europeiske Land. Det ser ein utifrå at store multinasjonale selskap har blitt ein maktfaktor i EU. Regulering av det europeiske gassmarkanden er av interesse for Norge. Det er nødvendig her å finna løysingar utan å gje kontroll til ACER. Noreg er ein stabil handelspartnar også utan å slutta seg til EU sitt tredje energipakke.

Me vil også trekkja fram saka knyt til Grunnlovens paragraf §115. Om beslutninga medføre «vesentleg avgivelse» er ikkje berre eit juridisk spørsmål, men også eit skjønsspørsmål. Difor må Arbeiderpartiet krevja at saka vert handtert i samsvar med §115 i Grunnlova. Noreg har gjennom Nei til EU og forhandlingar knyt til EØS synt ei restriktiv haldning til suverenitets avståing. Det er også nødvendig no.

Forslag:

1. Hordaland Arbeidarparti rådar Stortingsgruppa frå, å stemme JA til EU sitt tredje energimarknadspakke.
2. Hordaland Arbeidarparti krev at Stortingsgruppa ber om at saka vert handsama i samsvar med Grunnlovens §115.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

17. Kvam Arbeidarparti

EU sitt energibyrå ACER

Kvam Ap meiner: Noreg må sikra seg at avgjeving av suverenitet til ACER ikkje vil strida mot våre vitale energi- og næringsinteresser. Regjeringa fremja i haust forslag om at Noreg skal slutta seg til det som av mange vert kalla «EU sin 5. fridom». EU har behov for å samordna og sentralisera energipolitikken sin. EU-kommisjonen la i februar 2015 fram medlinga si om rammeverket for EU sin energioniunion. Saka om Noreg sin tilslutnad til dette er no til handsaming i Stortinget. Regjeringa gav si tilråding i haust. Den kraftforedlende prosessindustrien er stor i Noreg, og ikkje minst i vår region. Me fryktar at ACER-tilslutning i tillegg til den auka kabelbygginga mot Europa vil føra til at me "importerer" europeiske straumprisar, noko som vil kunne gjera at me mister ein viktig konkurransefordel.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

18. Stord Arbeidarparti

Norsk tilknytning til ACER ?

Stord Arbeidarparti ber AP si stortingsgruppe reservere Noreg mot suverenitetsavståing til EUs energibyrå ACER. ACER har som formål å lage eit felles europeisk nett for både gass og straum, der ein ikkje tek nasjonale omsyn. Mens dagen samarbeid er rådgjevande, skal ACER fatte bindande fleirtalsvedtak. Konkret vert det foreslått at ACER skal vedta reglane for når straumen skal flyte den eine eller andre vegen gjennom eksportkablane. I Noreg er den kraftforedlende prosessindustrien ein nøkkel industri i mange lokalsamfunn. Det er all grunn til å frykte at Noreg vil mista ein svært viktig konkurransefordel om store deler av all norsk kraftproduksjon vert eksportert.

Stord AP ynskjer å sikra nasjonal kontroll over energipolitikken, også for slektene som kjem etter oss.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

19. Arbeiderpartiet i Bergen

Vannkraft og vindkraft må være offentlig eid og kontrollert.

Forslag: Vannkraften er folkets eiendom, og må tilhøre Statkraft og andre offentlige selskaper. Statoil og andre aktører som vil satse på vindenergi, særlig offshore, bør oppmuntres. Statkraft bør beholde mer av overskuddet for igjen å kunne bli en vesentlig aktør som sikrer offentlig eierskap til vannkraft og vindkraft feltet, slik Vattenfall gjør i Sverige.

Begrunnelse:

Vannkraften er en evigvarende og umistelig del av Norges ressurser, og er grunnlaget for sikker og trygg forsyning av ikke-forurensende energi. Selv om det meste av vannkraften fortsatt er på offentlige hender, er det en bekymringsfull tendens at utenlandske aktører kjøper opp nyere småkraftverk.

Norge også har enorme uutviklede vindressurser offshore. Det er anslått at et område på 20x20 km vil gi nok energi til å drifte hele den norske bilparken elektrisk, og at et område på 80x80 km vil produsere energi tilsvarende hele den norske vannkraften. En utvikling av disse ressursene vil kunne produsere langt mer energi enn vi selv trenger, og sikre Norges posisjon som Europas viktigste energileverandør også etter oljealderen.

Norge har også, vesentlig gjennom Statoil tatt del i en imponerende oppbygging av vindenergi i Nordsjøen – i britisk sektor. Statoils Hywind-prosjekt er teknologisk verdensledende på flytende vindmøller. Prosjektet har, selv om det har begrenset størrelse, gitt viktige oppdrag til norsk offshoreindustri og skipsverft. En større satsing på offshore vind vil gi disse næringene nye bein å stå på når oljenæringen nødvendigvis vil bli redusert. Mye kompetanse kan overføres fra oljesektoren, men det må skje nå, før store ”kull” med erfarne medarbeidere forsvinner ut av arbeidslivet.

Regjeringen har ved sin utbyttepolitikk hindret Statkraft i å investere i offshore vind. Samtidig ser vi at både landbaserte vindkraftprosjekter og en rekke mindre vannkraftverk har havnet på utenlandske hender de siste årene. Det er neppe noen tvil om at Norge har tapt terreng innenfor offshore vind de siste årene sammenliknet med andre land som er aktive. Toget går nå. Europas og verdens framtidige energikilder må være fornybare og ikke-forurensende. Her må Norge være en stor aktør, både for å sikre norske arbeidsplasser og for å sikre framtidige inntekter.

Vi mener at Regjeringens politikk er strategisk feil. Statoil og andre aktører som satser på offshore vindenergi bør få følge av flere, og Statkraft bør få beholde større deler av sitt overskudd for å kunne

investere dette i nye prosjekter, både vann- og vindkraft. Svenskene har latt Vattenfall få lov til å spille en slik rolle, med store positive ringvirkninger for hele samfunnet.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

20. Arbeiderpartiet i Bergen

Kraftpolitikken

Utbygging av vannkraften har lagt grunnlag for industri og arbeidsplasser i hele Norge. Vannkraften er ryggraden i vårt energisystem, noe som har ført til at Norge nå har en fornybarandel i vårt energiforbruk som overgår av svært få land. Regulerbar vannkraft er således et sterkt konkurransefortrinn for Norge på veien mot et globalt nullutslippsamfunn. Nasjonal kontroll over disse ressursene har alltid vært, og skal fortsatt være bærebjelken i norsk energipolitikk. Dette er sikret gjennom konsesjonslovene. Energiloven sikrer offentlig eierskap og kontroll. Hensynet til natur og miljø sikres gjennom vannressurslov og konsesjonslover.

Den nye vestlandsregionen blir en stor kraftregion. Vi står for en fjerdedel av all vannkraftproduksjon og nær en fjerdedel av alt industrikraftforbruk. Forvaltningen av våre kraftressurser er derfor av stor betydning for verdiskapning og sysselsetting i vår del av landet.

Siden begynnelsen på 1960-tallet har vi hatt kraftutveksling med våre naboland. Det har gitt oss forsyningssikkerhet i tørre år og inntekter i tider hvor vi har kraftoverskudd. I de senere år har ny utbygging av mellomlandsforbindelser knyttet oss sterkere til kraftsystemer i Europa. En politisk ønsket utfasing av fossil- og atomkraft har ført til storstilt utbygging av uregulerbar sol og vindkraft. Dette medfører et stort behov for regulerbar kraft som kan sikre kraftforsyning når sol- og vindkraft ikke kan leveres. For Norge gir dette muligheter for økt verdiskapning. Vi kan levere kraft når våre naboland har underskudd og vi kan importere billig kraft når der er overskudd.

Slik krafthandel må reguleres, både politisk og teknisk. Arbeiderpartiet vil bruke vårt kraftoverskudd til å styrke eksisterende kraftforedlende industri, legge til rette for ny industri og å erstatte fossil med fornybar energi. Det er derfor avgjørende at utenlandsforbindelsene ikke svekker våre muligheter til å sikre eksisterende og å skape nye arbeidsplasser. Arbeiderpartiet i Bergen vil derfor ikke støtte nye utenlandsforbindelser utover dem som er under bygging nå. For oss er det også avgjørende at slike forbindelser er eid og kontrollert av det offentlige gjennom Statnett. Vi vil derfor gå mot at det gis konsesjon til privateide utenlandsforbindelser som f.eks. North Connect. EUs ønske om å styrke mellomlandsforbindelsene internt i Europa medfører behov for sterkere samarbeid mellom landenes reguleringsmyndigheter for å samkjøre tekniske standarder og regelverk. Dette organiseres gjennom Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER). Arbeiderpartiet i Bergen mener at Norge bør ha en plass rundt bordet når regelverk og tekniske standarder utarbeides på et område hvor vi har nasjonale interesser å ivareta. Etersom vi ikke er medlemmer i EU har vi ikke stemmerett, eventuelle uenigheter mellom NVE og ACER må derfor løses gjennom behandling i ESA.

EUs energipolitikk er viktig for Norge, i første rekke fordi den påvirker rammebetingelser for vår handel med EU (gass, olje og kraft) men også fordi en rekke direktiver berører oss gjennom at de er en del av EØS-avtalen. Det er viktig at Norge bruker handlingsrommet som EØS-avtalen gir oss til å fremme og ivareta våre egne nasjonale interesser. Arbeiderpartiet i Bergen ser det som viktig at partiorganisasjonen styrker sin kunnskap om EUs energipolitikk og de virkningene denne har for Norge.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Sikre fortsatt nasjonal kontroll over, og offentlig eierskap til våre vannkraftressurser
- Ivareta natur og miljøhensyn ved konsesjonsbehandling av nye utbygginger og revidering av gamle konsesjoner

- Bruke vårt kraftoverskudd til å skape arbeidsplasser og verdiskapning i Norge og til å erstatte bruk av fossil energi
- Ikke støtte nye utenlandsforbindelser utover dem som er under bygging av Statnett nå
- Bruke alle muligheter EØS-avtalen gir for å ivareta og fremme våre nasjonale interesser når EU utvikler sin energipolitikk, herunder delta i det regulatoriske samarbeidet i ACER.
- Arrangere møte om EUs energipolitikk og hvordan Norge kan fremme og ivareta våre interesser.
- Oppfordre Arbeiderpartiet til å legge til rette for en debatt i hele partiorganisasjonen om norsk energipolitikk og forholdet til EU.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

21. Arbeiderpartiet i Bergen

En slagkraftig klima- og miljøpolitikk

Klimaendringer er en av vår tids største utfordringer. De fører til våtere og villere vær, tap av biologisk mangfold og driver mennesker på flukt. Arbeiderpartiet i Bergen mener derfor vi må ha en slagkraftig klima- og miljøpolitikk.

For Arbeiderpartiet er det avgjørende at vi fører en politikk som kutter i klimagassutslipp, og tar de grønne mulighetene som oppstår på alvor. Derfor er det viktig at vi tar ansvar både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Det grønne skiftet

De globale klima- og miljøutfordringene krever omstilling til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innen naturens tålegrenser. Det må skje en overgang til produkter og tjenester som gir betydelig mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag. Det grønne skiftet gir oss enorme muligheter for næringsutvikling, og nye arbeidsplasser i flere tiår framover. For at det grønne skiftet skal bli vellykket, trengs det en konkretisering av hva det grønne skiftet egentlig innebærer.

Vi har endelig en bindende, internasjonal klimaavtale som forplikter alle land til å gjennomføre en rekke tiltak for å kutte i klimagassutslippet. Arbeiderpartiet mener at Norge må innfri sin del av forpliktelsene til Parisavtalen, og nå målet om 40 prosent utslippskutt innen 2030. For at dette skal lykkes, må vi føre en klimapolitikk som virker - som gir faktiske utslippskutt. Arbeiderpartiet ønsker at Norge skal bli et lavutslippssamfunn, og være ledende på næringsutvikling og grønn teknologi.

Klimanøytrale utdanningsinstitusjoner innen 2030

Stortinget har vedtatt at Norge skal være klimanøytral innen 2030. Dessverre gjelder ikke dette alle høyere utdanningsinstitusjoner. Universitetet i Bergen har vedtatt at de skal bli klimanøytrale i 2050, og Universitetet i Oslo har som mål å være en klimanøytral eiendomsvirksomhet innen 2040. Arbeiderpartiet ønsker at Norge skal nå sine klimamål, og være med å ta sin del av klimaregnskapet. Derfor ønsker Arbeiderpartiet at alle utdanningsinstitusjoner skal være klimanøytrale innen 2030.

Tiltak mot plastforurensing

Plast er i ferd med å bli et av våre største miljøproblemer. Hvis forsøplingen ikke stanser nå, vil det i 2050 være mer plast i havet enn det er fisk. Avfallet er en stor trussel mot dyrebestanden i, og rundt havet. Plast er ikke bare en trussel for det marine liv, men det har vist seg at særlig micro og nanoplast har en svært uheldig og farlig påvirkning på hele næringskjeden vår. Med plasten kommer det ofte skadelige miljøgifter, som ødelegger både økosystemet i havet og er helseskadelig for oss mennesker. Norge er et av de verdensledende landene på hav og fiskeindustri, og det er viktig at vi stiller krav og tar ansvar for å holde havene våre rene fra plast, miljøgifter og annet avfall. For å møte dette miljøproblemet trengs det mer forskning på andre materialer som kan erstatte vår bruk av plast.

Kildesortering for matavfall i Bergen

Bergen skal være den grønneste storbyen i Norge. Bergen har i mange år hatt kildesortering av buss, men det har manglet et system for sortering og gjenvinning av matavfall. Effektiv håndtering og gjenvinning av buss er en forutsetning for god, lokal miljøpolitikk. I Klima- og energihandlingsplanen ”Grønn strategi” som ble lagt fram i 2016, opplyses det matavfall som den største andelen utgjør 20 % av husholdningsavfallet. Matavfall er biologisk nedbrytbart materiale, og en ressurs. I følge BIR kan det komposteres og bli til jordforbedringsmiddel, det kan brennes i avfallsforbrenningsanlegget og gi varme, eller røtes i et biogassanlegg og bli til biogass, som kan drive busser eller varme opp bygg. Kildesortering av matavfall vil også bidra til større bevisstgjøring, og forhåpentlig reduksjon i kasting av brukbar mat.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At det etableres system for kildesortering av matavfall i Bergen.
- At det gjennomføres holdningskampanjer for reduksjon av matavfall.
- At Bergen kommune skal samarbeide med omegnskommunene om marin forsøpling.
- At det innføres en temadag #plast# i grunnskolen med et undervisningsopplegg med avsluttende opprydding i nærmiljøet.
- At det skal gjennomføres en utredning av de samlede effekter oljevirksomheten har hatt på miljø og fiskeri.
- Utrede et forbud mot plastposer i Bergen.
- Ha en politikk som legger til rette for at mest mulig av plastavfallet gjenvinnes.
- Få på plass et regelverk som begrenser bruken av plast. Produsentenes hang til å pakke alle produkter inn i plast må begrenses i størst mulig grad.
- Støtte til bedrifter som produserer alternative miljøvennlige produkter til plast.
- Innføre en belønningsordning til produsenter som leverer produkter i gjenvinnbar emballasje.
- At Arbeiderpartiet nedsetter et utvalg som konkretiserer virkningene det grønne skiftet har for økonomi og arbeidsplasser. Utvalget skal komme med forslag til en politikk for hvordan vi ivaretar og skaper nye arbeidsplasser innenfor industri og tjenesteyting.
- At alle høyere utdanningsinstitusjoner skal være klimanøytrale innen 2030.
- At det skal bevilges statlige midler til forskning på fornybare materialer.
- Fase ut bruken av ESP/Isopor i marine komponenter.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen

22. Voss Arbeidarparti

Klima

Hordaland Ap vil jobba for ein framtidretta klima- og ressurspolitikk. Kommunane må ha moglegheiter for å kunne utøva gode klimatiltak i kommunane.

- Hordaland skal vera framtidretta i klimaproblematikk innan landbruk
- Hordaland skal jobba aktivt for å få ned plastforbruk
- Kommunane må jobba for kjeldesortering
- Gode tiltaksordningar for kommunar som ynskjer å satsa på klimatiltak.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

23. Bjørnafjorden Arbeiderparti

Pant på plast

Plast i havet og i naturen er eit aukande problem. Snart vil det vera meir plast i havet enn fisk. Noko må gjerast og det må skje fort. Det er på tide at Os kommune får ei panteordning på antall sekkar/ antall kg med plast som blir levert inn, altså ein panteordning for plast.

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane har starta dugnad der alle som leverer inn ei full søppelsekk med plast, får 100kr kvar. I Østfold har dei ein ordning der kvar sekk fungerer som eit lodd der ein kan vinna fine premiar. Det finnes mange ulike måter å gjere det på. Men det viktigaste er at folk vert freista til å vera med på dugnaden om å bli kvitt plasten som ligg strødd i naturen.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

24. Askøy Arbeiderparti

Foreldre fortjener en god barselomsorg

I 2023 skal det nye Barne- og ungdomssykehuset ved Haukeland Sykehus stå klart og det blir da lagt opp til at de fleste fødende mødre skal dra hjem mellom 6-24 timer etter fødsel. Helsesøstertjenestene i de ulike kommunene skal ta over ansvaret for foreldre og nyfødte og Askøy Kommune har derfor de siste årene bemannet opp helsesøstertjenesten i kommunen.

Askøy Arbeiderparti er til tross for dette bekymret for hva den korte liggetiden på Haukeland vil bety for barselomsorgen som gis til nybakte mødre både på Askøy og resten av Bergensområdet. Å få barn er en omveltende opplevelse for hele familien og særlig mor har som regel nettopp vært gjennom en utmattende erfaring både fysisk og psykisk. Kvinneklinikken ved Haukeland hevder at 70% av de fødende blir definert som medisinsk friske etter en fødsel og at de derfor ikke har behov for å være på sykehuset utover 6-24 timer etter fødsel. Samtidig vet vi det er et nasjonalt mål å opprettholde Norges høye prosent av mødre som ammer og at man ønsker å bidra til å hjelpe andelen mødre med fødselsdepresjon.

Mange mødre finner amming både utfordrende og smertefullt i den første perioden etter at barnet er kommet til verden. Skal mødre få kyndig hjelp til amming, vil ikke nødvendigvis et eller to hjemmebesøk fra helsesøstertjenesten i hjemmet være tilstrekkelig for alle. Depresjon knyttet til fødsel og det å få barn er vanskelig for mange og fremdeles noe man ikke snakker høyt om. Forekomsten av fødselsdepresjon og ammeutfordringer er uavhengig av om mor er medisinsk friskmeldt av sykehuset. Det å kunne være i trygge omgivelser, men med kyndig hjelp i umiddelbar nærhet, vil kunne være betryggende for mange førstefødende og gi nødvendig ro for mødre som har barn fra før. Dagens gjennomsnittlige liggetid etter fødsel er 2,9 døgn til tross for allerede god barselomsorg i kommunene. Det er et langt steg fra dagens 2,9 døgn til en gjennomsnittlig liggetid på 6-24 timer.

Askøy Arbeiderparti mener at alle kvinner har rett på en god barselomsorg. Liggetid på Kvinneklinikken på Haukeland Sykehus bør ikke bare defineres av om man blir sett på som medisinsk frisk etter fødsel, men være et resultat av en helhetsvurdering gjort i samråd med foreldrene.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

25. AUF i Hordaland

Todeling av foreldrepermisjonen

Hordaland Arbeiderparti mener at begge foreldre er like viktige omsorgspersoner i barnets liv. Det er viktig at begge foreldre skal få den samme muligheten til tid med barnet sitt og at barnet skal ha foreldrene like mye til stede fra begynnelsen. Derfor ønsker Hordaland arbeiderparti å gå inn for en todeling av foreldrepermisjonen. Gjennomgående tar mødre mer ansvar for omsorg av barn enn fedre, for eksempel ved at de er mer hjemme med sykt barn. Om begge foreldre har hovedomsorgen for barnet i en like lang periode, vil det gjøre det mer naturlig for foreldrene å dele på omsorgsoppgaver også senere. Mor vil utenom den todelte permisjonen ha rett til tre ekstra uker permisjon før fødsel og seks uker etter fødsel.

Hordaland arbeiderparti vil:

- At foreldrepermisjon todeles med en del til hver av foreldrene
- At ni uker forbeholdt mor i forbindelse med fødsel beholdes og ikke regnes med i den todelte foreldrepermisjonen

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

26. Arbeiderpartiet i Bergen

Foreldre må sikres gode rettigheter

En raus foreldrepermisjon er god familiepolitikk, likestillingspolitikk, og arbeids- og næringspolitikk. Derfor vil Arbeiderpartiet at fedre skal ta ut en del av permisjonen. Fedrekvoten er et av de viktigste tiltakene for å øke fedres uttak av foreldrepenger, og dermed også for å øke fedres deltakelse i omsorgen for barnet også tidlig i barnets liv.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- At foreldrepermisjon tredeles med en del til hver av foreldrene, og en valgfri del.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

27. AUF i Hordaland

Barnetrygden

Barnetrygden er en av de viktigste tiltakene i kampen mot fattigdom. Det kan føre til at den store gleden et barn skal være, blir en stor frykt. Frykten for å ikke kan gi barnet den oppveksten som det fortjener. Barnetrygden har bidratt til å redusere denne redselen, men den reflekterer ikke dagens fattigdomsbilde.

Barnetrygden består av et grunnbeløp på 970 kr. Pr. barn, som tildeles alle familier. Er man aleneforsørgende så har man også krav på en utvidelse av det generelle grunnbeløpet på ytterligere 970 kr. Familier har også krav på et småbarnstillegg på 660 kroner.

Når barnetrygden på innført i 1946, var den ment som et tiltak for å sikre at foresatte hadde råd til mat og klær. I dag består fattigdom av en langt mer kompleks problemstilling. Når fattigdommen har endret seg, må også barnetrygden oppgraderes. Derfor mener Hordaland Arbeiderparti at barnetrygdens beløp skal dobles. Midlene som tildeles skal anerkjennes som inntekt, og skattlegges. Da sikres det at tiltaket hjelper målgruppen mer treffsikkert.

Hordaland Arbeiderparti mener at:

- Beløpene innfelt i barnetrygden skal doubles. Disse midlene skal anerkjennes som inntekt og skattlegges på normalt vis. Beløpene i barnetrygden skal årlig indeksreguleres.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

28. Austevoll Arbeiderparti

Tilsyn med barnehagar

Austevoll AP ynskjer eit system som gjev kommunar betre høve til å føra økonomisk tilsyn med barnehagar. Per i dag er det kun 1 % av dei private barnehagane som blir kontrollert på økonomi, og det er svært krevande for små kommunar å gjennomføra dette.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

29. Bjørnafjorden Arbeidarparti

Økonomisk tilsyn med private barnehager

I følge barnehagelova skal offentlige tilskott og foreldrebetaling komme barna i barnehagen til gode. Det er kommunene som er tilsynsmynde. I ein rapport Agenda Kaupang laga på oppdrag frå Utdanningsdirektoratet i 2017 kjem det fram at berre 17 av 278 kommunar med private barnehagar har gjennomført økonomisk tilsyn, og at desse tilsyna ikkje omfattar meir enn ein prosent av alle private barnehagar. I 99 av 100 tilfelle har kommunane altså aldri undersøkt om det offentlege tilskotet og foreldrebetalinga kjem barna til gode, slik barnehagelova krev. I 2016 fekk dei private barnehagane om lag 20 milliardar kroner i tilskot frå det offentlege (KOSTRA-tal). Foreldrebetalinga kjem i tillegg.

I rapporten frå Agenda Kaupang kjem det òg fram at alle kommunane dei har intervjuja opplever at regelverket er uklårt og innvikla, og at dette er årsaka til at det ikkje blir gjennomført fleire tilsyn. Erfaringa frå dei tilsyna som er gjennomført syner at kommunane i mange tilfelle meiner at barnehagane har brote lova, men at vedtak om tilbakebetaling i neste instans vert oppheva av Fylkesmannen. Dette viser at det er behov for å endringar eller presiseringar i regelverk og rutinar for økonomisk tilsyn med dei ikkje-kommunale barnehagane.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

30. AUF i Hordaland

En gratis barnehage for alle

AUF i Hordaland mener at utdanning er en rettighet og den skal være gratis. Vi har troen på at den neste store utvidelsen av velferdsstaten vil være å gjennomføre dette prinsippet. I Norge har vi oppnådd full barnehagedekning, hvor alle foreldre har krav på en barnehageplass til sitt barn. For å oppnå en så bred dekningsgrad ble barnehagesektoren åpnet for private aktører. For å sikre at markedsprisen ikke skulle bli for usosial, ble det innført en makspris. Idag er maksprisen på 2800 kr pr. måned, hvor regjeringen har foreslått i statsbudsjett 2018 å øke maksprisen med ytterligere 110 kr pr. måned.

Barnehagen er begynnelsen på ethvert barn sitt skoleløp, og har en sterk påvirkning på utviklingen i oppveksten. Dessverre er det veldig dyrt for mange familier å sende barnet sitt til barnehagen. Mange

mødre og fedre velger at en av partnerne er hjemme med barnet for å motta kontantstøtten. Det er også påvist at det i flest tilfeller er kvinnelige foresatte som velger å være hjemme med barn. Dette er konsekvenser som en sosialdemokratisk og feministisk bevegelse ikke kan akseptere. Dette er spesielt uheldig for barn med en annen etnisk bakgrunn, som kommuniserer på et annet språk enn norsk. Alle skal ha muligheten til å sende barnene sine til barnehagen, uten at det svekker deres økonomiske kapasitet.

Hordaland Arbeiderparti vil:

- At ordningen for makspris i barnehager blir omgjort til en ny ordning hvor det er det offentlige som har ansvaret for å betale for barnehageplassene.
- Dette skal delfinansieres gjennom å fjerne kontantstøtten og foreldrefradraget som benyttes til barnehagekostnader.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

31. AUF i Hordaland

Et mål om å utrydde barnefattigdommen

Sosialdemokratiets mål er et Norge med små forskjeller. Vi må snu veksten i norsk barnefattigdom. 92 000 barn lever i relativ fattigdom i Norge i dag. Det kan være manglende midler til å dra på ferie, betaling av idrettskontingenten, innkjøp av klær eller dårlige boforhold. Dette kan ikke vi som en bevegelse basert på rettferdighetens prinsipper akseptere. Ingen skal oppleve nød i verdens rikeste land.

Etter reform-94 startet Gro Harlem Brundtland et skift i ansvaret for barns oppvekst. Hovedansvaret ble formalisert til de foresatte. Dette var et viktig steg for å avklare foresattes oppgaver ovenfor deres barn. Det som derimot mangler er en garanti for en god oppvekst. Opplever barn et godt og trygt miljø uten store materielle og familiære mangler, er sjansene mye større for å leve et lykkeligere liv. Barn er foresattes ansvar, men staten kan ikke lengre stå på sidelinjen og se den store veksten i fattigdom. Vi trenger en mer aktiv stat som skal ta vare på svakeste i samfunnet. Det er vår plikt å bidra.

AUF i Hordaland etterlyser en tverrfaglig innsats og samhandling mellom departementene. Norge trenger en gjennomgang av sosiale stønadsnivåer og barnefagligkompetanse i NAV systemet. Departementene må også presentere en konkret plan for hvordan barnefattigdommen skal reduseres. I tillegg trenger vi at barnetrygden tilegnes en oppvekstgaranti. Dette vil være en garanti for at foresatte skal få støtten som er nødvendig til å sørge for en god barndom.

Hordaland Arbeiderparti mener at:

- Det skal lages en tverrfaglig plan i samhandling med relevante departementer. Denne planen skal inneholde konkrete tiltak for å redusere barnefattigdommen.
- Barnetrygden skal i tillegg inneholde en oppvekstgaranti. Dette vil være midler som skal disponeres til familier som ikke har råd til å gi barna en naturlig og verdig oppvekst.
- All hjelp innenfor helsevesenet skal være gratis for barn, inkludert tannhelse.
- SFO/AKS skal være gratis.
- Det skal innføres et nasjonalt kulturkort, med et differensiert tilbud etter familiers inntekt.
- Den norske staten skal ha en visjon om å utrydde barnefattigdommen i Norge innen 2035.

Partistyreets innstilling: oversendes redaksjonskomiteen.

32. Bjørnafjorden Arbeidarparti

Tiltak for å unngå fattigdom

Hordaland Arbeiderparti går inn for at Det Norske Arbeidarparti utarbeide ein strategi, saman med partane i arbeidslivet, slik at fattigdom i familiar vert minimalisert. Ein bør sjå på skattesystemet, barnetrygd, andre stønader i NAV systemet og eventuelle nye tiltak for å minska fattigdomen.

Grunngjeving: Dei økonomiske skilnadane mellom folk i Noreg har auka dei siste åra. Spesielt kjem dette til uttrykk ved høgtider som jul og nyttår. Mange frivillige støttar opp og samlar inn både pengar, mat og gåver for å hjelpa. Dette er svært flotte tiltak, men og eit teikn på at ikkje alle har det like lett økonomisk. Mange oppslag i media påpeikar at dette er eit aukande problem.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

33. Arbeiderpartiet i Bergen

En god oppvekst

Barnehage

En god barndom varer hele livet. Gjennom sterke fellesarenaer danner barna viktige forutsetninger for å lykkes videre. Barnehagen skal sikre barna trygghet og omsorg og er i tillegg et viktig skritt på veien til kunnskap og læring. Barnehagen er også en viktig arena for å sikre en god integrering og utvikling. Det er derfor viktig å sikre at alle har mulighet til å gå i barnehage.

I dag har Norge tilnærmet full barnehagedekning. Dette ville ikke blitt realisert uten det private supplementet til det offentlige. Private barnehager er fremdeles både viktig og nødvendig for å sikre den samme dekningsgraden vi har i dag. Likevel er det viktig å vedkjenne at det er utfordringer med dagens regelverk som gir kommunene få muligheter til å stille krav til innhold og kvalitet.

I dag eies rundt 54 prosent av norske barnehager av private aktører som finansieres av offentlige tilskudd og foreldrebetaling. I løpet av de siste tolv årene har det begynt 46 000 flere barn i kommersielle barnehager, mens det har minnet i både ideelle og kommunale.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At kommunen bør kunne stille strengere krav til hva tilskudd til barnehager skal brukes til.
- Arbeide for flere offentlige barnehager
- Fortsette å arbeide for full barnehagedekning
- Innføre heldigitale opptaksløsninger
- Jobbe for at barnehager og SFO blir gratis.

Grunnskole og videregående skole

En god offentlig fellesskole og lik rett til utdanning er grunnleggende for å sikre like muligheter for alle. Felles læringsarenaer bidrar også til at vi som samfunn kan lykkes med likestilling, integrering og sosial utjevning. Å sikre alle tilgang til kunnskap og kompetanse er ikke bare et gode for den enkelte, det er avgjørende for hvor godt Norge vil lykkes med å skape nye næringer, trygg velferd og å utvikle offentlig og privat sektor.

I fellesskolen skal alle elever gis opplæring innenfor et inkluderende felleskap uavhengig forutsetninger og bakgrunn. Et læringsmiljø hvor vi sikrer tilpasset opplæring til den enkelte er avgjørende for den enkeltes utvikling og den individuelle egenarten som gjør samfunnet rikt og mangfoldig.

Gjennom undervisning i klasser eller basisgrupper ivaretas elevenes behov for sosial tilhørighet som er avgjørende for et godt læringsmiljø for enhver elev. Tilpasset opplæring bør derfor skje innenfor den ordinære opplæringen. For at tilpasset opplæring for alle elever skal kunne realiseres fordrer det at vi legger til rette for ulike innsats mot den enkelte elev. Slik oppnår vi større grad av likhet i evnen til å delta i felleskapet.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At kommunene må sikre veiledning til lærere og skoler slik at de får bistand i praktisk gjennomføring av prinsippet om tilpasset opplæring for alle elevgrupper.
- Gjennomgå tildelingsmodellen til bergensskolene
- Ha særlig fokus på tidlig innsats og forebygging hos mennesker med autisme, bl.a ved bedre samordning av tjenester og kompetanse mellom ulike byrådsavdelinger, og bedre samordning med spesialisthelsetjenesten.

Dagens samfunn preges av stor åpenhet og stadig større toleranse for mangfold av legninger. Denne utviklingen er et gode. Seksualitet og seksuell legning temaer som bør være preget av frihet, respekt og åpenhet. Seksualitet og seksuell legning er for mange unge et vanskelig tema. Arbeiderpartiet i Bergen mener det er viktig at fellesskapet fremmer gode verdier og forståelse knyttet til seksualitet.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- Styrke seksualundervisningen i skolen
- Sette fokus på samtykke, grensesetting, legninger, seksualitet og respekt for egen kropp i seksualundervisningen i skolen

Vi vil ha Norges beste videregående skole. Hvis du er ungdom på Vestlandet så skal et hav av muligheter ligge åpne for deg når du begynner på videregående. For Arbeiderpartiet er det viktig at vi har en skole hvor alle elever får mulighet til å bygge sin fremtid basert på egne evner og interesser. Vi vil derfor ha like attraktive tilbud innen yrkesfag som studiespesialiserende fag. Det er også viktig at alle elever får et tilpasset tilbud og muligheter etter deres evner.

For å oppnå dette må ha en skole hvor elevene trives og har det bra. Trivsel og motivasjon i skolen er avgjørende for å forhindre frafall. Dyktige lærere og forholdet mellom lærer og elev er avgjørende for elevenes utvikling. Arbeiderparti vil ha flere yrkesgrupper inn i skolen, for å gi lærerne mer tid til hver elev. Skolehelsetjenesten må styrkes, og vi må ha konkrete tiltak for å løse mobbesaker og ensomhet i skolen.

Strukturen i skolen må være slik at den gir best mulig tilbud til elevene.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- I samarbeid med universitet- og høyskolesektoren opprette flere Y-veier.
- Utrede og iverksette støtteordninger og tiltak for å få flere til å velge læreplasser lengre borte fra hjemmet.
- Etablere og investere i felles utstyrsparker sammen med næringslivet for yrkesfaglinjene. Disse parkene kan også fungere som gründerparker for nye bedrifter.
- Utrede og iverksette tiltak for å bedre kjønnsfordelingen i yrkesfag.
- Ha en nullvisjon for frafall i videregående skole.
- Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune skal jobbe for å få til et samarbeid med Makerspace innen skolefeltet, fortrinnsvis på hjul.

Integrering

Skolen er en viktig felles arena for formidling og opplæring i gjensidig respekt og toleranse mellom grupper med ulike levesett. Gjennom å fremme gjensidig respekt og toleranse forebygger vi fordommer, krenkelse og rasisme.

Kunnskapsdepartementet levert i fjor et forslag om å innføre forbud mot bruk av plagg som helt eller delvis dekker ansiktet. Dette følges opp i regjeringsplattformen - Jeløya-plattformen hvor regjeringen slår fast at det ikke skal tillates brukt i barnehage eller undervisningsinstitusjoner.

Arbeiderpartiet i Bergen kan per i dag ikke se at det er behov for et nasjonalt forbud mot bruk av ansiktsdekkende plagg. En vesentlig begrunnelse for dette er at det per i dag er ytterst få brukere av slike plagg i Norge, og at dette derfor ikke nå utgjør en utfordring som rettferdiggjør et nasjonalt forbud.

Arbeiderpartiet i Bergen støtte ikke et nasjonalt forbud rettet mot bruk i barnehager, skoler og utdanningsinstitusjoner, men vil imidlertid være svært tydelig på at bruk av ansiktsdekkende plagg ikke er ønskelig i barnehager eller skoler. God dialog og samarbeid på den enkelte skole har visst seg å ha god effekt og er langt mindre stigmatiserende enn et generelt forbud. Arbeiderpartiet i Bergen viser til at en allerede i dag har anledning til å nedlegge et lokalt forbud mot bruk av ansiktsdekkende plagg.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

34. Kvinnherad Arbeidarparti

Berekraftig oppvekstvilkår

Kvinnherad Arbeidarparti ønskjer sikring av berekraftig oppvekstvilkår for villaksen og auren i elvane og fjordane.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

35. Voss Arbeidarparti

Born og ungdom

Born og ungdom skal ha like moglegheiter til fritidsaktivitetar, utdanning og god psykisk helse uavhengig av foreldra si inntekt og deira livssituasjon. Hordaland Arbeidarparti ser at forskjellane aukar i samfunnet og er bekymra for korleis dette vil utvikla seg, og ynskjer også å setja i gang tiltak i kommunane.

Hordaland Arbeidarparti meiner vi må ha tiltak som jamnar ut forskjellar:

- Regulerer moglegheiter for privatskular
- Tiltak som gir barn og ungdom moglegheiter til å delta på fritidsaktivitetar uavhengig av foreldra si inntekt.
- Lågterskel, psykisk helsetilbod
- Styrka frivillige organisasjonar
- Godt samarbeid mellom frivillige organisasjonar, kommune og idrettslag

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

36. AUF i Hordaland

Skoleuttaelse

Den offentlige fellesskolen skal styrkes

Den offentlige fellesskolen har vært en bærebjelke for det norske samfunnet. Alle uavhengig av inntekt, hudfarge, seksualitet, religion og politisk ståsted har fått gå i samme fellesskole. Dette har sikret at alle elever får de samme mulighetene til å oppnå deres drømmer. Fellesskolen er en styrke Norge har sammenlignet med andre land hvor samfunnslag segregeres gjennom forskjellig skolegang basert på særlig inntekt og religion. Vi ser imidlertid tendenser til at vår offentlige fellesskole brytes ned av Høyre og Fremskrittspartiet i regjering, fylkeskommuner og kommuner. Vi som sosialdemokrater har ikke bare plikt til å bremse denne utviklingen, men vi må også stanse og reversere den. Vi skal hegne om og utvikle den gode offentlige fellesskolen.

En tilrettelagt skole for alle

Den norske fellesskolen skal være en skole for alle, ikke bare dem som har et stort læringsutbytte av å lese og skrive. Læring skjer på så mange forskjellige måter, og dette må gjenspeiles i den skolen vi har. Det norske velferdssamfunnet er bygget av smarte hoder og kloke hender, men dessverre er skolen i dag for tilrettelagt for de smarte hodene. Dem som ønsker å jobbe med hendene eller anvende sine interesser og sin kunnskap på annen måte enn gjennom rettskriving og matte blir dessverre ofte skoletapere, til tross for at de egentlig er talenter som ikke har fått muligheten til å skinne. Derfor mener Hordaland Arbeiderparti at vi må omlegge hele opplæringsløpet, og tilpasse det for alle. Om ikke svikter fellesskolen sitt ansvar å sørge for at alle mennesker skal få de samme mulighetene til å lykkes.

AUF i Hordaland mener at:

- Kunnskapsdepartementet skal gjennomgå hvordan undervisningen kan omlegges og tilpasses for at flest mulig skal oppnå optimalt læringsutbytte.
- Andelen obligatoriske undervisningstimer i grunnskolen og VGS, skal økes som kompensasjon for fjerning av hjemmearbeid.
- Elever skal motta et gratis varmt måltid i løpet av skoledagen.
- Det skal innføres skolefrokoster på alle grunnskoler.
- Det skal ansettes nok lærere til å gjennomføre lærenormen innen 2025. Det skal også innføres en lignende lærernorm på VGS.
- Undervisning i grunnskolen skal gjennomføres med datamaskiner der det er hensiktsmessig. Alle skoler skal utstyres med nok maskiner til å kunne tilby 1 pr. elev. Kommunene og regionene skal starte et samarbeid for en standardisert materialliste og digitalt pensum.

En rettferdig finansiering av videregående skoler

I Hordaland finansieres de videregående skolene av en stykkprismodell. Tidligere var det slik at skolene ble finansiert ut fra hvor mange elever som går på skolene, nå er det gjort noe bedre slik at skolene finansieres ut fra hvor mange klasser den har. Hordaland Arbeiderparti mener imidlertid vi må helt vekk fra stykkprisfinansieringsmodellen og innføre en finansieringsmodell som dekker en skoles reelle driftskostnader. Dette vi da gjøres gjennom administrative og politiske rammevedtak, hvor hver skole får tildelt en ramme basert på de reelle kostnadene en skole har. Det må være elevenes, lærernes og skolens behov som styrer finansieringen, ikke søkertallene. Dette vil føre til at også distriktsskoler også vil få gode rammer som sørger for at alle elever i Hordaland får et godt skoletilbud.

Hordaland Arbeiderparti mener at:

- Det skal innføres en finansieringsmodell av VGS som dekker skolens driftskostnader. Finansieringen skal også tilrettelegge for de ulike kostnadene mellom utdanningslinjene.

Kommersielle og religiøse privatskoler

Den offentlige fellesskolen trues av at private aktører tar ressurser fra fellesskapet og bruker dem på private skoler. Først og fremst er Hordaland Arbeiderparti motstandere av en politikk som åpner for at mennesker med midler kan kjøpe seg inn på privatskoler enn å delta i fellesskolen på lik linje som alle andre. Det er også en svekkelse av fellesskolen at ressurser og penger flyttes fra den offentlige videregående skolen til de private. I tillegg til de prinsipielle problemene med privatskoler har vi sett at kommersielle private skoler ikke følger forbudet mot å ta ut profit. Gang på gang har vi sett at kommersielle privatskoler, gjennom avanserte bedriftsstrukturer, klarer å lure til seg penger til eiernes bankkontoer heller enn til elevene. En skal ikke tjene seg rike på skoler.

Religiøse privatskoler er også en trussel mot den inkluderende norske fellesskolen. Ved å segregere menneskegrupper ut fra religiøs overbevisning skaper en sosiale forskjeller mellom folk, og mindre forståelse for forskjellige religioner og levemåter. Dette skaper en grobunn for konflikter og motsetninger i samfunnet vi ikke kan akseptere. Den norske fellesskolen åpner for at forskjellige folkeslag og religiøse grupper møtes og lærere av hverandre istedenfor å segregeres inn i egne små samfunn. Læring skjer ikke bare i klasserommet, men det skjer også gjennom samtaler og vennskap mellom forskjellige livssyn. Det er en styrke vi må bevare, og den norske stat kan ikke lenger finansiere religiøs segregering slik vi i dag gjør.

Hordaland Arbeiderparti mener at:

- Statsstøtten til kommersielle og religiøse privatskoler skal fjernes.
- At det skal bli ulovlig for kommuner og fylkeskommuner å selge offentlig eiendom som skal brukes til åpning av private skoler.

Fraværsgrensen

Hordaland Arbeiderparti er motstandere av dagens fraværsgrense. Den gir flere uønskede konsekvenser og rammer elevmassen urettferdig. Samtidig ser vi også at den har medført en reduksjon i andelen udokumentert fravær. Derfor ønsker vi en ny fraværsgrense som tar høyde for elevenes hverdag, som ikke skaper mer byråkrati i skolen og som gir større tillit til de ansatte. Det er riktig at vi må ha et regelverk som sørger for at folk møter opp på skolen som fellesskapet betaler for, men regelverket kan ikke gå ut over dem som sliter med psykiske og sosiale problemer. Vi må ha en ny fraværsgrense.

Hordaland Arbeiderparti mener at:

- Det skal innføres en ny fraværsgrense.
- Den nye fraværsgrensen skal se på alternativer til rigide prosentgrenser for udokumentert fravær.
- Muligheten til å anvende skjønn skal gå fra rektor til kontaktlærere.
- Det skal innføres en egenmelding og sykemeldingssystem for elever i VGS.
- Egenandelen på legekontorer skal fjernes for alle elever og lærlinger.
- Helsesøster og skolepsykolog skal kunne dokumentere fravær.
- Det skal innføres et E-helsesøstersystem på VGS.

De kloke hendene – yrkesfag og lærlinger

I Norge utdanner vi 1000 færre fagarbeidere i året. Vi må snu denne trenden, ellers vil samfunnet stå ovenfor store utfordringer i framtiden. Det er en tendens til at svært mange som velger studiespesialiserende senere finner ut at de egentlig trives bedst i et yrkesfag. Vi må tilrettelegge for at elever kan endre mening uten å måtte starte det videregående løpet på nytt igjen.

For å styrke yrkesfagene ytterligere må vi sørge for at yrkesfagene gjenspeiler det arbeidslivet elevene skal ut i. Dette betyr at utstyret på yrkesfagene må oppgraderes. I tillegg til dette må yrkesfagene endres slik at de holder tritt med samfunnsutviklingen. Elektriske biler må inn i bilmekanikerutdanningen, nye utdanninger som plastkomposittfaget må inn i flere videregående

skoler. Ellers må de tradisjonelle yrkesretningene oppgraderes for å gi elevene en utdanning som rustet dem for fremtiden.

Staten må i tillegg innføre en lovfestet rett til læreplass. Skolen svikter sitt samfunnsoppdrag når kun 2/3 av alle elever får tildelt læreplass. Vi vet at det er etterspørsel etter fagarbeidere, men markedet klarer ikke å lære opp nok fagarbeidere til å mette denne etterspørselen. Da må staten på banen. Fagskolen må anerkjennes som en høyere yrkesfaglig utdanningsinstitusjon. Dette har to formål: Først og fremst er det for å framheve mulighetene et fagbrev gir. Fagskolen gir en videreutdanning som kombinerer teori og praksis – noe norske fagarbeidere er verdenskjent for å være eksperter i. Det er også viktig å anerkjenne at fagskolen kan gi muligheter og kompetanse som burde kunne kombineres med de andre høyere utdanningsinstitusjonene vi har. Derfor burde det opprettes en mulighet for å kunne gå fra fagskole til høyskole eller universitet.

Hordaland Arbeiderparti vil at:

- Det skal åpnes for å skifte utdanningslinjer underveis på VGS, dersom eleven oppnår kompetansekravene som er nødvendig.
- Det skal opprettes et tilbud for å innhente manglende kompetanse for elever som ikke har nok kunnskap til å endre linje.
- Staten skal bevilge fylkeskommunene med øremerkede midler som skal brukes til å oppgradere utstyrskostnadene på yrkesfaglinjene.
- Utstyrstipendet skal økes til å møte de faktiske kostnadene som elever møter. Stipendet skal årlig indeksreguleres.
- Det skal lovfestet rett til lærlingplass
- Bedriftene skal føre opp lærlinger som ikke består fagprøven, til en 2.gangsprøve.
- Øke lærlingtilskuddet ytterligere
- Fagskolen skal anerkjennes som en høyere yrkesfaglig utdanningsinstitusjon.
- Det skal innføres et system for studiepoeng og overganger mellom fagskoler og andre høyere utdanningsinstitusjoner.
- Fagskolen skal anerkjennes som en høyere yrkesfaglig utdanningsinstitusjon.
- Det skal innføres et system for studiepoeng og overganger mellom fagskoler og andre høyere utdanningsinstitusjoner.

Mobbing

Mobbing er et onde som kan gi uante konsekvenser for mobbeofferet. Konsekvensene kan være svært alvorlige for elevens psykiske og fysiske tilstand, og kan gi skader som varer livet ut. Alle barn skal oppleve en god og trygg oppvekst.

Tallenes tale fra elevundersøkelsen 2017 er dyster lesning. 7,6% av elevmassen som gjennomfører elevundersøkelsen skriver at de har opplevd, eller opplever å bli mobbet på skolen. Dette er en økning på 0,3% i 2016. Dette tilsvarer ca. 50 000 elever.

Det er et samfunnsansvar som er pålagt alle å stanse mobbing, være det elever, foreldre, lærere, rektorer, politikere og den lovgivende forsamling.

Hordaland Arbeiderparti mener at:

- Kunnskapsdepartementet skal sette ned et utvalg som skal utarbeide en rapport som skal kartlegge tiltak lærere kan ta i bruk for å redusere mobbing.
- Det skal opprettes et samarbeid mellom kommunen og fylkeskommunen om å opprette et godt fagmiljø ved hver skole. Innen 2021 skal alle skoler ha tilgang til en miljøterapeut/elevinspektør, spesialpedagog og psykolog.

- Det skal innføres et standardisert kurs for å motarbeide og forhindre mobbing, i hver statlig lærerutdanningslinje. En lærer skal ha gjennomført dette kurset før hen kan bli ansatt ved en offentlig skole.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

37. Osterøy Arbeiderparti

Finansiering av Private skular

Vedtaket om godkjenning av private skular etter friskuleloven vert fatta av UDIR, stort sett mot kommunane sin vilje. Ein privatskule kjem ofte som ein reaksjon på nedlegging av offentlege skular.

Vedtaka er ofte tufta på målet om å gje eit godt og likeverdig tilbod til alle elevane. Her ser ein både på skulemiljøet, som kan verta lite og sårbart på ein for liten skule, men og på forholda til dei tilsette. Deira mogelegheit til å utvikla seg i eit bredt og godt fagleg miljø.

Eit anna moment er sjølvstekt dei økonomiske rammene. Endring i skulestrukturen er ofte naudsynt for at kommunen skal kunna forvalta sine midlar på ein måte som gjev best mogeleg tenester til alle.

Når departementet godkjenner oppretting av ein privat skule, mot kommunen sitt ynskje, undergrev ein ikkje berre lokaldemokratiet sine vedtak om skulestruktur. UDIR svekkjer då også grunnlaget for den økonomien som er lagt til grunn for drifta av den offentlege skulen.

Det vert ikkje rimelegare for kommunen å driva ein klasse med 2 elevar mindre, men ein mistar 85% av dei statlege overføringane knytt til dei elevane. Samstundes har kommunen ansvar for å dekke skysskostnadane til elsvane i privatskulane. Kommunen har ansvar for, og betaler PPtenestene og særskilde tiltak knytt til denne. Med mange små skular vil også kostnadane knytt til særskilde tiltak veksa totalt for kommunen.

Osterøy AP vil:

- At staten fullt ut må kompensera for dei mindreinntekter, og meirutgifter kommunane har som følge av oppretting av private skular

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

38. Stord Arbeidarparti

Fordelingsnøkkelen til lærernorma

Arbeiderpartiet bør unngå at fordelingsnøkkelen til lærarnormen ikkje blir eit verktøy i sentraliseringa. Arbeiderpartiet må sikre desentralisert fordelingsnøkkel ved lærarnorma.

Når lærarnormen skal vedtakast bør Arbeiderpartiet vera med i arbeidet for å få fullfinansiert reforma.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

39. Stord Arbeidarparti

Inkludering av alle elevar

Stord Arbeiderparti støttar opp om det nasjonale arbeidet med inkludering av alle elevar i vår felles grunnskule og gjev alle elevar rett til opplæring i tråd med evner og føresetnader, og med det avsluttar den segregerande særordninga med «spesialundervisning».

I mange år har Noreg hatt ei særordning når det gjeld elevar med utfordringar knytt til læring. Ordninga vert kalla «spesialundervisning». Intensjonen har vore å gje alle elevar likeverdig rett til opplæring. Gjennom åra ser ein likevel at ordninga har uønskte og kontraeffektar som ein ikkje kan lukke auga for. Forsking (T. Nordahl, P. Haug m.fl.) viser til at mange elevar har negativ læringseffekt av å motta spesialundervisning. Barneombudet finn at kvaliteten i den gjevne spesialundervisninga er dårleg (Rapport 2017). Mange elevar kjenner seg ekskluderte og utanfor fellesskapet når dei mottok spesialundervisning.

Forslag til behandling:

Forslaget vert oversendt Ap sine medlemmer i utdanningskomiteen, evt. Stortingsgruppa + årsmøtet i Hordaland Arbeiderparti.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

40. Bjørnafjorden Arbeidarparti

Lekser

Det er eit faktum i Noreg i dag at me har eit skulesystem som er oppbygd slik at dei ressurssterke, "flinke" elevane er vinnaren. Dei som har foreldre heime som kan rettleia og hjelpe dei. Dei som ikkje har vore like heldige, som ikkje er så heldig at dei har foreldre som har tid eller kapasitet til å gjere den naudsynte oppfølginga i skulen, fell ifrå. Eit viktig element i denne saken, er nettopp lekser. Lekser gjer at dei som gjer det bra frå før, tener på det, men dei som kanskje slit på skulen vert hengjande endå lenger bak. Derfor er det, for meg, ein svært viktig del av både kampen for å utgjevne forskjellar og i integreringspolitikken at skulesystemet tar vare på alle. Eg meiner derfor at det er eit viktig steg i dette, å avskaffe leksearbeid. Ved å leggje til éin time til på skulen, vil alle elevane få mykje meir ut av arbeidet dei gjer, og dei som treng oppfølging vil få nettopp det og ikkje felle bak. Å avskaffe lekser, i kombinasjon med fleire lærarar og mindre karaktertrykk, vil det norske skulesystemet bli mykje meir inkluderande, og alle elevar vil få ein betre skuledag.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

41. Askøy Arbeiderparti

Opptak i videregående skole

Opptak til videregående skole skjer for de aller fleste i konkurranse med andre elever ut fra karaktergrunnlaget på ungdomsskolen.

For en viss gruppe elever vil man kunne søke om opptak på særskilt grunnlag. Dette er per i dag elever med behov for et særskilt utdanningsprogram (man kan kun gjennomføre en type utdanning). Det er elever med sterkt nedsatt funksjonsevne og siste kategori er elever som bruker tegnspråk.

For alle andre elever må man søke skole etter karaktergrunnlaget, uavhengig av særskilte behov.

Mange av disse elevene har diagnoser og særskilte behov ut over dette og har derfor ingen mulighet til å konkurrere med elever flest om skoleplass. Disse elevene risikerer dermed å falle ut av skolesystemet etter fullført ungdomsskole.

Det er klart at elever som fra før av har særskilte behov og har vedtak på tilrettelagt undervisning på barne- og ungdomsskolen, vil ha behov for særskilt behandling også ved videre skolegang. Uten opptak på særlig grunnlag vil de få restplasser på videregående skole og dermed gjerne særlig lang skolevei.

For å forhindre frafall i skolen bør det åpnes for søknad om opptak på særskilt grunnlag også for denne kategorien elever.

Askøy Arbeiderparti mener at det må opprettes en ny kategori for elever med spesielle behov. Opptakskontoret vurderer deres rett til opptak på særskilt grunnlag ut fra opplysninger fra skole, PPT og lege. På denne måten vil de ikke bli ekskludert umiddelbart i søknadsfasen, men opptakskontoret gis mulighet til å vurdere den enkelte elevs behov og kan på denne måten fange opp enkeltelever som ellers ikke vil komme seg igjennom skolegangen.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

42. Askøy Arbeiderparti

Forebyggende arbeid i videregående skole

Det er alvorlig at betalingsproblemene øker i befolkningen. Det er en omfattende økning av mennesker med betalingsproblemer i hele landet. Unge mennesker helt ned i 18 års alderen, er registrert med betalingsproblemer. Namsmyndighetene har laget et informasjonsprogram til bruk i skolene. Målet er å informere om konsekvensene av betalingsanmerkninger, samt hva man skal gjøre dersom man kommer i denne situasjonen.

Det er utvilsomt behov for denne typen informasjon også i skolen som del av et forebyggende arbeid i befolkningen. Namsmyndighetene ønsker å slippe til med undervisning andre år på videregående skole. Fylkeskommunen har avslått dette med den begrunnelse at det ikke er tid til dette i undervisningsplanen.

Askøy Arbeiderparti mener at fylkeskommunen med sitt avslag undervurderer problemet det her er snakk om. Økende midler blant unge, aggressiv markedsføring mot yngre forbrukere og stadig enklere betalingsverktøy har skapt stort behov for å øke unges kompetanse som forbrukere. Hordaland fylkeskommune må sørge for at elevene på videregående trinn får forebyggende undervisning av denne type. Askøy Arbeiderparti mener at undervisning som bedrer unge menneskers evne til å håndtere egen økonomi også bør prioriteres i ungdomsskolen.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

43. Austrheim Arbeiderparti

Yrkesfag, meir praksis og tidlegare opplæring i bedrift

Me opplever framleis stort fråfall i den vidaregåande skulen. Me trur at noko av dette skuldast at det er for mykje teori i den norske skulen og at elevane i for liten grad ser samanhengane mellom det dei lærer i teorifaga og det dei får utføra av praktisk arbeid. Austrheim Arbeidarparti meiner at meir av opplæringa på yrkesfag må flyttast ut i bedrift og at elevar på yrkesfaglege studieretningar må tildelast faste praksisplassar i bedrift alt 1. skuleåret etter modell av taf-opplæringa.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

44. Austrheim Arbeiderparti

Restaurant og matfag

Det vil vera stor trong for nye fagarbeidarar innan dette feltet i heile Hordaland. Det må difor leggjast til rette for utdanningstilbod som gjer det attraktivt for ungdommar i heile fylket å ta denne utdanninga. Me ber om at Hordaland Arbeidarparti jobbar aktivt for å oppretthalda eit desentralisert studietilbod innan restaurant og matfag.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

45. Voss Arbeidarparti

Kommunane må ta inn fleire lærlingar

Tal frå SSB syner at kommunane i åra som kjem manglar faglært arbeidskraft, særleg innan helsesektoren. KS har eit mål om at kommunane skal ta i mot to lærlingar pr. 1.000 innbyggjar. AP vil gå inn for at dette er eit minimumsmål.

Mange elevar som vel yrkesfag i vidaregåande opplæring, får ikkje fullført utdanninga si fordi dei manglar læreplass. Mangel på læreplass resulterer i at mange unge fell ut av utdanninga og arbeidslivet. Kommunane har høve til å ta i mot lærlingar i mange fag som t.d. helse, barnehage, tekniske tenester og kokk.

Me må syta for nok lærlingeinstruktørar og gode rettleiingsforhold for instruktørar og lærlingar.

- Ved å ta inn fleire lærlingar vil kommunane
- sikra at unge får fullført utdanninga si
- leggja til rette for framtidig rekruttering
- sikra kvalifisert arbeidskraft til kommunale tenester
- vera attraktive arbeidsgjevarar

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

46. AUF i Hordaland

Vern av Lofoten, Vesterålen og Senja

Oljeindustrien har vært selve nøkkelen til utviklingen av den velferdsstaten vi har i dag. Det er heller ingen tvil om at oljenæringen, fremdeles vil være viktig for Norge i årene fremover. Men oljeboring i Lofoten, Vesterålen og Senja vil føre til naturinngrep i et av verdens mest sårbare havområder, som blant annet er et av fiskens viktigste gyteområder. Vern av områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja handler derfor ikke om å si nei til oljenæringen, men å si ja til trygghet for den fornybare fiskerinæringen. Hordaland arbeiderparti vil derfor verne områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja. For Hordaland arbeiderparti veier langsiktige hensynet til fiskeressursene tyngre enn de langt mer kortsiktige ønskene til oljeindustrien.

Hordaland arbeiderparti vil at:

- Nordland VI, Nordland VII og Troms II vernes for konsekvensutredning og oljeutvinning

Partistyreets innstilling: oversendes redaksjonskomiteen.

47. Austevoll Arbeiderparti

Marin forsøpling

Det er positiv med fokus på strandrydding og eit godt tiltak at det er sett av midlar til dette på fylkesbudsjettet. Utfordringa med opprydding er så stor at ein ikkje berre kan basere det på frivillige dugnadsinnsats. Det trengs fleire tiltak som gode mottaksordningar for innsamla søppel i havnene, evt. tilbod om henting av fulle søppelsekkar. Skal ein rydde så det monnar, trengst det utvikling av fartøy som kan reinske opp frå sjøen, og gjerne ein mijøvaktmeister i kvar kommune som blir finansiert med øymerka statlege midlar.

Vel så viktig som opprydding av eksisterande søppel, er det å få redusert forsøplinga. Det kan til dømes bli uloveleg med unødvendig plastinnpakking av varer. Det bør også innførast strenge og tydlege reglar for handsaming av plastavfall. Alle kommunar må ha enkle ordningar for gratis innlevering av plastavfall.

I staden for forbod på t.d plastnett på butikk, kunne ein innføre økonomisk kompensasjon for alternativ til plastposar og ellers statlege stimuleringsstilskott for å utvikle gode alternativ til plast.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

48. Austevoll Arbeiderparti

Havbruk og fiskeri

Per i dag er havbruksnæringa underlagt mattilsynet, fiskeridirektoratet, fylkesmannen, fylkeskommunen og kommunen. Dette gjer at næringa har eit unødig stort byråkrati rundt seg både mtp lokalisering og oppfølging av produksjon. Austevoll AP ber om at byråkratiet rundt havbruksnæringa involverer færre instansar.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

49. Arbeiderpartiet i Bergen

Bærekraftig fiskeri

Fiskeriressurser

Fiskeriressursene tilhører folket. Disse er under konstant press, blant annet fra økonomisk sterke fiskebåtrederer som har en ønske om ytterligere flåtestrukturering mot færre men større, mer kostbare fartøy med større kvoter. Det foregår en stadig omfordeling til fordel for de ressurssterke eierne av havfiskeflåten som utøver stor innflytelse sentralt. For 2016 viser lønnsomhetsundersøkelsen at det er rederne som er favorisert ensidig (+8,5 prosentpoeng) mens fiskerilønningene er redusert (-0,5 prosentpoeng).

Fiskeridirektoratet må pålegges å gjennomføre en årlig omforent undersøkelse av om fiskerilovgivningens formål om samfunnsmessig måloppnåelse for verdiskapning, sysselsetting og bosetting oppfylles i tråd med Deltakerloven og Havressurslova sine intensjoner.

Genbank.

I Hardanger ble det i 2013 opprettet Stoltenberg-regjeringen en genbank for bevaring av villaks og sjøørret fra en rekke sårbare vassdrag i Hardangerfjordssystemet. Denne har i en årrekke jobbet for å kunne samle inn nok materiale i levende og nedfrost genbank for å kunne bevare genuine laks og sjøørrestammer for ettertiden. I flere av vassdragene står det så dårlig til at dette ikke er ferdig, og man ser for seg at dette arbeidet må foregå frem til 2020 for å sikre godt nok materiale.

I de to siste statsbudsjettene er denne genbanken forsøkt avviklet og destruert. Arbeiderpartiet ser verdien av genbanker for laks og sjøørret. I vassdrag som har vært angrepet av gyro ser man at genbank kan raskt tilbakeføre stammer i vassdrag som er utsatt for trusler som kan utrydde stammene av laks og sjøørret.

Arbeiderpartiet skal være en pådriver for at genbanken i Hardanger får drive videre innsamling av viktig genmateriale inntil de har et godt nok grunnlag for å kunne tilbakeføre stammer i de respektive vassdragene.

Havbruk og oppdrett

Regjeringens trafikklyssystem, som brukes til å regulere produksjonsområdene for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, har plassert regionen som innbefatter Hordaland i kategorien rød. Dette tilsier ingen vekst for oppdrettsnæringen de neste årene. I kystsoneplanen åpner man likevel for vekst, men da gjennom lukkede anlegg eller annen teknologi som beviselig har minimale utslipp, spredning av lakselus eller fare for rømming av fisk.

Selskaper som ønsker forskningskonsesjoner opplever lang behandlingstid, samtidig som det er viktig for bransjen å utvikle og teste ut ny teknologi.

Arbeiderpartiet skal være en pådriver for at forskningskonsesjoner som kan føre til en miljøvennlig og bærekraftig oppdrettsnæring, skal få kortere og mer forutsigbar behandlingstid. Trafikklyssystemet bør snarlig videreutvikles med flere indikatorer som premierer de aktørene som driver med god fiskehelse, lavt miljøavtrykk og lite påvirkning på det ytre miljø.

Arbeiderpartiet mener:

- Fiskeridirektoratet må pålegges å gjennomføre en årlig omforent undersøkelse av om fiskerilovgivningens formål om samfunnsmessig måloppnåelse for verdiskapning, sysselsetting og bosetting oppfylles i tråd med Deltakerloven og Havressurslova sine intensjoner.
- at genbanken i Hardanger må få drive videre innsamling av viktig genmateriale inntil de har et godt nok grunnlag for å kunne tilbakeføre stammer i de respektive vassdragene.
- Trafikklyssystemet bør snarlig videreutvikles med flere indikatorer som premierer de aktørene som driver med god fiskehelse, lavt miljøavtrykk og lite påvirkning på det ytre miljø.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

50. Kvinnherad Arbeidarparti

Naust i sjølinja

Kvinnherad arbeidarparti ønskjer endring av “fylkesmann-nausta”. Opna for ei meir spennande og varierende sjølinja, i tråd med gamle tradisjonar, men med ny og moderne drakt i variert storleik og form.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

51. Kvam Arbeidarparti

Plan for cruiseskipskaiar

Kvam Ap meiner: Det bør utarbeidast ein overordna plan for etablering av cruiseskipskaiar.

Bakgrunn: Bergen planlegg å leggja restriksjonar på cruiseskipsanløp. Turismen til landsdelen vår aukar, og det vil oppstå behov for alternativ. Det bør i samarbeid med kommunane i fylket utarbeidast ein plan som varetek behovet for nye kaianlegg. Ei særleg sentral føring i ein slik plan må vera å sikra at utslepp til luft og sjø vert halde på eit minimumsnivå.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

52. Austevoll Arbeiderparti

Nattferje Hufthammer – Krokeide sambandet.

Frå 1. januar 2018 overtok Fjord 1 ferjesambanda på fylkesveg 546 til og frå Austevoll. Dei nye ferjene er ikkje på plass enno, men likevel opplever reisande allereie ei forbetring i tilbodet då ferje II går fast i sambandet og ein difor har ein frekvens som gjer at det er mindre enn ein time mellom kvar avgang om morgon og ettermiddag på kvardagar. Siste avgang er 22 40 frå Austevoll og 23 20 frå Krokeide. Det betyr at fylkesvegen i realiteten er nattestengt frå ca 23.

Stengt veg i 6 – 7 timar er ei særleg utfordring for næringslivet og spesielt for fiskeindustrien som leverer ferskvarer med store vogntog ut til Europa. Eit nattope tilbod vil også vere gunstig for trafikkavvikling i rushtida, då ein kan forvente at ein god del av tungtrafikken til frå Fiskeindustrien kan gjennomførast på natt, og difor ikkje kjem i konflikt med td. elevar på veg til skule både i Fana og i Austevoll.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

53. Austevoll Arbeiderparti

Ferjetransport

Austevoll Ap meiner at ferjeoverfart er ein del av fylkesvegen, og at kostnadene med ferje ikkje skal vere høgare enn andre delar av vegnettet. Bru og tunnelpasseringar blir på sikt gratis, medan ferjetransport for køyretøy får stadig høgare kostnader. Dette får økonomiske konsekvensar for næringsliv og ikkje minst pendlarar, særleg der ein ikkje har noko alternativ til ferjetransport. Austevoll har ikkje fastlandssamband. Næringsliv og det offentlege tilbodet i Austevoll kommune, men og nabokommunane, er heilt avhengig av pendlarar innanfor mange ulike yrkesgrupper. Det blir utveksla kompetanse både til og frå fastlandet ved at folk pendlar, noko som er eit gode både for ulike bedrifter og ikkje minst for offentlege institusjonar som sjukehus, skule, offentleg administrasjon etc.

Det er ynskjeleg at folk kan busetja seg i kommunen og pendla til arbeid på fastlandet, og minst like viktig at folk på fastlandet kan ha arbeidsplassen sin i Austevoll, utan at det medfører altfor store ekstrakostnader i tid og pengar. Kollektivtilbodet er ikkje tilstrekkeleg utbygd til å vera eit alternativ for mange av pendlarane og det bør difor leggjast til rette for at det ikkje blir altfor kostnadskevjaner for pendlarar.

Me ynskjer at det blir utgreidd om tall soner også bør reduserast til sjøs, akkurat som ein har gjort med bussonene, i tillegg til at kollektivtilbodet til og frå Krokeide ferjekai blir styrka. Regjeringa har dei

siste åra redusert pendlarfrådraget. Dette gjer det vanskelegare for folk med vanleg inntekt å vurdere arbeidsstad utanfor kommunen. Det er viktig for distriktskommunar at ein har eit pendlarfrådrag som gjer det mogleg å velja seg arbeid i ein anna kommune. Me foreslår at pendlarfrådraget blir auka igjen til tidlegare nivå.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

54. Austrheim Arbeiderparti

Fylkesvegferjer

Austrheim Arbeidarparti ser med stor uro på dei aukande kostnadane med drift av fylkesvegferjene. Ferjeflåten i Hordaland må fornyast og dette gir fylkeskommunen store årlege ekstrakostnader. I tillegg har etter kvart billettprisane for dei reisande vorte svært høge. Dette gir bebuarar langs kysten vår store kostnader. Austrheim Arbeidarparti meiner at staten må auka tilskottet til drift av fylkesvegferjene i tråd med den reelle kostnadsutviklinga for drift av slike samband.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

55. Kvinnherad Arbeidarparti

Sørleg kryssing av E39

Kvinnherad Arbeidarparti ønskjer sørleg kryssing av E39, indre trase.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

56. Bømlo Arbeidarparti

E-39

Vedtatt plan for utbygging av ferjefri E39 i løpet av 20 år må oppretthaldast/forsterkast. Ferjefri E39 mellom Bergen og Stavanger vil gje ein samanhengande, transportsikker veg i den mest folkerike delen av Vestlandet, og med dette vil ein byggje eit solid fundament for framtidig auka verdiskaping. I samband med at arbeidet på Rogfast no er starta opp, er det svært viktig at E39 Hordfast, midtre trase, vert prioritert med anleggsstart i første planperiode av NTP.

E134 er den viktigaste transportåra mellom aust-vest og av stor betydning for næringslivet. Viktigaste prosjekt for prioritering i NTP perioden 2018-2029 er tunnel ifrå Seljestad mot sør.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

57. Stord Arbeidarparti

Uttale - E39

Ferjefri E39 er det viktigaste samferdsleprosjektet for Stord og Vestlandet. Prosjektet vil bety svært mykje for vidare utvikling av næringsliv og busetnad i regionen vår. Stord AP vil komma med følgjande uttale til det vidare arbeidet med prosjektet:

- Stord AP meiner at prosjektet E39 Stord-Os (Hordfast) bør realiserast så raskt som råd. Det bør jobbast for byggjestart i første NTP-periode.
- Stord Ap meiner at sørleg krysning over Langenuen er det beste alternativet for Stord og Sunnhordlandsregionen, og vil leggja til rette for eit framtidig fastlandssamband mot Kvinnherad og ein diagonal frå E134 mot Bergen.
- Stord Ap er uroa over at strekninga Heiane-Ådland/Nordre Tveita ikkje ligg inne i NTP. Stord Ap meiner det bør jobbast for å få planmidlar til detaljregulering av strekninga. I detaljreguleringsprosessen bør det leggjast vekt på å finna ei traseløysing som i størst mogleg grad ivaretek Landåsen.
- Stord Ap meiner at det i så stor grad som mogleg bør takast omsyn til lokale partar og verdiar som vert berørt av prosjektet. For Stord sitt vedkommande vil me i tillegg til Landåsen særskilt peika på Valvatna-feltet, Nordre Tveita (Hestesportssenteret), busetnaden på vestsida av dagens E39 ved Grov, og ved Mehammer om midtre kryssing over Langenuen vert valt.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

58. Alver Arbeiderparti

Ny E39 Vågsbotn-Klauvaneset må realiserast så snart som mogleg!

Nyborgtunnelen er gjerne det samferdselstiltaket det har vore mest forventningar til i Nordhordlandsregionen dei siste tiåra. Når Statens vegvesen (SVV) no har skrinlagt den traseen mellom Åsane og Nordhordland som fram til no har vore den vi har venta på, er det viktig at vi følgjer opp signala frå SVV og konsentrerer oss om å få realisert ein ny veg nord i Åsane så snart som mogleg.

E39 mellom Vågsbotn og Klauvaneset har ein ÅDT på over 20 000 midt på strekket, 12 % av dette er tungtrafikk, dvs. 2500 kjøretøy. Vegbreidda er på det smalaste mindre enn 6 meter, dette gjer vegen til den smalaste i landet om ein tar omsyn til trafikkmengd. I tillegg er det 25 uoversiktlege avkjørslar på strekket som er om lag 9 km. Kvart døgn kjører mellom 25 og 30 tankbilar med 40 000 liter bensin/diesel/jetfuel gjennom området på veg til og frå Mongstad. Vegen er utrykningsveg til og frå Nordhordland, med t.d. Mongstad-anlegget, og med rekkverk på begge sider er faren stor for at utrykningskjøretøy ikkje vil kome fram.

I gjeldande NTP er vegen berre tilgodesett med kr 200 mill og oppstart i slutten av andre periode, dvs. at den ikkje vil vere ferdig før etter 2030. SVV har no varsla oppstart av planarbeidet for Ringveg Øst og har løyd midlar til dette.

Det er viktig at planarbeidet for Ringveg Øst blir starta opp snarast og at denne er ferdig planlagt før rulleringa av NTP i 2021. E39 Vågsbotn-Klauvanest må prioriterast som første byggetrinn av Ringveg Øst, og realiserast i første periode etter rulleringa av NTP i 2021.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

59. Bjørnafjorden Arbeidarparti

Nei til førehandsinnkrevjing av bompengar på E39

Det har nyleg kome fram i media at lobbysekskapet Hordfast AS prøver å få til førehandsinnkrevjing av bompengar på dei ferjestrekka som eventuelt vil verta erstatta dersom E39 vert realisert med bru

over Bjørnafjorden. Dagleg leiar i Hordfast, Øyvind Halleraker, har uttalt at eit av føremåla med bompengane er å sørge for at det er nok pengar til å planleggja prosjektet.

Det heftar stor usikkerheit ved E39 midtre trasé både med omsyn til teknologiske løysingar, miljøødelegging og ikkje minst dei økonomiske kalkylane. Det er derfor òg usikkert om E39 med bru over Bjørnafjorden nokon gong vert realisert. Ved alle store samferdsleprosjekt vil det vera trong for at bilistane som skal nytta vegen må ta del i finansieringa. Det er derimot urimeleg at privatpersonar og næringsdrivande skal verta pålagde bompengar for å finansiera planlegginga av eit prosjekt når det heftar stor usikkerheit om prosjektet i det heile lar seg realisera.

Dersom den vidare planlegginga finansiert av førehandsinnkravde bompengar syner at prosjektet lar seg realisera, vil dette kunne medføra at andre og viktigare samferdsleprosjekt vert nedprioritert. Ei meiningsmåling InFact gjorde for NRK og BA i 2015 synte at 37 % meinte at E16 Bergen – Voss er det viktigaste samferdsleprosjektet i Hordaland. 34,8 % meinte at E134 er viktigast, medan berre 15 % meiner at E39 Os – Stord er viktigast. Det er forståeleg at lobbyisten Halleraker gjer det han kan for å framskunda prosjektet han er tilsett for å lobbyera for. Vi kan derimot ikkje akseptera at lobbyistar så til dei grader skal få setta folkeviljen til sides.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

60. Kvam Arbeidarparti

Oppskrivning av kommunale og fylkeskommunale vegar

Kvam Ap bed om at HAP legg press på vegvesenet på Vestlandet slik at dei gjennomfører oppskrivning av vegane i veglistene sine

- Dei offentlege vegane i Hordaland og Sogn og Fjordane (også Rogaland) er dei dårlegaste vegane i Norge basert på tillatt aksellast og vogntoglengde i veglistene
- Forskjellane er størst på det sekundære vegnettet og gir store utfordringar for næringslivet som opererar i distrikta.
- Diverre gir reduksjon i aksellast og vogntoglengde liten gevinst i redusert vegslitasje og trafiksikkerheit
- Politiske signaler har i mange år gått på at offentlege vegar skal kunna administrativt skrivast opp på vogntoglengde og aksellast slik at vegnettet kan utnyttast så godt som mogeleg.
- Diverre ser me at byråkratane (især Statens Vegvesen region vest) ikkje tar desse politiske signala innover seg i sitt daglege arbeid.
- Det er gode vilkår for å administrativt skriva opp betydelege deler av vegnettet på Vestlandet utan fysiske oppgraderingar på vegane og det vil gje lokalt næringsliv betydelege bidrag.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

61. Kvinnherad Arbeidarparti

Rassikringsmidlar

Kvinnherad arbeidarparti ønsker at det vart prioritert meir rassikringsmidlar til strekninga Kløvet E134 – Årsnes.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

62. Askøy Arbeiderparti

Barna våre fortjener trygge skoleveier

Alle hovedveiene på Askøy er fylkeskommunale veier og de fleste mangler gul stripe og fortau. Gjennom bompengepakken Askøypakken skal 10 delstrekninger med relativ høy ÅDT vedlikeholdes og oppgraderes med gang- og sykkelvei. Men selv når dette er gjort gjenstår mange farlige veistrekninger.

Nesten alle barne- og ungdomsskolene på Askøy ligger ved en fylkesvei, og det betyr at det er veldig mange som har utrygge skoleveier. Med mangel på veier med fortau blir mange elever kjørt til skolen og dette igjen skaper enda farligere skolevei for de få som velger å gå.

Det haster med en massiv satsning på trafiksikring gjennom bygging av gang- og sykkelveier. Det er de store tiltakene som er utfordrende å få realisert, men det er gjerne de tiltakene som vil gjøre skoleveiene trygge. Eksempler på farlige skoleveier som det haster med å få ordnet, men som ikke er en del av Askøypakken er skoleveiene mot Træet skole, Hetlevik skole og Hanøy skole.

Askøy Arbeiderparti mener at trygging av skoleveier og vedlikehold av eksisterende fylkeskommunale veier, må prioriteres foran oppstart av nye veiprojekter.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

63. Askøy Arbeiderparti

Det blå kollektivfeltet er i vekst

Askøy er den av omegnskommunene til Bergen med høyest utpendling. Hver dag reiser over 8400 askøyværingene ut av kommunen for å jobbe og de aller fleste har sin arbeidsplass i Bergen Kommune. Dette er en utpendlingsprosent på nærmere 60%. Askøy er i vekst – både befolknings- og transportmessig. Som nær nabo til Bergen er det en populær kommune å etablere seg i og veksten har holdt seg sterk de siste 10 årene. Prognosene tilsier at man i 2050 vil ha nærmere 20.000 flere innbyggere enn i dag.

I begynnelsen av 2017 satte Hordaland Fylkeskommune og Skyss inn en større båt på sambandet mellom Kleppstø og Strandkaia. Vi kan nå se en kraftig vekst fra 2016 til 2017 med over 80.000 flere reiser.

Askøy Arbeiderparti mener det er klokt å satse på kollektivløsninger i tråd med regionale og statlige føringer om nullvekst i personbiltrafikken. Vi mener at kommunen best håndterer befolkningsveksten og den allerede høye utpendlingen fra Askøy ved å få folk til å la bilen stå igjen på øyen og heller aktivt bruke ulike kollektivtilbud. Askøyværingene kan på denne måten bidra til hjelpe Bergen med å nå sitt mål om nullvekst i personbiltrafikken.

Buss til Bergen er ikke et attraktivt tilbud for pendlere fra Askøy fordi det representerer et tilbud som er lite forutsigbart på grunn av den sårbare trafikkale situasjonen rundt Bergen. Vi som øykommune ser derfor potensiale for å utvikle «det blå kollektivfeltet». En fremtidsrettet utvikling av båttilbudet mener Askøy Arbeiderparti er å legge til rette for flere ruter med ulike anløp både på Askøy og andre omegnskommuner. Vi ser allerede nå potensiale for å ha et anløpssted på øst og et vest på Askøy, i tillegg til dagens rute som går fra Kleppstø.

Vi ønsker at en langsiktig satsning på «det blå kollektivfeltet» skal være en del av løsningen til Bergen for å nå sitt nullvekstmål i personbiltrafikken. En satsning på bybåter til Askøy og omegn vil være en naturlig (og rimelig) forlenging av Bergens store kollektivsatsning på land – Bybanen.

Askøy Arbeiderparti vil arbeide for at vi, i tillegg til ekspressbåten Kleppestø-Strandkaaien, får et utvidet båttilbud med flere anløpssteder mellom Bergen og omegnskommunene.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

64. Arbeiderpartiet i Bergen

En bærekraftig kollektivtransport

Bergen skal være en foregangskommune når det gjelder å redusere klimagassutslipp. Vi skal både ha et bærekraftig kollektivsystem, samtidig som vi bidrar til en bærekraftig verden. Å satse på buss, bane, tog og sykkelveier er den beste strategien for å skape en mer miljøvennlig by med mindre luftforurensning. For at vi skal lykkes med dette er det avgjørende at vi har et godt kollektivtilbud. Da må vi både sikre tilstrekkelig kapasitet, gjennom et godt utbygd tilbud, samtidig som vi holder prisene så lave som mulig. Spesielt viktig er det at månedskort og ungdomskort holdes så rimelige som mulig.

Midler til kollektiv i byene

For både investeringer og drift er reforhandlinger av byvekstavtalen en naturlig innfallspurt. Avtalene skal gjelde 9 byområder og reforhandles i 2018. Flere kommuner i byregionene skal innlemmes i avtalene. Dette vil gi behov for økte rammer.

For å nå nullvekstmålet og mål om redusert personbiltrafikk mener Arbeiderpartiet i Bergen det er avgjørende at det legges til rette for bedre fremkommelighet for kollektivtransport. Her er infrastrukturtiltak som kollektivfelt på riksvegstrekkninger aktuelle virkemidler, og det er viktig at staten prioriterer planlegging og realisering av denne typen tiltak.

Det er et stort behov, og det er viktig med forutsigbar og kraftig satsing fra staten for å gjøre fylkeskommunene i stand til å tilby godt nok driftstilbud i storbyene. Arbeiderpartiet i Bergen mener den foretrukne løsningen for dette er økte rammetilskudd til fylkeskommunene, noe som også er skrevet inn i byvekstavtalen. Videre vil Arbeiderpartiet i Bergen peke på behovet for å styrke belønningsavtalen. Reforhandlingen av denne blir en sentral del av reforhandlingen av Byvekstavtalen.

Arbeiderpartiet i Bergen mener:

- Det er viktig med forutsigbar og kraftig satsing fra staten for å gjøre fylkeskommunene i stand til å tilby godt nok driftstilbud i storbyene
- Det må sikres at innbyggerne har tilgang til et godt utbygd og rimelig kollektivtilbud.
- At en fortsatt utbygging av Bybanen er helt sentralt, og peker på viktigheten av å få bygget ut strekningene Fyllingsdalen, Åsane og Loddefjord.
- At Bergen sine interesser må sikres i fusjonsprosessen med nytt fylke.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

65. Bjørnafjorden Arbeiderparti

Alle vil til og frå Bergen kollektivt!

Framlegg til vedtak: Hordaland Arbeiderparti går inn for at ein frå alle kommunesentra i fylke skal kunne reise kollektivt til Bergen og vera der seinast kl 09.00 samt kunne reise attende frå Bergen same dag etter kl 19.00. Partiet skal utarbeide ein norm for maksimal reisetid.

Grunngjeving: Å reise kollektivt til/frå Bergen er både eit praktisk og miljø-messig spørsmål. Bergen er fylke sin hovudstad der mange skal på møte, handle eller oppleve kultur. Ut frå dette vil det vera ein

stor fordel om færrest mogeleg brukar privatbil for å koma til byn. Det er og fylke som har ansvar for kollektivtransporten, unnateke tog.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

66. Austevoll Arbeiderparti

Regelverk innafor arbeidsmarknadslova

Austevoll Ap ber årsmøtet i Hordaland Ap om å vedta at det skal lagast eit regelverk inna for arbeidsmarknadslova som setter krav om at produksjonsbedrifter skal dokumentere at andre produksjonsbedrifter ikkje har ledig kapasitet før det vert leigt inn frå bemanningsbyrå. Med andre ord: Ei produksjonsbedrift skal leige inn frå andre produksjonsbedrifter med ledig kapasitet – først, før det skal være lovleg å leige inn frå bemanningsbyrå. Dette for å hindre misbruk av Arbeids- og velferdsetaten der kostnader i samband med permitteringar og arbeidsløyse ikkje blir lagt over på NAV, men skal gå på eiga bunnlinje dersom det er openbert at dette dreier seg om strategiske vurderingar.

Intensjonen med dette er å stanse bruken av bemanningsbyrå, redusere kostnader for Arbeids- og velferdsetaten, sikre norsk sysselsetting vert brukt når der denne er der, sikre at norsk kompetanse ikkje vert bygd ned, inkludert at at norsk ungdom ikkje vert pressa ut av arbeidsmarknaden av utlendingar.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

67. Kvinnherad Arbeidarparti

Praksisarbeid

Det er ein alvorleg situasjon med mange registrerte langtidsledige ungdommar. Kommunane må derfor tilby arbeidsledig ungdom arbeidspraksis, det handlar om å ta samfunnsansvar, gjerne betale lønn i praksisperioden. Nav må og vera med å ta dette ansvaret og følgja opp ungdommane der fleire kan ha spesielle utfordringar. Det må utgreiast kva type arbeid og praksis dei passar til.

Fagrørsla er viktig og må gjerne vera med for å sjå til at ungdommane finn seg godt ivareteke og trivest på arbeidsplassane. Det må leggjast tilrette for ungdom utan opplæring og arbeid får den hjelp som er nødvendig. Det er god samfunnsøkonomi og gjev ungdom mestringsfølelse og tru på seg sjølv, derfor er det viktig med praksisarbeid for ungdom.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

68. Stord Arbeidarparti

Fagorganisasjonene sin medverknad i interkommunale prosjektorganisasjoner

I desse tider med kommunesamanslåing er det stadig fleire kommunale samarbeid over kommunegrensene for å oppretthalde forsvarleg drift i små og mellomstore kommunar. Ei organiseringsform som i liten grad er regulert ved lovverk er interkommunale prosjektorganisering på

kortare eller lengre sikt. Det som starta på enkelt områder vert stadig utvida til å omhandle stadig fleire og meir komplekse oppgåver og sektorar innanfor kommunane.

I dag organiserast stadig meir administrativt arbeid i kommunane ved interkommunal prosjektorganisering. I det som i dag ligger med krav til drøftingsplikt i lovverket i kommunane, går nå utan både politisk og tillitsvald deltaking i interkommunale prosjektorganisering.

Arbeiderpartiet bør påverke til ei sikring av lovverket slik at prosjektorganiseringar på interkommunalnivå skal sikre direkte deltaking av tillitsvald og politikare. Drøftingsplikten skal skje ved direkte kontakt mellom partane og ikkje pulverisere drøftingsplikten ved desentralisert medverknad. I dag får fagorganisasjonane ikkje høve til direkte innspel og påverknad. Det blir berre ei de medverknad som gjer administrasjonen/ leiinga i prosjektorganiseringa stor makt og lite innsyn i saksgang og vedtak.

Forslag:

Arbeiderpartiet bør sikre at fagorganisasjonane har møte og talerett i interkommunale prosjekt organiseringar lokalt ved kommunestyrevedtak.

Sentralt bør lovverket sikre rettane fagorganisasjonane har på kommunalt eller fylkeskommunalt også skal gjelde i interkommunale prosjekt organiseringar.

I kommunar som har slik samarbeid skal Arbeiderpartiet vere garantisten for at fagorganisasjonen kan kunne drøfte saker som er relevant for arbeidstakarane i kommunen direkte der sakshandsaming vert gjort. I tråd med trepart samarbeidet bør Arbeiderpartiet vere pådrivar for at all sakshandsaming skal vere i tråd med eit godt treparts samarbeid.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

69. Voss Arbeidarparti

Arbeid og likestilling

Mange menneske er i dag tilsette i midlertidige stillingar, og/eller i deltidstillingar. Dette gjeld spesielt kvinner, ungdom og innvandrarar. Midlertidige stillingar gir ei usikker framtid. Menneske i midlertidige stillingar kan få vanskar med å få seg huslån. Midlertidigheit og deltidstillingar gir usikkerheit i forhold til eiga framtid og økonomi. Midlertidigheit og deltidstillingar avgrensar individet sin autonomi og fridom.

- Voss Arbeidarparti vil jobba for heiltidstillingar og faste stillingar

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

70. Bjørnafjorden Arbeidarparti

Likestilling – lik løn for likt arbeid

I eit moderne samfunn er det høgst på tide at menn og kvinner, uavhengig av etnisitet eller nasjonalitet tener like mykje pengar for likt arbeid. Noreg er komme langt på vegen mot likestilling, men me er ikkje i mål. Island innførte nyleg ein lov som seier at kvar bedrift, baa offentlige og private, skal kunne vise at menn og kvinner tener like mykje. Dersom bedriftene ikkje kan vise til dette, vil det komme sanksjoner.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

71. Askøy Arbeiderparti

Varig tilrettelagt arbeid i private bedrifter

Målet for Arbeiderpartiet er at alle skal med, alle skal ha en plass i arbeidslivet og med dette en mulighet til å bidra til samfunnet ut fra sine forutsetninger. Det er et gode i seg selv å delta i arbeidslivet.

For noen mennesker er det ikke mulig å delta i arbeidslivet under vanlige krav og forutsetninger. Det er allikevel viktig for dem å kunne ha et arbeidsforhold. Et viktig alternativ for denne gruppen er ordningen med varig tilrettelagt arbeid uten tidsbegrensning. Denne ordningen gjør det mulig for private bedrifter å ansette arbeidstakere med særlig behov og dermed gi dem et stabilt, meningsfullt arbeidsforhold. Denne hjelpen til sårbare grupper er i dag underfinansiert. Konsekvensen er at mennesker som ønsker å bidra og ha en meningsfull arbeidssituasjon, blir uførepensjonister. Dette er svært uheldig.

Askøy Arbeiderparti mener denne tilskuddsordningen må styrkes slik at tilbudet kan gis til dem som har dette behovet. For å forebygge misbruk krever ordningen streng statlig kontroll.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

72. Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeid til alle må fremdeles være jobb nummer en

Faste ansettelser og organiserte arbeidstakere har vært en grunnmur for et seriøst arbeidsliv og den norske modellen. Den siste tidens endringer i arbeidsmiljøloven har resultert i at flere bransjer går i en retning av løsarbeidersamfunnet. Denne trenden må snues. Arbeidslivskriminalitet må få et mye større fokus, og konkrete tiltak må settes inn.

Mer bruk av atypiske arbeidskontrakter, som økning av 0-timers kontrakter sammen med stadig større innslag av innleie undergraver det organiserte arbeidslivet. Det skaper en avhengighet til arbeidsgiver som tilrettelegger for konkurransevridning, kriminalitet og arbeidsulykker.

Arbeiderpartiet mener at:

- Regjeringens liberalisering av arbeidsmiljøloven må reverseres, og mener heller den bør revitaliseres og forbedres.
- All ansettelse skal være fast. Unntak kun på hensiktsmessige vilkår og når arbeidets karakter tilsier det. Fast ansettelse må defineres i lovteksten som et minimum forutsigbar stillingsprosent med tilhørende forutsigbar lønnsinntekt.
- Innleie bør strammes inn til det absolutt nødvendige. Forbud må vurderes der bruken av innleie har gått for lang på bekostning av arbeidsmiljøvern, ansettelser eller lærlingeplasser
- Videre forventer vi at Arbeiderpartiet benytter sin politiske makt spesielt der man er i posisjon, men også tar initiativ der hvor man er i opposisjon, for å sikre at det innføres innkjøpsregelverk i flest mulig av landets kommuner og fylkeskommuner. (Dette må bygge på Seriositetsbestemmelsene utarbeidet av KS-Difi-Fellesforbundet-BNL, eller tilsvarende som Bergensmodellen. Som sikrer fagarbeidere, fagutdanning gjennom lærlinger og seriøse arbeidsforhold.)
- Lovverket må gjennomgås for å sikre arbeidstakerne og arbeidsgiverne nødvendig og rettmessig innflytelse over arbeidstid og øvrige arbeidsvilkår. Arbeidslivets parter må inkluderes i dette arbeidet.
- Økonomisk kriminalitet skal prioriteres.

- Økokrims evne til å straffeforfølge hvitsnippforbryterne styrkes både økonomisk, gjennom politisk styring, og nødvendige lovendringer.
- Det må bevilges betydelig mer penger til både opprettelse av nye A-krim sentre, samt flere ressurser pr senter. I tillegg må det bli fortgang i lovarbeidet som i dag hindrer de forskjellige etatene innen samarbeidet å dele informasjon.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

73. Vaksdal Arbeiderparti

Fortsatt fengselsdrift ved Bergen fengsel avd. Osterøy.

Hordaland Arbeiderparti ber om at Justis- og beredskapsdepartementet gjør om beslutninga om å leggja ned Bergen fengsel avd. Osterøy.

Bergen fengsel avd. Osterøy har stort fokus på innhald i soninga og kan syna til gode resultat når det gjeld rehabilitering av innsette. Det er det fengselet/avdelinga som har flest avlagte eksamenar, standpunktkarakterar og fagbrev.

Ei av dei viktigaste årsakene til dei gode resultatene er naturgitte. Det at det er på ei øy gjev ei ro som hjelper dei innsette til å ta tak i problema sine. Det kan ein ikkje overføra til ei avdeling på land.

Bergen fengsel avd. Osterøy har svært god måloppnåing. Det er 100% sysselsetjing gjennom arbeid og skule. Samarbeidet mellom skule og arbeidsdrift er svært godt.

Forskar Ragnar Kristoffersen ved Kriminalomsorgensutdanningscenter (KRUS) seier at prognosane syner førebels ingen samla nedgang i soningsbehov i Region Vest fram mot 2023. Den nedgangstrenden som er i landet samla sett ser ikkje ut til å gjelda region vest. Med andre ord, det er ikkje for mange soningsplassar i vår region.

Hordaland Arbeiderparti meiner at norske fengselsdomar skal avsonast i Noreg. Ingen soningsplassar i Noreg skal leggjast ned før Norgerhaven i Nederland er avvikla, og det bevisleg er for mange plassar i Noreg.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

74. Osterøy Arbeiderparti

Nedleggelse av Bergen fengsel avd. Osterøy

Konsekvenser for samfunnsoppdraget til kriminalomsorgen og rehabilitering av innsatte.

Mandag 22.januar ble ansatte og innsatte ved Bergen fengsel avd. Osterøy (Ulvsnesøy) informert om at avdelingen vil bli nedlagt. Bakgrunnen for dette er at Stiftelsen Ulvsnesøy, som eier øya, ønsker å selge. Justisdepartementet har, etter anbefaling fra Kriminalomsorgsdiriktoratet (KDI) valgt å ikke akseptere tilbudet om kjøp. Dette er igjen argumentert ut fra to forhold: Oppgraderingsbehovet Statsbygg ser for seg vil gi en uforholdsmessig høy husleie og at behovet for åpne soningsplasser iflg. prognosene vil være synkende i årene som kommer. KDI er tydelig på at beslutningen kommer til tross for at kvaliteten på arbeidet som utføres ved avdelingen holder et svært høyt nivå.

Bergen fengsel avd Osterøy har vært og er en svært viktig brikke i arbeidet med tilbakeføring av innsatte til samfunnet. En vil ikke kunne gi et tilsvarende tilbud ved å flytte virksomheten andre steder. Planen så langt er at de øvrige fengsel og avdelinger med lavere sikkerhet i regionen skal ivareta tilbudet. Ut fra de fysiske forutsetningene disse fengslene og avdelingene har vil dette bli et betydelig dårligere tilbud til innsatte som ønsker å gjøre noe med sin egen situasjon.

- Fængselsavdelingen er omgitt av sjø på alle kanter, noe som gir en naturlig avgrensing og en usynlig «ringmur» Dette gjør at avdelingen kan gi tilbud til innsatte tidligere i soningsforløpet, noe som igjen gir bedre muligheter for å utarbeide gode planer og løslatelser.
- Innsatte har et relativt stort område å bevege seg på. I fængsel bor ulike mennesker, ofte med sosiale dysfunksjoner, svært tett på hverandre. Det gjør de også ved Osterøyavdelingen. Størrelsen på fængselsområdet gir imidlertid innsatte mulighet til å trekke seg ut av vanskelige situasjoner, gjerne før situasjonene oppstår. Dette, i tillegg til at innsatte i større grad blir sett og fulgt opp, fører til en mindre anspent hverdag. Mange innsatte i fængsel har lært seg å alltid være på vakt, og alltid forvente det verste fra sine medinnsatte. Når denne tillærte måten å tenke på skal praktiseres etter løslatelsen kan det ofte gå galt. Et miljø med muligheten til å kunne trekke seg ut av situasjoner er essensielt for å kunne avlære dette reaksjonsmønsteret.
- Skolen ved avdelingen er unik. Også i absolutte tall er det ingen fængsel som kan vise til flere avlagte eksamener en Osterøyavdelingen, og avdelingen skårer også svært høyt på avlagte fagbrev. I tillegg til formell kompetanse gir dette mestringsopplevelser som er svært viktig i bygging av et godt selvbilde. Det gode samarbeidet mellom skole og fængsel gjør at en arbeider mot felles mål til beste for den enkelte innsatte. Skolen er tydelig på at de ikke har lokaliteter eller andre muligheter til å få til det samme ved de andre åpne avdelingen i Region Vest. Skolen ved avdelingen gir i dag tilbud innen studiespesialisering, teknikk og industriell produksjon, bygg og anlegg og restaurant- og matfag. I tillegg tilpasser skolen, gjerne sammen med arbeidsdriften, spesielle utdanningsløp enten det er ungdomsskole, andre fag på videregående, fagbrev eller universitetsutdanning som er målet.
- Alle innsatte er sysselsatt med meningsfulle oppgaver enten i skole eller arbeid. Mange fængselsavdelinger sliter med å finne arbeidsoppgaver nok til innsatte. Ved Osterøyavdelingen står viktige og reelle oppgavene i kø.
- Osterøyavdelingen har gårdsdrift med dyrehold. Samhandlingen med dyr gjør noe med mennesker, og personer som i mange år har prøvd å stenge av følelsesregistret endrer gjerne noe når de får ansvar for dyrehold og dyrevelferd. Ved avdelingen har vi pr. i dag høns, villsauer, vanlige sauer, griser og to lama.
- Vedlikeholdsetterslepet ved avdelingen gir innsatte muligheten til reelle oppgaver innenfor bygg og anlegg. I tillegg produseres det vare for salg.
- En del av Osterøyavdelingens gode resultat ligger i en stor tverrfaglighet der skole, arbeidsdrift, sikkerhet, kontoransatte og ledelse overlapper i oppgaver og jobber mot felles mål. Evnen til å skape gode mestringsarena for den enkelte innsatte blir bedre når en klarer å se en større del av den innsattes hverdag. Ved oppfølging av den enkelte innsatte og tilstedeværelse på ulike arena som arbeid, skole fritidsaktiviteter og sosiale settinger kan ansatte i større grad tilrettelegge for gode mestringsopplevelser.
- Samhandling mellom innsatte og ansatte, både i arbeid og fritid, gir en dynamisk sikkerhet som få fysiske sikringstiltak kan måle seg med. I tillegg skaper det tillit og rustet innsatte bedre til et liv uten kriminalitet. Kontaktbetjentordningen gir innsatte muligheten til å planlegge soningen og framtiden sammen med en veileder.
- Pr. i dag er det ingen andre tilbud til kvinner i åpen anstalt på Vestlandet. Kvinner har et vesentlig dårligere soningstilbud enn menn og det blir feil å forringe dette ytterligere. Ideelt sett bør ikke kvinner og menn sone i samme avdeling, og det er mulig at Osterøyavdelingen kan bli en ren kvinneavdeling og være med å utjevne ulikhetene i soningstilbudet mellom kvinner og menn på Vestlandet.

Nedleggelsen av fængselsavdelingen på Ulvsnesøy vil nok gi en innsparing på Statsbudsjettet, men i samfunnsøkonomisk og et menneskelig perspektiv er det en dårlig løsning. Kriminalitetsforkjempelse foregår på mange plan. Kriminalomsorgen sitt samfunnsoppdrag handler om å trygge samfunnet gjennom soningsforløp med få brudd og å sette innsatte bedre i stand til et lovlydig liv etter gjennomført straff. Nedleggelsen av Osterøyavdelingen bidrar ikke til dette.

Osterøy Arbeiderparti mener at:

- Det fortsatt skal være fængselsdrift ved Bergen fængsel avd. Osterøy (Ulvsnesøy).

- Man i større grad bør se på langsiktige samfunnsøkonomiske kostnader, ikke bare kortsiktige økonomiske innsparinger når man vurderer fengsels situasjonen i regionen.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

75. Voss Arbeidarparti

Gjennomføring av fengselsstraff

Voss Arbeidarparti meiner soning bør gjennomførast i Noreg. Vi må tenka heile mennesket og moglegheitene for rehabilitering for å koma tilbake til samfunnet etter avslutta soning. Ulvsnesøy er eit fengsel med gode soningsforhold, Ulvsnesøy har fokus på rehabilitering, utdanning og sjølvstendetrening. Voss Arbeidarparti ynsker ikkje at Ulvsnesøy skal bli nedlagt .

- Fortsatt drift av Ulvsnesøy
- Soninga skal skje i Noreg.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

76. Kvinnherad Arbeidarparti

Ny kurs i offentleg sektor – erstatt målstyring med tillitsstyring

Mål- og resultatstyring er det grunnleggande styringsprinsippet i statleg verksemd. Styringsprinsipp med spesifikke måle- og resultatkrav med tilhøyrande rapporteringskontroll, skulle opphavleg erstatta sentralisert detaljstyring for å oppnå betre effektivitet i offentleg sektor. Slike styringsprinsipp blir gjerne omtalt som variantar av New Public Management (NPM). Dei seinare åra er det stadig fleire forskingsmiljø og praktiskarar som set spørjeteikn ved om ein måler for mykje, om ein måler korrekt og om mål- og resultatstyring har ført til betre og meir effektiv styring.

Danmark har lansert ein tillitsreform som alternativ til mål- og resultatstyring, der rammebudsjettering, flatare struktur og reduksjon i rapporteringsgrad har vore målsettingar med endringa. Erfaringane har vore gode. Sverige har nyleg, gjennom reforma «Bortom NPM/Tillitsreformen», også konkludert som Danmark.

I praksis vil tillitsbasert styring innebera at leiarar og medarbeidarar skal arbeida i samsvar med politiske retningslinjer og prioriteringar, utan å konsekvent bli målt på detaljspesifikke resultatmål. Tillit er å stola på arbeidstakarane kompetanse og motivasjon til å gjera ein best mogleg jobb.

Tida er gjerne no inne for at Norge også bør løfta denne problemstillinga opp på eit overordna nivå, og at styresmaktene tar eit medvite val for den framtidige styringa av offentleg sektor. Arbeiderpartiet bør vera den bærande og drivande krafta for å sikra ein framtidretta offentleg sektor, og greia ut korleis ein vil at den norske velferdsstaten skal utøvast for å sikra tillit og betalingsvilje (skatt).

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

77. Austrheim Arbeiderparti

Rammevilkåra til fylkeskommunane

I 2010 overførte staten ansvaret for ein stor del av fylkesvegane i landet til fylkeskommunane. Denne oppgåveoverføringa var i utgangspunktet grovt underfinansiert frå staten si side. I ettertid har det vist seg at Hordaland fylkeskommune ikkje har økonomi til å oppretthalda den tekniske standarden på vegane, bruene eller tunellane fylkeskommunen har ansvaret for. Dette fører til auka forfall og eit stadig aukande økonomisk etterslep. Austrheim Arbeidarparti ber om at Arbeiderpartiet gjer det til ei hovudoppgåve å betra økonomien til fylkeskommunane slik at dei blir i stand til å oppretthalda ein akseptabel standard på infrastrukturen fylkeskommunane har ansvaret for.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

78. Arbeiderpartiet i Bergen

Vestlandet

Vestlandet er en region som skiller seg ut fra resten av landet på mange områder. Arbeidsmarkedet, industrien, råvarer og hvordan vi lever og bor. Vi er i konstant konkurranse med det internasjonale markedet. Vi bor ved havet, hovedåren for både nasjonal og internasjonal handel. Dette er ikke nytt, men har vært en del av hverdagen for vestlendingen i mange hundre år. Det har gjort oss til dem vi er.

Derfor er Vestlandet driveren innen maritim industri, oljeindustri og ikke minst innen yrkesfag i skolen. Ingen er så god på å utdanne ungdommer til yrkesfag som vi på Vestlandet. Dette gjør at vi også er mer sårbare for konjunkturer. Dette merkes på skoleplasser og arbeidsplasser når det skjer store endringer nasjonalt og internasjonalt.

Derfor må vi være ledende på kompetanse og være omstillingsdyktige. Den norske modellen med tett samarbeid mellom de ansatte, arbeidsgiverne og det offentlige må stå sterkt hos oss hvis vi skal møte fremtiden på en best mulig måte.

Skole og utdanning

Vi vil ha Norges beste videregående skole. Hvis du er ungdom på Vestlandet så skal et hav av muligheter ligge åpne for deg når du begynner på videregående.

For Arbeiderpartiet er det viktig at vi har en skole hvor alle elever får mulighet til å bygge sin fremtid basert på egne evner og interesser. Vi vil derfor ha like attraktive tilbud innen yrkesfag som studiespesialiserende fag. Det er også viktig at alle elever får et tilpasset tilbud og muligheter etter deres evner.

For å oppnå dette må ha en skole hvor elevene trives og har det bra. Trivsel og motivasjon i skolen er avgjørende for å forhindre frafall. Dyktige lærere og forholdet mellom lærer og elev er avgjørende for elevenes utvikling. Arbeiderparti vil ha flere yrkesgrupper inn i skolen, for å gi lærerne mer tid til hver elev. Skolehelsetjenesten må styrkes, og vi må ha konkrete tiltak for å løse mobbesaker og ensomhet i skolen. Strukturen i skolen må være slik at den gir best mulig tilbud til elevene.

Vedtak:

- I samarbeid med universitet- og høgskolesektoren opprette flere Y-veier.
- Utrede og iverksette støtteordninger og tiltak for å få flere til å velge læreplaner lengre borte fra hjemmet.
- Etablere og investere i felles utstyrsparker sammen med næringslivet for yrkesfaglinjene. Disse parkene kan også fungere som gründerparker for nye bedrifter.
- Utrede og iverksette tiltak for å bedre kjønnsfordelingen i yrkesfag.
- Ha en nullvisjon for frafall i videregående skole.

Klimaproblemet er en av vår tids største utfordringer. Hvis vi ikke lykkes med å kraftig redusere de globale utslippene de neste tiårene, vil verden oppleve dramatiske og uoversiktlige endringer. Samtidig er dette endringer som gir en unik mulighet for å bygge morgendagens næringsliv.

Skal vi nå målene i Paris-avtalen, samtidig som vi utvikler Norge som klimanøytralt samfunn innen 2030, må vi evne å kutte drastisk i utslipp av klimagasser. Dette stiller utfordrende krav til prioritering på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå.

Norge er en energinasjon med store ubrukte fornybare energiresurser både på land og til havs. Disse må utnyttes i et internasjonalt teknologi-, miljø- og klimaperspektiv. Teknologikompentansen som er utviklet gjennom olje- og gassvirksomheten videreutvikles slik at utslipp fra norsk sokkel reduseres. Teknologikompentansen må overføres og utnyttes i en rask voksende fornybar industri.

Arbeiderpartiet vil bidra til å kutte utslipp gjennom tett samarbeid mellom innbyggere, næringsliv, organisasjonsliv, staten og kommunene.

Forslag til vedtak:

- Gjennom areal- og transportplanleggingen legge til rette for komplette bo- og arbeidsmiljø hvor en i mindre grad har behov for personbil.
- Sette krav til nullutslippsteknologi i alle anbud innen transportnæringen hvor det er mulig.
- Kreve lovendring slik at samme miljøkrav blir gjeldende ovenfor private ferjesamband og bussruter.
- Aktivt lage hjemmemarked for ny maritim energiteknologi. Med testsentre og energiparker til havs gi vår næring en forsprang ovenfor de internasjonale konkurrentene.
- Ha mer transport av gods fra vei over til båttransport langs kysten.
- Ha mer transport av gods fra vei over til bane øst-vest.
- Iverksette tiltak for å redusere utslipp fra cruiseskip i våre bysentrum og vår natur.
- Ha flere testprosjekter med autonome busser
- Bruke offentlige fondsmidler til å investere i testprosjekter og bedrifter som satser innen ny energiteknologi.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

79. Kvinnherad Arbeidarparti

Vestlandsregionen

Den nye Vestlandsregionen ser ut til å bestå av Hordaland og Sogn og fjordane. Desse fylka som utgjer Vestlandsregionen har mange moglegheiter og enda fleire dersom Rogaland hadde blitt med. Tida er inne for å realisera ein folkevald region på Vestlandet derfor må Arbeiderpartiet vera pådrivar for å samla alle tre vestlandsfylka også Rogaland.

Arbeiderpartiet må vera ein pådrivar for å styrkja Bergen sin posisjon som Vestlandets hovudstad og som den største motoren på Vestlandet. Ein robust vestlandsregion vil kunna få fleire statlege arbeidsplassar med nye oppgåver til regionane.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

80. Kvinnherad Arbeidarparti

Regionsentera

Kvinnherad Arbeidarparti meinar at med den nye regionen Vestland, må regionsentera i kommunane styrkjast.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

81. Kvam Arbeidarparti

Desentralisering

Kvam Ap meiner: Arbeidarpartiet må arbeida for å flytta fleire statlege organ ut av Oslo.

Grunngjeving: Oslo er den raskast veksande hovudstaden i Europa. Utflytting av statlege organ er viktig både for å motverka maktkonsentrasjon og befolkningspress i Oslo, og for å auka tilbodet av kompetansearbeidsplassar utanfor det sentrale austlandet.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

82. Ulvik Arbeidarparti

Bygdene treng pendlarane

I landet sine små bygder er det ofte ikkje nok arbeidsplassar eller nok attraktive arbeidsplassar å velja i. Mange må difor reise ut av bygda for å finna arbeid. Dette kostar tid og pengar i ein travel kvardag. Regjeringa føreslår å oppheva frådragsretten for meirutgifter til kost dersom du har kokemoglegheiter i pendlarbustaden. Satsane i reisefrådraget er også føreslått justerte.

Utgiftene blir etterkvart så høge at det kan medføra at folk flyttar frå bygdene til meir sentrale strom, eller vel bort å flytta dit. I somme familiar har begge foreldra arbeid utanfor bygda. Dette kostar familiar dyrt. Familiar som er dyrebare for små bygdesamfunn.

Det kan vera god distriktspolitikk å gje pendlarar betre vilkår. At fleire ser det som positivt å bu på bygda vil styrkja samfunnet og vera med å oppretthalda tenestetilbodet med barnehage, skule, andre kommunale tenester og det lokale næringslivet.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

83. Bjørnafjorden Arbeidarparti

Jobbfast

I 2012 vart Jobbfast - poliklinikk for psykososiale belastningar i arbeidslivet, etablert ved Haukeland universitetssjukehus. Dette er den einaste poliklinikken i landet som har eit heilskapleg tilbod til menneske med redusert helse som følgje av konflikter, mobbing, seksuell trakassering eller varsling i arbeidslivet. Helse Bergen vedtok 30.11.17 at tilbode skal leggjast ned i løpet av 2018, som følgje av reduserte overføringar over statsbudsjettet. Bjørnafjorden AP meiner at vedtaket om å leggja ned Jobbfast må omgjerast. Alternativt må det settast i gang ei utgreiing med mål om å reetablere eit tilsvarande helsetilbod, enten på Haukeland eller ein annan stad i landet.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

84. Bjørnafjorden Arbeidarparti

Hjelpetelefon for overgripingar

I Noreg i dag manglar det ein rekke hjelpetilbod for potensielle overgripere. Til dømes har ikkje Noreg hjelpetelefon for denne gruppa menneskje. Det finnes heller ikkje ei nettside med god, kvalitetssikra informasjon. Både fastlegar, psykologar og sjukepleiarar manglar tilfredsstillande kompetanse på feltet noko som kan vera kritisk for om potensielle overgripingar kjem til å begå eit overgrep eller ikkje. Fleire land har lågterskeltilbod for denne gruppa, difor er det på tide at Noreg tar grep på dette området og. Den kjente organisasjonen «Redd barna» tar og til ordet for opprettinga av lågterskeltilbod for å hindra overgrep.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

85. Bjørnafjorden Arbeidarparti

Bærekraftshensynet i offentlige norske kostråd

«Bærekraft, slik FN definerer begrepet, inkluderer både miljømessige, sosiale, økonomiske og helsemessige aspekter. I følge FN's mat- og landbruksorganisasjon, FAO, er et bærekraftig kosthold et kosthold som har lav innverknad på miljøet og som bidrar til mat- og ernæringsikkerhet og et sunt liv for nåværende og framtidige generasjonar. Et bærekraftig kosthold beskytter biologisk mangfold og økosystemer, er kulturelt akseptabelt, tilgjengelig, økonomisk rettferdig, trygt og sunt, og sørger for optimal ressursbruk.»

FN har 17 bærekraftsmål som Norge har forpliktet seg til å følge. Per i dag er det fem land som har inkludert bærekraftshensynet i sine offentlige kostråd: Brasil, Sverige, Qatar, Tyskland og Finland. Nederland, Storbritannia, Frankrike og Estland har per i dag halvt-offisielle råd som ivaretar bærekraftshensynet. Norske kostråd inkluderer ikkje bærekraftshensynet per i dag.

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

86. Askøy Arbeiderparti

Sammen er vi sterke

Askøy Arbeiderparti vil gi sin fulle støtte til partiledelsen for arbeidet med varslersakene. Det blir en viktig oppgave for organisasjonen på alle nivåer å ta med seg erkjennelsen og kunnskapen denne prosessen har gitt oss i vårt vidare arbeid. Vi har tro på at partiet nå kan bli et trygt sted å være for alle medlemmer. Hver og en av oss har en forpliktelse til å sørge for at så skjer. Varslerne fortjener takk for å ha tatt belastningen med å stå fram. Uten dem ville vi ikkje fått dette oppgjøret med en gammel ukultur.

Pressedekninga av varslersaken har vært voldsom. Den har vært en særlig belastning for både varslere og for den det er varslet mot. Dessverre har anonyme kilder blant partiets tillitsvalgte, folkevalgte og ansatte aktivt bidratt til dette. Askøy Arbeiderparti vil på det sterkeste ta avstand fra at partimedlemmer bruker pressen aktivt for å skade både partifeller og partiet. Slik opptreden bryter ned ikkje bare velgeres tillit til partiet, men skaper også tvil blant medlemmer om sentrale aktører fortjener den tillit de har fått.

Første parole for partiet er at vi nå må stå sammen. Vi skal gjenvinne styrken som landets viktigste politiske kraft. Situasjonen i Stortinget gir gode muligheter for å vinne fram med vår politikk. Med Venstres inntreden i regjeringen har den på viktige områder blitt enda mørkere blå.

Den viktigste kampen i årene som kommer vil stå om sysselsetting og arbeidsmarked. Forutsetningen for å bevare og utvikle velferdssamfunnet vårt, er at det gamle slagordet: «Hele folket i arbeid» blir virkelighet. Det er langt fram dit. En fersk rapport viser at sysselsettingen blant unge fortsatt synker. Blant dem under 25 år er sysselsettingen nå 20 prosent lavere enn for ti år siden. Rapporten viser også en 50 prosent økning i uføretrygd blant unge mellom 19 og 30 år. Frafallet i videregående skole er omtrent det samme som for 20 år siden. Regjeringen har mislyktes med å skape en inkluderende skole og et inkluderende arbeidsliv.

Samtidig ser vi at organisasjonsprosenten i arbeidslivet synker og at regjeringen, med Venstre i spissen, understreker verdien av å ikke organisere seg. Suksessen i norsk arbeidsliv er knyttet til trepartssamarbeidet der myndighetene og sterke organisasjoner samarbeider. Svakere organisasjoner setter hele den norske modellen i fare. Det er alarmerende at ikke regjeringen erkjenner dette.

- Askøy Arbeiderparti mener vi trenger en reform av barnehager og skole som inkluderer alle barn og ungdommer. En skole som tar konsekvensen av den revolusjon vi nå står oppe i hva gjelder kommersialisering, press og påvirkning mot ungdommer. Det må gis større plass til fag og aktiviteter som er nyttige for unge av i dag.
- Askøy Arbeiderparti en høy organisasjonsprosent i arbeidslivet er avgjørende for stabil økonomisk vekst, effektiv kamp mot sosial dumping og større ulikheter, et godt arbeidsmiljø og et fungerende bedriftsdemokrati. Arbeiderpartiet må slå tilbake forsøkene vi nå ser på å svekke organisasjonene og dermed arbeidstakernes posisjon i arbeids- og samfunnsliv.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

87. Arbeiderpartiet i Bergen

Boligpolitikk

Forslag: Det bør utarbeides et tydeligere program for boligpolitikken som legger til rette for at alle har mulighet til å eie egen bolig. Markedet, finans og boligentrepenørene må ikke styre boligpolitikken. Boligpolitikk og tilrettelegging for alle må være et grunnleggende politisk ansvar.

Begrunnelse:

Mange boligsøkende faller utenfor boligmarkedet og må ofte leie bolig til urimelig høye kostnader, noe som igjen vanskeliggjør anskaffelse av egen bolig.

Husbankens rolle ble styrket under den rødgrønne regjeringen fra 13,5 milliarder i 2005 til 25 milliarder i 2013, men er nå redusert til 18 milliarder. Selv en økning av rammene til Husbanken, vil ikke endre vesentlig på dagens boligpolitikk, hvor markedet også her har overtatt utviklingen uten politisk inngripen.

Det er viktig at Arbeiderpartiet utarbeider en boligpolitikk som har som mål å legge til rette for folk flest slik at «bolig» ved siden av helse, arbeid og utdanning er det viktigste for folks velferd. Det må også legges til rette for at folk flest også kan etablere seg i trygge pressområder.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

88. Arbeiderpartiet i Bergen

Bolig for folk flest

Arbeiderpartiet i Bergen er tilfreds med at fortetting i utvalgte nøkkelområder fremheves som en viktig strategi for å begrense byspredning og redusere transportbehov i utarbeidelse av ny Kommuneplanens arealdel (KPA). Samtidig vil vi påpeke at Bergen Kommune må få sterkere styring av regulerings- og byggeplaner innen de områder som etter kommuneplanen fortettes. Man må ha visjoner om boligløsninger og utareal.

Å få til omfattende boligbygging i allerede utbygde områder kan være utfordrende og kostnadskrevenende, både å planlegge, regulere og å gjennomføre. For å sikre at alle sosioøkonomiske grupper kan bosette seg i fortettingsområder, og å forebygge økt segregering, er det Arbeiderpartiet i Bergen sin klare oppfatning at det bør igangsettes et arbeid for å se på hvilke nye virkemidler som kan bidra til å sikre en god utvikling, utjevning av levekår og redusere sosiale forskjeller mellom bydeler og levekårssoner i Bergen. Vi tenker at det bør være aktuelt å utvikle nye økonomiske virkemidler, så vel som nye juridiske virkemidler for å bidra til dette.

Videre bør en se hen til virkemidler som en tidligere har anvendt i Norge, eksempelvis statlige tilskudd til storbyer på 80- og 90-tallet til byfornyning. Storbyene står overfor en situasjon der en skal utvikle sine bysentra på nytt, og bygge mer og tettere der det allerede er bygget. Kommunene kan i tillegg til å anvende reguleringsmyndighet, også påvirke mer direkte gjennom å utøve eierrådighet. Det vil imidlertid kunne være kostbart å erverve eiendom i sentrale områder, og det bør vurderes om kommunene skal gis statlig finansiering til dette.

Videre bør en også se på nytt på finansieringsordningene startlån og boligtilskudd. Her bør en på nytt vurdere om det er hensiktsmessig å utvikle ordninger som gjør at en kan sikre innslag av ulike grupper av vanskeligstilte inn i eierboliger, også i fortettingsområder som er kostbare å bygge ut. Husbanken bør dermed få en ny dagsorden, og en sentral rolle i arbeidet med utvikling av nye virkemidler.

Arbeiderpartiet i Bergen mener:

- At staten skal se på nytt på finansieringsordningene startlån og boligtilskudd.
- At det bør igangsettes et arbeid for å se på hvilke nye virkemidler som kan bidra til å sikre en god utvikling, utjevning av levekår og redusere sosiale forskjeller mellom bydeler og levekårssoner i Bergen.
- At en bør gjennomgå Plan- og bygningsloven med siktemål om å vurdere om særskilte typer boliger (for eksempel studentboliger) skal bli et eget reguleringsformål i lovverket.
- Bergen kommune må få sterkere styring «av regulerings- og byggesaker innen de områder som etter kommuneplanen fortettes

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

89. Arbeiderpartiet i Bergen

Velferd er en offentlig oppgave

Velferdsstatens tjenester er ikke en hvilken som helst vare. Formålet med velferdstjenestene er å sikre et at alle som trenger det får tilgang til grunnleggende velferd. Til sammenligning er formålet til kommersielle bedrifter å gå med et størst mulig overskudd. Det har de siste årene vært en økning i privateide selskap som tjener penger på velferdstjenester som tradisjonelt har vært drevet av det offentlige. Alt fra sykehjem, asylmottak og barnehager til renovasjon, renhold og vaktmestertjenester har de siste årene blitt big business.

Et viktig skille når vi snakker om private velferdsaktører går mellom de private ideelle og de private kommersielle. At private ideelle som Kirkens Bymisjon driver rusomsorg eller at Norsk Folkehjelp driver asylmottak er en styrke for Norge. Utfordringen er når de aktørene som har profitt som mål skal få tjene seg rike på skattebetalernes regning. Fellesskapet er tjent med at pengene vi betaler i skatt går til best mulig velferd og ikke til privat profitt.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- at tjenestene i offentlig sektor løses med egne ansatte, og ikke bemanningsbyrå.
- at velferdstjenester holdes i offentlig eller ideell regi for å sikre kontroll av kvalitet til bruker og ivareta de ansattes arbeidsforhold.
- at det skal settes ned et utvalg som skal utrede omfanget av profitt fra offentlig finansierte velferdstjenester.
- at Arbeiderpartiets stortingsgruppe må foreslå tiltak som kan sørge for at offentlige midler som bevilges til velferdstjenester, i sin helhet går til dette formålet.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

90. Arbeiderpartiet i Bergen

Israels innreiseforbud må opphøre

Den 7. januar 2018 publiserte The Israeli ministry of strategic affairs en liste over 20 organisasjoner. Alle medlemmer av organisasjoner på denne listen vil bli nektet innreise til Israel. Begrunnelsen for dette er at disse er organisasjonene har uttalt seg kritisk til Israel. Den norske Palestinakomiteen er en av organisasjonene på denne listen.

Det er sterkt kritikkverdig at Israel bruker et maktmiddel som innreiseforbud for å kneble organisasjoner og enkeltindividers demokratiske ytringsfrihet bare fordi de ikke liker kritikken av egen politikk. Dette er spesielt problematisk da Norge og Israel har en avtale om visumfri ferdsel over landegrensene.

Arbeiderpartiet i Bergen vil at:

- Norge skal legge press på den Israelske regjeringen slik at innreiseforbudet for en rekke organisasjoner opphører. Dersom Israel ikke gjør dette bør det vurderes om avtalen om visumfri reise mellom Norge og Israel skal sies opp.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

91. Arbeiderpartiet i Bergen

Kulturbyen Bergen

Bergen har et yrende og mangfoldig kulturliv. Ap i Bergen vil at de mange aktørene skal sikres bedre rammer, slik at de kan fortsette sitt viktige arbeid for byen og regionen vår.

Kunst og kulturlivet i Bergen består av både nasjonale, regionale og lokale institusjoner, denne bredden er en er unik for Bergen og krever at byen har en politikk både for det profesjonelle feltet og for amatørkulturen.

I følge ny statistikk utarbeidet av Norsk Musikkråd legges det ned rundt fem millioner timer i frivillig innsats i kulturlivet i løpet av ett år over hele landet. Da snakkes det ikke bare om timer til øving eller aktivitet, men også om timer til administrasjon, dugnad, drift og vedlikehold.

Frivilligheten er bærebjelken i norsk kultur- og idrettsliv.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At gratisprinsippet for bruk av idrettshaller skal opprettholdes
- Styrke frivilligheten.
- Sikre at barn og unge fra lavinntekstfamilier for mulighet til å delta i organiserte fritidsaktiviteter.
- Styrke den kulturell sparserstokken
- Sørge for en god og tilgjengelig musikk- og kulturskole for alle
- Vurdere en nasjonalordning for barn og unge under 20 år på kulturtilbud og idrettsarrangementer.
- Kulturhuset I Fyllingsdalen skal bygges så snart som mulig
- Frivillige organisasjoner som driver miljøtiltak kan møte byråkratiske utfordringer med lang behandlingstid. Arbeiderpartiet skal være en pådriver for at frivillige organisasjoner skal få en raskere behandlingstid, uavhengig av utfall.
- Den Nationale scene og Bergen Filharmoniske Orkester skal som nasjonale kulturinstitusjoner fortsatt finansieres over statsbudsjettet.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen.

92. AUF i Hordaland

Studenter skal kunne reise i hele Hordaland!

Per i dag er det kun Skyss sin Ungdomsbillett som gir deg muligheten til å reise Hordaland rundt for 365 kr i måneden. Ungdomsbilletten gjelder for regiontog, alle ferjesamband, Kystbussen og alle kollektivruter i Hordaland. Det betyr at en ungdom mellom 16 og 21 kan reise kollektivt over hele Hordaland for kun 365 kr i måneden. Dette er et fantastisk tilbud til en svært god pris.

Dessverre er det slik at når du fyller 21 år må du gå over til studentbilletten, om du er student. Denne koster 470 kr i måneden, men gjelder kun for ordinær kollektivtransport i sone Bergen. Det betyr at du kun kan reise i sone Bergen, og kun med rutebuss, Bybane og ruteferje. Når du da blir student, uten garantert bedre inntekt, må du betale over 100 kr mer i måneden for et vesentlig dårligere tilbud. Det er for dårlig.

AUF i Hordaland mener at studentkortet må gis samme tilbud som ungdomskortet. Mange studenter i Bergen flytter til Bergen fra andre steder i Hordaland, og har et større behov for billig kollektivtransport på lengre strekninger utenfor Bergen enn ungdommer på VGS. Det er ikke slik at studenter plutselig har vesentlig bedre råd bare de blir begynner på universitetet.

AUF i Hordaland vil:

- At studentbilletten utvides slik at tilbudet samsvarer med Ungdomsbilletten.
- At prisen på studentbilletten ikke økes utover normal prisjustering, selv om tilbudet utvides.

Partistyrets innstilling: Støtter intensjonen og viser til prioriteringer i fylkestingsprogrammet..
Oversendes fylkestingsgruppa.

93. Kvinnherad Arbeidarparti

Innkorting Stord – Kvinnherad

Kvinnherad arbeidarparti prioritetar innkorting av reisetida mellom Stord – Kvinnherad. Ønskjer også at overordna myndigheiter hjelper med løysing av prosjektet dersom kommunane ikkje klarar dette sjølv.

Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.

94. Kvam Arbeidarparti

Rassikring på FV7

Kvam Ap meiner: Fylkesveg 7 gjennom Tokagjelet må rassikrast

Bakgrunn: Fylkesveg 7 over Kvamskogen er ein viktig omkøyrslveg når europavegen mellom Voss og Bergen er stengd. Delar vegen er sterkt rasutsett. Dette gjeld særleg vegen frå Kvamskogen ned mot Norheimsund, gjennom Tokagjelet. Med aukande nedbørsmengder vil rasfaren dei komande åra verta endå større. Ved store nedbørsmengder er det risiko for ras på Vossavegen og på Fv 7 samstundes. Det vil vera kritisk for aust-vest-trafikken. Det hastar difor å få rassikra Tokagjelet.

Statens vegvesen er, etter oppdrag frå fylkeskommunen, i gang med å laga ein kommunedelplan forbi Tokagjelet/under Kvamskogen. Alt i førearbeidet er det avdekka at fylkesvegen gjennom Tokagjelet ikkje let seg rassikra langs dagens trasè. Jamvel om ein vel rimelegaste skisserte alternativ, med delvis gjenbruk av eksisterande vegtrasè, er kostnaden så stor at Kvam AP er uroa for at fylket som vegeigar ikkje klarer å løysa dette innanfor eksisterande rammer for rassikringsmidlar.

Kvam AP ber difor årsmøtet be fylkestingsgruppa om å ta problemstillinga opp på politisk nivå i fylkeskommunen med sikte på å få ei avklaring. Ein konsekvens av dette kan vera at Fv7 må tilbakeførast som ein del av riksvegnettet.

Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.

95. Askøy Arbeiderparti

Vindkraft til havs - en mulighet for Hordaland

Verdens behov for fornybar energiproduksjon har ført til sterk utbygging av vindkraft til havs. Norske bedrifter eksporterte i 2015 for 4 milliarder NOK til denne virksomheten. Det utgjorde ca. 5 % av leveransene. Norge har gode forutsetninger for å spille en større rolle som leverandør, men også som utvikler av teknologi på dette viktige feltet. Vindkraftproduksjonen til havs kommer i dag fra installasjoner som er festet til bunnen. De er festet på dyp ned til 40-45 meter.

Det neste skrittet for vindkraft til havs vil være å utvikle flytende installasjoner som dermed kan plasseres helt uavhengig av dybdeforholdene. Norge må ha som ambisjon å spille en ledende rolle i utviklingen av denne type installasjoner. Markedspotensialet for denne type teknologi er stort, og erfaringen med vindkraft til havs så langt har vist at det ikke er nødvendig med et hjemmemarked for å kunne konkurrere på dette feltet internasjonalt.

Flytende vindkraft er allerede under utforskning her til lands. En installasjon er i produksjon utenfor Karmøy. Staten legger opp til å øke innsatsen for demonstrasjonsprosjekter for flytende vindkraft.

Enova kan gi støtte til slik utvikling. Hordaland har flere bedrifter med høy kompetanse på teknologi knyttet til olje- og gassproduksjon. Det må være en oppgave for fylkeskommunen å legge til rette for at lokale virksomheter kan gå inn i dette spennende, fremtidsrettede teknologiprojektet.

Fylkeskommunen kan bare sikre stabile arbeidsplasser ved å satse på «grønne» bedrifter, tilpasset behovene til et bærekraftig samfunn.

- Hordaland Arbeiderparti vil at fylkeskommunen skal bidra aktivt til å skape klynger av bedrifter som satser på «grønn» teknologi. Gjennom samarbeid med relevante virksomheter må fylkeskommunen yte den støtte som er nødvendig for at lokale teknologibedrifter kan nå fram i konkurransen for å delta i den nasjonale satsingen på vindkraft til havs. Fylkeskommunen må som del av dette, bygge nettverk med kompetanse- og forskningsmiljøer innen miljøteknologi og motivere bedrifter til å satse på fornybare produkter.

Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.

96. Kvinnherad Arbeiderparti

Miljø og Samferdsle - Ferjesamanband Varaldsøy

Kvinnherad Ap vil arbeida for at det omgåande skal starte arbeid med reguleringsplan for bygging av ny ferjekai på Skjelnesodden på Varaldsøy. Reguleringsplan arbeidet skal ha høg prioritet i Kvinnherad kommune.

Ny ferjestad på Varaldsøy vil gjera det meir attraktivt å bu og feriera der, ei nedkorting av ferjestrekninga er ei viktig miljøratsing ved å korta ned seglingstida.

Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.

97. Kvinnherad Arbeiderparti

Miljø og samferdsle

Kvinnherad arbeiderparti vil arbeida for å sikra at framtidige anbod i kollektivtransporten stiller krav om miljøvennleg teknologi ved at ferjeflåten og snøggåttane i Hordaland skal fornyast med til dømes batteriteknologi.

Partistyrets innstilling: I tråd med vedteken politikk. Oversendes fylkestingsgruppa.

98. Arbeiderpartiet i Bergen

Utslippsfrie busser

Forslag til vedtak:

- Bergen må satse på nullutslippsbusser i tillegg til bybanen.

Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.

99. Askøy Arbeiderparti

Kollektivfelt for buss til Askøy

Askøy kommune har hatt en stor vekst i både innbyggere og næringsetableringer etter at Askøybroen ble realisert for 25 år siden.

Askøy Arbeiderparti vil satse på kollektivløsninger i tråd med regionale og statlige føringer om nullvekst i personbiltrafikken. Vi mener at kommunen best håndterer befolkningsveksten og den allerede høye utpøndlingen fra Askøy ved å få folk til å la bilen stå igjen på øyen og heller aktivt bruke

ulike kollektivtilbud. Askøyværingene kan på denne måten bidra til hjelpe Bergen med å nå sitt mål om nullvekst i personbiltrafikken.

Askøy har imidlertid som øykommune i dag bare en overbelastet to-felts fastlandsforbindelse ut av kommunen og dette bidrar til å gjøre busstilbudet lite pålitelig og tidseffektivt. Trafikkutviklingen over Askøybroen har hatt en vekst fra 15821 ÅDT i 2000 til litt over 20200 ÅDT i 2017. Til tross for kraftig økning av passasjerer som tar kollektiv til Bergen har det vært en svak økning i antall passeringen fra 2016 til 2017. Fortsetter veksten i årene framover slik som prognosene tilsier, vil broen nå sin maks kapasitet om få år og det vil være behov for en ny broforbindelse.

Askøy Arbeiderparti mener at for å løse utfordringene kollektivtrafikken har over broen må man se på om det er mulig å omgjøre gang- og sykkelfeltet på broen til kjørefelt. Ved å hekte på en ny gang- og sykkeltrase på broen vil man kunne få 3 kjørefelt som kan nyttes inn og ut av kommunen. Midtfeltet vil da kunne være åpent for kollektivtrafikk – ut av Askøy på morgenen og inn om ettermiddagen i samsvar med den store arbeidsutpendlingen. En forutsetning for et slikt tiltak er imidlertid at man starter planleggingen med å utvide Olsviktunellen fordi den representerer et hinder for å få bedre flyt i trafikken.

- Askøy Arbeiderparti mener at med bakgrunn i den høye arbeidsutpendlingen i vekstkommunen må det legges til rette for å utvide Olsviktunellen og Askøybroen med et kollektivfelt.
- Askøy Arbeiderpartiet vil understreke behovet for et sammenhengende kollektivfelt mellom Askøy og Bergen sentrum.

Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.

100. Kvinnherad Arbeiderparti

Turistvegstatus

Kvinnherad arbeiderparti ønsker at vegstrekka Odda –Årsnes får turistvegstatus.

Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.

101. Bømlo Arbeiderparti

Vidaregåande skuletilbod på Bømlo

I forslag til Skulebruksplan 2017---2030 foreslo Hordaland fylkeskommune at Rubbestadnes vidaregåande skule skulle leggjast ned og at studieplassar i teknikk og industriell produksjon og elektronikk skulle overførast til Stord. I same periode har UNITECH jobba for å etablere eit forskings--og utviklingssenter i Sunnhordlandregionen.

I 2016 var planane at dette skulle etablerast på Stord, men då dei ikkje fekk tomt der, valde dei i staden å etablere det nye senteret på Rubbestadneset. Industribedriftene på Rubbestadneset (Wärtsilä, LOS gruppen, Tess, Westcon Olvondo) og UNITECH etablerte Norwegian Marine & Energy Complex (ref. nmec.no) som eit klyngesamarbeid for industri--og teknologiutvikling. (Ei vidareutvikling av det allereie eksisterande samarbeidet på Rubbestadneset.)

Lokalsamfunnet på Rubbestadneset har lange tradisjonar når det gjeld entreprenørskap og teknologisk utvikling, noko som historisk kan førast tilbake til Wichmann motorfabrikk, no overteke av finske Wärtsilä. Tilgang på fagarbeidarar har vore ein naudsynt føresetnad for denne utviklinga. Heilt sentralt

står difor lokalisering av yrkesskulen berre eit steinkast frå industriverksemda. Med etablering av klyngesamarbeidet NMEC og UNITECH sitt forskings- og utviklingscenter i Rubbestadneset er det opna for vidare teknologisk innovasjon og industriutvikling i lokalsamfunnet. I tradisjon med det som har vore, ynskjer klyngesamarbeidet å ta vare på samarbeidet mellom yrkesfagleg studietilbod og lokal industri. Her ser ein for seg elevar og lærlingar i praksisfellesskap med fagarbeidarar, ingeniørar og forskarar. Det er berre det at fylkeskommunen har tenkt at Bømlo vidaregåande skule ikkje skal liggja på Rubbestadneset. Dette er mest grunna i at skulen på Rubbestadneset er relativt slitt og at fylkeskommunen har eit nyare skulebygg på Bremnes.

Dette kjem fram av eit vedtak i Fylkestinget frå oktober 2016, der det i sak 72/16 heiter at "Rubbestadnes og Bømlo vgs vert slått saman til ein skule og skal heite Bømlo vgs, den nye skulen vert lokalisert på Bremnes." Samstundes vart det vedteke å utgreie eit pilotprosjekt ved skulen som skal styrkja samarbeidet mellom næringsliv og skule slik at m.a. opplæring som krev kostbare investeringar i verkstader og bygg innan studieretning Teknikk og industriell produksjon kan gjennomførast ute i bedrift.

I eit brev datert 25.4.2017 frå Bømlo kommunestyre, signert av ordførar, vert det gjeve uttrykk for at ein "ser med uro på at næringsliv, kommune og fylkeskommune så langt ikkje har greidd å finne eit felles grunnlag for dette pilotprosjektet." I desember 2017 har næringslivet på Bømlo "møtes for å diskutera manglande framdrift i pilotprosjektet og diskuterer løysingar på korleis gå fram for å få framdrift. Det lokale næringslivet på Bømlo er uroleg i forhold til kva dette betyr for framtida for vidaregåande skule på Bømlo."

Bømlo Arbeiderparti ber våre fylkespolitikarar om å fylgje opp denne saka særskild. For eit parti som Arbeiderpartiet, med sterke tradisjonar i utvikling av framtidsretta industri og offentleg skule, er det naudsynt å vise handlekraft i saker som denne.

Bømlo Arbeiderparti ber difor våre fylkespolitikarar om å sjå med nye augo på denne saka og sørgje for at denne vert handsama på ein best mogeleg måte for både skule, næringsliv, det nye forskingsmiljøet og lokalsamfunn. I spørsmålet om lokalisering av skulen vil tilgang til verkstad, utstyr og kompetansepersonell vera avgjerande faktorar for å sikra ein god infrastruktur for Bømlo vidaregåande skule.

08.02.18 la Unitech, som står for industriutbygginga i Rubbestadneset, fram planar om å bygge lokalar til yrkesfagleg utdanning i samanheng med sitt R&D-senter. Under føresetnad at det er ein offentleg skule i leigde areal så opnar dette for spanande løysingar.

Vi ber difor om at fylkeskommunen må sjå nærare på lokalisering og ikkje låsa løysinga før ein har gjort ein grundig konsekvensanalyse, der ein konkret ser på potensialet i å knytte ein av fylkeskommunen sine vidaregåande skular fysisk direkte til eit klyngesamarbeid for framtidsretta industri- og teknologiutvikling og forskning.

Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.

102. Kvam Arbeiderparti

Framdrift i planarbeidet for Kvam vidaregåande skule

Kvam AP bed om framdrift i planarbeidet for ny Kvam vidaregåande skule i Norheimsund.

Bakgrunn: Dei to vidaregåande skulane i Kvam er no slått saman administrativt, men driv i kvar sine gamle bygg. Det er ikkje rasjonelt, og det slit på både lærarar og elevar. Kvam AP er glade for vedtaket om å byggja ny felles vidaregåande skule i Kvam. Det er positivt at fylket og fylkestinget ser samanhengen mellom opplæring og sin eigen plan om senterstruktur, og at det er lagt stor vekt på at skulen skal vera ein viktig bidragsytar for vidare utvikling av regionscenteret Norheimsund.

Arealdelen av kommuneplanen er no under revisjon. Nybygget skal vera klart til bruk i 2026, men det er viktig å koma vidare med planlegginga av skulebygget med uteområde.

Dette er ein viktig premiss for vidare sentrumsutvikling i bygda. Tomtevalet er gjort, men ikkje formalisert. Dersom spørsmålet om bygg og tomtebehov vert hengjande, vil det hemma både planlegging og gjennomføring av andre tiltak i sentrum.

Partistyrets innstilling: Oversendes fylkestingsgruppa.

103. B AUF i Hordaland

Skatteuttalelse

Mål for det norske skattesystemet

Norge er et sosialdemokratisk land, med et felles verdigrunnlag som bygger på at alle mennesker er like mye verdt. At alle mennesker i vårt land skal ha de samme mulighetene, uansett størrelse på lommeboken.

Et slikt samfunn, arbeiderbevegelsens velferdsstat, er bygget opp rundt tanken om at de med sterkest skuldre også skal bære den tyngste børen. Vår bevegelse har i løpet av det siste århundret evnet å gjøre Norge til et av verdens beste land, nettopp fordi nordmenn vet at et godt samfunn er et samfunn der alle yter etter evne og får etter behov. Det gjør oss i stand til å se alle enkeltskjebner og hjelpe de som trenger velferdsstaten.

Denne velferdsstaten bygger på at alle er med og bidrar. Det gjør vi gjennom å betale skatt til staten, som bruker disse midlene på å utføre fellesskapets tjenester som vi alle nyter godt av. Gratis skolegang, gratis helsevesen, bygging av vei og kollektivtransport er bare noen av de godene storsamfunnet får tilbake for skattepengene vi betaler inn.

Men AUF i Hordaland ser dessverre at velferdsstaten vil stå ovenfor store utfordringer over de neste årene. Vi får stadig flere eldre med pleiebehov og stadig flere unge sliter psykisk uten å få tilstrekkelig helsehjelp. Samtidig ser vi at statsbudsjettene går kontinuerlig med underskudd og hadde det ikke vært for avkastningen fra oljefondet ville Norge ha opparbeidet seg en stor gjeld.

Når kostnadene til velferdsstaten er høyere enn inntektene til statskassen, har Norge AS et alvorlig problem som bare kan løses på to måter. Enten må kostnadene ned, eller så må inntektene opp. I det store bildet vil ikke driftseffektivisering i offentlig sektor bidra til at statsbudsjettene går i balanse, ergo må det kuttes i velferdstilbudet om man skal kutte kostnader i offentlig sektor. Dette mener AUF i Hordaland er en farlig vei å gå og det vil ta oss mot et samfunn vi ikke ønsker at Norge skal ha.

Da står vi igjen med et enkelt alternativ, inntektene til statskassen må økes. Derfor har AUF i Hordaland laget et skatteprogram, fordi vi mener at skattesystemet slik det er i dag ikke bidrar til å skaffe tilstrekkelige med inntekter til staten. Da må vi se på både det generelle skattetrykket og innretningen på noen av våre viktigste skatter for å prøve å endre denne situasjonen. For når inntektene til staten økes, kan vi også bruke mer penger på fellesskapet. Derfor ønsker vi å øke det gjeldende skattenivået i Norge. De med aller lavest inntekter skal betale mindre gjennom en økning av bunnfradraget, mens de med de høyeste inntektene og største formuene skal bidra mer til fellesskapet. Slik skaper vi et rettferdig skattesystem.

Hordaland arbeiderparti vil at:

- Det skal innføres en generell skatteøkning på progressive skatter i Norge.

Flate avgifter

AUF i Hordaland ser med bekymring på utviklingen og økningen av flate avgifter. Vi ser at kommuner de senere årene, både har innført nye avgifter og stadig økt flere av de gjeldene avgiftene. Dette mener vi prinsipielt er en meget feil vei å gå for å dekke inn budsjetter.

Flate avgifter rammer alle likt, uavhengig av inntekt. Dette betyr at avgiften vil koste like mye for folk med høy inntekt, som personer med lavere inntekt. AUF i Hordaland stiller spørsmålstegn med konsekvensene av slike skatter og hvordan de rammer blindt, uavhengig av inntekt.

AUF i Hordaland er prinsippfaste i vår skepsis til flate avgifter. Pengene som samles inn til stat og kommune må i størst mulig grad være progressive skatter som ikke bidrar til å øke forskjellene i samfunnet. De med sterkeste skuldre skal bære den tyngste børen, det gjelder også her.

Hordaland arbeiderparti vil at:

- Det totale trykket av flate avgifter bør reduseres over de kommende årene
- Avgifter skal i hovedsak anvendes for å vri forbruk og handlinger til innbyggerne, ikke for å skaffe staten inntekter. Ved vurdering av innføring av nye avgifter skal de sosiale konsekvensene vektlegges sterkt

Trinnskatt

Trinnskatt er en progressiv bruttoskatt på skattyters personinntekt. Trinnskatten er delt opp i 4 trinn. Trinn 1 inntreffer ved en inntekt mellom 169 000 - 237 900 kroner, det får da 1,4% trinnskatt. Trinn 2 inntreffer ved en inntekt mellom 237 900 - 598 050 kroner, og får 3,3% trinnskatt. Trinn 3 inntreffer ved en inntekt mellom 598 050 - 962 050 kroner, og får 12,4% trinnskatt. Trinn 4 inntreffer ved inntekter over 962 050 kroner, og får da 15,4% trinnskatt. Trinnskatten er relativt ny, og den ble ikke innført før inntektsåret 2016. Denne skattetyper erstattet toppskatten på høye inntekter, samtidig som det er en progressiv skatt, det vil si at skatten reguleres etter inntekten.

Trinnskatten fungerer i dag på den måten at man skatter fra de forskjellige trinnene med de tjente kronene over hvert trinn. Vi ser også at trinnskatten kun går til et siste fjerde trinn, med en start på 962 050 kroner. Fra og med man tjener denne summen, betaler man altså 15,4% skatt.

I vårt sosialdemokratiske samfunn er prinsippet om at de som har mest skal bidra mer. Dette prinsippet vil i praksis være en progressiv skatt der de med mest bidrar mest på skatteseddelen sin. Da må en ny skattepolitikk følge denne tanken.

Trinnskatten er en skatt reflekterer disse verdiene, men muligens i for liten grad. I dagens samfunn er det ikke sjeldent at folk tjener godt over en million. Disse skal selvsagt bidra litt ekstra til vår felles velferdsetat. Derfor vil det være nødvendig å innføre et trinn til som i større grad - og ikke minst - i mer rettferdig grad skattlegger større millioninntekter. For eksempel vil et nytt trinn (Trinn 5) kunne skattlegge inntekter på over 2 millioner med en prosentsats på 20%. Dette vil føre til at de som tjener aller mest også bidrar mer.

Det kan i forbindelse med innføringen av et nytt trinn, være nødvendig å øke det fjerde trinnet. Dette for at man ikke skal skattlegge personer innenfor dette trinnet for mye.

Hordaland arbeiderparti vil at:

- Det skal innføres et nytt skattetrinn, "Trinn 5", slik at de med høyest inntekt bidrar mer til velferdsstaten.
- Toppinntekten for trinn 4 skal økes.

Miljøavgifter

Klimaendringene er svært alvorlige og begynner allerede å gi konsekvenser. Menneskeskapte klimaendringer, tap av biologisk mangfold og helseeffekter av forurensing er noen av de største

miljøutfordringene verden står ovenfor i dag. Norge skal omstilles til et lavutslippssamfunn de neste 35 årene og for at dette skal skje er det viktig at vi følger opp Parisavtalen om å nå 2 graders målet.

For å løse miljøutfordringene trenger vi et grønt skattesifte i Norge som kan bidra til en bedre utnyttelse av samfunnets ressurser. Et viktig prinsipp i det grønne skattesifte er at den som forurenser, tar hensyn til den skaden som påføres samfunnet ved å betale en avgift. Det vil si at det innføres avgifter på miljøskadelige produkter eller andre aktiviteter som innebærer at forurenser betaler for skaden. Vi vil ikke nå målene i Parisavtalen ved miljøavgifter alene, men i kombinasjon med andre klimatiltak vil dette ta Norge i riktig retning om å bli et lavutslippssamfunn.

Norsk kjøttproduksjon er ansvarlig for store mengder klimagassutslipp. Verdens kjøttproduksjon står for 18 prosent av verdens totale klimagassutslipp. Skal Norge nå to-graders målet er det nødvendig å kutte ned utslippene i flere sektorer, deriblant jordbruket. Det kan være vanskelig å ilegge avgifter i jordbruket basert på utslipp fra hvert enkelt dyr; Det er ikke mulig å måle eksakt utslipp fra hvert dyr og dermed avgifts legge dette. Derfor vil et alternativ være å legge avgift på innenlandsk produksjon av rødt kjøtt. De største klimagassutslippene skjer ved produksjonen av rødt kjøtt, og en avgift kan bidra til at produksjonen og forbruket vris i retning av matvarer som i mindre grad bidrar til klimagassutslipp. Imidlertid kan redusert norsk produksjon helt eller delvis erstattes av importvarer. Da vil utslippene i Norge reduseres, men det vil bli utslippsøkning i utlandet. Derfor vil det være mest hensiktsmessig med en avgift på omsetningen av rødt kjøtt for å redusere de globale klimagassutslippene.

En av de sektorene i Norge som har størst utslipp er transportsektoren, som utgjør 30% av norske utslipp. I næringslivet vil det være nødvendig med transport. Samtidig er det viktig at vi finner frem til løsninger som sørger for at det kuttes i utslipp fra denne sektoren. Derfor ønsker AUF i Hordaland at det skal etableres et CO₂ –fond. Dette fondet vil fungere slik at de som forplikter seg til å redusere sine utslipp, kan få redusert avgift eller slippe å betale. Beløp tilsvarende avgiften betales inn til et fond, der medlemmene av ordningen kan søke støtte til CO₂ – reduserende tiltak. Dermed vil inntektene som i dag kommer fra avgift på drivstoff, brukes til å styrke tiltak for å gjøre Norge til et lavutslippssamfunn. Det må vurderes om dette fondet skal inkludere andre former for transport, blant annet varebiler, anleggsmaskiner, fiskefartøy og skip.

Miljøavgifter kan ofte være svært usosiale. Miljøavgifter er ofte flate avgifter på forbruk, for eksempel rushtidsavgiften. Vi som er en sosialdemokratisk miljøorganisasjon må klare å ha to tanker i hodet samtidig; Vi må ha et prinsipp om at miljøavgifter er veldig viktig, men innføringen av nye miljøavgifter må ikke i for stor grad ramme skjevt. Derfor må miljøavgifter tilpasses dette, og folk flest må ha en reel valgmulighet til å bruke noe annet enn det som avgiftsbelegges. For eksempel; Det er helt nødvendig at busstilbudet skal være tilstrekkelig dersom en øker bompenger. Derfor vil det være viktig å vektlegge at når det blir innført nye miljøavgifter så skal disse ikke ramme skjevt så langt det er tilstrekkelig.

Hordaland arbeiderparti vil at:

- Bruken av klima- og miljøavgifter styrkes slik at forurenser betaler
- Det skal innføres en avgift på omsetningen av rødt kjøtt og at produksjonsstøtten reduseres
- Det skal etableres et CO₂ – fond for transport i næringslivet
- Når det skal innføres nye miljøavgifter bør disse avgiftene ikke ramme skjevt, så langt det er tilstrekkelig
- Det skal bli innført en miljøavgift på kosmetikk og husholdningsartikler som
- inneholder mikroplast.

Friinntekten i petroleumsskatten

Norge sitt petroleumsskattesystem har vært en suksesshistorie av dimensjoner. I Norge har vi klart å skape et skattesystem som både sikrer at fellesskapet tar inn det meste av verdiskapningen på sokkelen, samtidig som det er attraktivt for store globale bedrifter å investere i den norske olje- og gassnæringen. Dette har ingen andre land klart, og denne suksesshistorien har vært sentral for Norges utvikling.

Petroleumsskattesystemet vårt har likevel utfordringer. Avskrivningen i petroleumsskatten, også kjent som friinntekten, er for høy og bør senkes. Romsligheten i petroleumsskattesystemet sikrer at fellesskapet taper milliarder av kroner i inntekter, og i tillegg gjør romsligheten at bedriftene tar for lite av kostnadene av investeringene deres. Dermed kan man si at petroleumsskattesystemet oppfordrer bedriftene til å investere i en næring vi bør oppfordre til mindre investeringer i.

AUF i Hordaland mener at det er viktig at friinntekten i petroleumsskatten blir senket. Dette vil sikre at fellesskapet ender opp med mer av pengene som blir tjent på norsk olje og gass, samtidig som det blir mindre lønnsomt for bedriftene å investere i denne klimaskadelige næringen.

Hordaland arbeiderparti vil at:

- Friinntekten i petroleumsskatten skal reduseres

Eiendomsskatten

Mange nordmenn har store formuer knyttet opp i eiendom. Dette fordi Norge har belønnet eiere og ikke leietakere av bolig gjennom mange år. Det er et prosjekt også arbeiderbevegelsen har støttet. Å eie egen bolig gir en særegen trygghet og et fast ankerpunkt i livene til mange. Vi har sett det som vår oppgave å sørge for at alle nordmenn, uansett bakgrunn, får muligheten til å kjøpe bolig.

Men, vi ser at denne situasjonen er i endring. Boligprisene øker for hvert år, og det blir stadig vanskeligere for unge å komme inn på boligmarkedet uten hjelp fra foreldre. Dette er en situasjon vi må motarbeide. Det finnes mange ulike tiltak, men dette skatteprogrammet vil trekke frem tre punkter der det bør skje endringer i favør av unge.

Først og fremst bør eiendomsskatten gjøres nasjonal. Det er en skatt som har god utjevne effekt og stilt riktig vil den treffe godt. Skatten startet som en måte for kommuner å spe på kommunebudsjettene, men har i de senere årene utviklet seg til å bli en skatt som for de fleste kommuner er nødvendig for å få budsjettene for lovpålagte tjenester til å gå opp. Kommuner som ikke innfører eiendomsskatt må kutte tjenestetilbudet til benet. I ytterste konsekvens havner de på ROBEK-listen, som et register over kommuner og fylkeskommuner som må ha godkjenning fra Kommunal og regionaldepartementet for å kunne ta opp lån. Slik kan det ikke fortsette.

Derfor mener AUF i Hordaland at eiendomsskatten må innføres som en nasjonal ordning, der inntektene tilføres skattekommunen. Samtidig bør det gis rom for lokale tilpasninger som bunnfradrag og promillesats.

Det andre punktet om bolig er rentefradrag for boliglån. Det er ikke naturlig at staten direkte skal sponse låntakere fordi de har lån. Dette får uønskede konsekvenser ved at nordmenn tar opp for store lån og at man venter med nedbetaling på lån, fordi man får refundert renteutgifter fra staten. I tillegg treffer ordningen feil, da den ikke hjelper unge inn på boligmarkedet, men fungerer som en bonus for alle som klarer å komme seg inn.

AUF i Hordaland mener derfor at denne ordningen bør fjernes eller reduseres og at disse midlene heller benyttes til å få unge inn på boligmarkedet.

Det tredje punktet er BoligSparing for Unge (BSU). Dette er en ordning som har bredt om seg i Norge de senere årene. Ideen er i utgangspunktet god, den skal hjelpe unge med å spare til sin første bolig. Dessverre treffer den særdeles skjevt. De fleste unge mennesker har ikke mulighet til å spare 25 000 årlig, og går dermed glipp av opptil 5000 kroner i rentefradrag. Unge med bemidlede foreldre har imidlertid det, og slik bidrar ordningen til å overføre verdier fra fellesskapet til de som allerede har mest fra før.

AUF i Hordaland vil at:

- Eiendomsskatten må bli en nasjonal skatt
- Alle inntekter fra eiendomsskatten skal tilfalle skattekommunen

- Kommunene skal få mulighet til lokale tilpassinger av eiendomsskatten
- Rentefradraget for all gjeld fjernes
- Pengene som i dag brukes på rentefradragsordningen bør gå til å få flere unge inn på boligmarkedet
- Boligsparing for unge (BSU) bør fjernes i sin nåværende form

Politikken må følge kapitalen

Globaliseringen har ført til en friere flyt av varer, kapital, tjenester og mennesker. Dette har gitt fattigdomsreduksjon i U-land og vekst i vestlige land. Verden er mer knyttet sammen nå enn før som følge av at mennesker og kapital kan bevege seg lenger og fortere enn før. Vi i AUF ønsker globaliseringen velkommen, selv om den uansett ikke er til å stanse. Det er imidlertid ikke bare goder ved globaliseringen. Når vi nå har sett at kapitalen er blitt internasjonal i form av enorme selskaper som Coca Cola, Nike, Apple, Microsoft og flere er det blitt enda lettere å plassere penger og ressurser i flere land. Disse selskapene har en slik oppbygning at de innen kort tid kan flytte både produksjon og hovedkvarter fra et land til et annet.

Den enormt fleksible kapitalen flytter seg dermed til hvor de kan tjene mest penger. Slik som vi har sett i det siste med Panama Papers og Paradise Papers flytter selskapene kapital og hovedkvarter til hvor de må skatte minst og hvor arbeiderrettigheter er på et minimum eller ikke-eksisterende. Land ønsker å tiltrekke seg storkapitalen for å sikre vekst og arbeidsplasser. Det innebærer at vi nå ser at land underbyr hverandre i hvem som kan tilby lavest skatter og dårligst arbeidslovgivning for å tiltrekke seg selskaper som kan være villig til å investere i landene deres. Det er på grunn av dette en ser at flere land i Europa og i vesten nå senker skattenivået og lempet på arbeideres rettigheter for å være «konkurransedyktige». Dette er et enormt problem. Nå når kapitalen er blitt internasjonal må politikken følge etter for å sikre at det som blir skapt kan deles rettferdig til folk flest, ikke kun til de rikeste av de rike. AUF i Hordaland kan ikke godta et kappløp om å ha det laveste skattenivået. Vi mener politikken må følge kapitalen og sørge for god regulering av både kapital og arbeidslovgivning.

Den Europeiske Union er helt klart en aktør som er stor nok til å håndtere internasjonal kapital, men den er ikke god nok. EU har gitt europeere bedre arbeidervern, men unionen har ikke sørget for en rettferdig fordeling av de midlene som produseres. EU har svært lite å si på medlemslandenes skattelovgivning, og det finnes heller ingen annen internasjonal aktør som er med å regulere skattenivå eller skattemetode. EU eller et annet overnasjonalt organ må få større myndighet til å regulere skatter, ellers vil vi se at kapitalen seirer og arbeiderbevegelsens seire går tapt. Norge er ikke skjernet fra dette kappløpet. Skatteforliket inngått på Stortinget er et resultat av at markedet presser skattenivået ned, også i land som Norge. Det er beklagelig at Norge har senket selskapsskatten fra 27% til 23%, og vi må arbeide for å øke skatten igjen. Det vil imidlertid være vanskelig i dagens situasjon med for eksempel Storbritannia som nå varsler at de ønsker å redusere selskapsskatten til 15% for å tiltrekke seg selskaper etter Brexit. Samtidig som vi øker selskapsskatten igjen må vi sikre at andre liknende land gjør det samme.

Hordaland Arbeiderparti vil:

- Norge går tar initiativ til et internasjonalt skattesamarbeid for å stanse kappløpet om å ha lavest skatter. Dette kan gjøres gjennom EU eller andre internasjonale organ.
- Norge øker selskapsskatten til 25%.
- Stortinget øker bevilgningene til utvikling av bedre skattelovgivning i Norge ved å styrke forskningen som gjøres ved for eksempel Det Juridiske Fakultet i Bergen.
- EU skal innføre en europeisk Tobin-skatt, samt utrede muligheten for å ha en europeiskselskapsskatt.

Formuesskatten

Formuesskatten er en skatt som utlignes på grunnlag av ens nettoformue. Det vil si at man skatter for de verdiene man eier. Nettoformuen avgjør hvor mye formuesskatt som skal betales til kommune og stat. Denne skatten skattlegger den totale verdien av ulike formuesobjekter som fast eiendom (Det være seg boliger, bygninger, maskiner og utstyr) og aksjer og bankinnskudd, etter at man har trukket fra det man eventuelt skulle har i gjeld.

Formuesskatten er et nødvendig verktøy for å utjevne forskjellene i Norge, men også for å forhindre nullskatteyttere. Ved å skattlegge formuen til de rikeste i landet, forhindrer man at noen får, med enorme økonomiske muligheter unngår å bidra til vårt store dugnadsarbeid, som er velferdsstaten. Formuesskatten vil derfor være enormt viktig for å utjevne forskjeller i Norge.

I Norge besittes halvparten av den totale nettoformuen av den rikeste tiendedel av innbyggerne. Derfor har formuesskatten en sterk omfordelende virkning i den grad at den vil påvirke de aller rikeste i størst grad. Formuesskatten utgjør mer eller mindre halvparten av den totale skattebyrden til den rikeste prosenten av befolkningen. Denne skatten er en nødvendighet for å klare å finansiere en sosialdemokratisk velferdsstat i fremtiden. "Yt etter evne, få etter behov".

I følge skatteetaten starter formuesskatten til kommunen etter en opparbeidet formue på 1 480 000 kr og over. Denne skatten har også en sats på 0,7%. Til staten er det fortsatt samme bunnfradrag, men her er satsen på 0,15%

I dag er ikke nødvendigvis en formue på 1 480 000 kr meget stor. Sammenlignet med dagens boligmarked vil denne summen tilsvare prisen på en boenhet for en helt vanlig familie. Etterhvert som prisveksten stiger vil dette bli mer og mer skjevt. Det vil derfor være nødvendig å øke bunnfradraget noe for å treffe riktig.

Dette vil da føre til at færre får formuesskatt, men for å kompensere dette tapet vil det være essensielt å justere satsen.

AUF i Hordaland vil at:

- Bunnfradraget til formuesskatten økes slik at den ikke rammer de mindre formuene
- Procentsatsen til formuesskatten økes slik at staten får økte inntekter, til tross for et mindre skattegrunnlag etter økning av bunnfradraget

Generasjonsskatt og skatt på formue transaksjoner

En av hovedgrunnene til at vi i dag ser at mer og mer rikdom samles på færre og færre mennesker, er manglende skattlegging av formue og eiendom. Avkastningen på formue og eiendom vokser fortere enn skatteleggingen av den, og rikdommen bevares hos de aller rikeste. Med en begrenset mengde penger i samfunnet går dette på bekostning av vanlige folk. De som har mest får enda mer, mens de som har minst får enda mindre. Ulikhetene øker. Dette skjer ikke bare utenfor Norge, men også i Norge øker ulikhetene. Formue beskattes mindre i dag enn før, og arveavgiften har forsvunnet helt.

Flere av verdens mest anerkjente økonomer, som blant annet Thomas Piketty, mener at en av de mest effektive virkemidlene for å begrense og motvirke den enorme ulikheten vi ser i dag er en arveavgift som retter seg mot de store formuene. Vi har i lang tid sett at enorm rikdom går i arv og blir større for hver generasjon som går.

En arveavgift bidrar til at alle skal ha like muligheter til å lykkes uavhengig av hvor stor lommeboken din er. Ved å skattlegge enorm rikdom kan en finansiere en sterk offentlig fellesskole, en trygg og god barnehage fylt med lek og læring og et helsevesen for alle. Da kan alle få muligheten til å bli det de selv ønsker.

Vi i AUF i Hordaland mener det er prinsipielt problematisk at noen mennesker skal arve enorm rikdom uten selv å ha arbeidet for det, samtidig som barn av lavtlønnede og arbeidsledige skal arve både sosiale og økonomiske problemer. At du er heldig og er blitt født inn i en rik familie skal ikke være den sikreste måten å bli rik på. Det er en persons egen innsats og bidrag til samfunnet som skal belønnes med penger.

Dermed mener AUF i Hordaland at vi trenger å innføre en avgift som sikrer at ingen kan tjene seg rike på arv. Tidligere har vi hatt en arveavgift, men den avgiften den fungerte ikke slik som vi ønsket. Derfor mener vi i AUF i Hordaland at vi skal innføre en generasjonsskatt. Denne skatten må ha et høyt

innslagspunkt for å sikre at den treffer de rikeste, og ikke får urettferdige og uheldige konsekvenser for vanlige folk. For å avbøte på reduserte inntekter til fellesskapet som konsekvens av mindre skattegrunnlag, kan en så øke skattebyrden på dem som allerede beskattes. Det innebærer at færre betaler denne skatten, men dem som betaler må betale mer.

Et mer omfattende alternativ kan være en progressiv livslang formue transaksjonsskatt. Den kan fungere slik at alle gaver og arv en får i løpet av livet skal skattlegges, men med et bunnfradrag. En kan her anse alle gaver og all arv som en slags inntekt, og kan forsvares på samme måte som inntektsskatten. Denne skatten kan erstatte generasjonsskatten, eller supplere den. En progressiv og livslang formue transaksjonsskatt vil sikre at store gaver fra en person til en annen, noe som ofte kan anses som forskudd på arv, skattlegges. Eksempelvis kan en sette et bunnfradrag på kr. 1.000.000. Mottar man gaver og arv i *løpet av livet* som til sammen beløper seg på under en million kroner, skatter man ikke. Når en har gått over bunnfradraget vil all formue og gaver/arv etter dette, skattlegges. Det kan være flere trinn som sikrer en mer progressiv skattlegging. For å hindre at små gaver inngår i denne utregningen kan en fastsette et innslagspunkt for hver enkelt gave på et lavere beløp, som for eksempel kr. 100.000. Det vil innebære at om en mottar en bruktbil av sin far til en verdi av kr. 50.000, så vil ikke denne gå inn i skattegrunnlaget til skatten.

Ved store formuer en arver eller mottar, kan en fordele innbetalingen av skatten over tid for å sikre at ikke mennesker som mottar et hus må selge det for å betale all skatten med en gang. Skatten kan for eksempel også legges til inntektsskatten. En slik skatt, og hvordan innretningen på denne skal være, må utredes for å sikre en så rettferdig skattlegging som mulig.

AUF i Hordaland vil at:

- Det skal innføres en rettferdig generasjonsskatt med høyt innslagspunkt og hvor det er høyere skattebyrde enn tidligere.
- Det skal utredes en progressiv livslang formue transaksjonsskatt som vil erstatte eller supplere generasjonsskatten.

Finansskatt

Finansnæringen er det private markedet sitt blodomløp. Næringen er en kilde til innovasjon, og den kobler sammen dem som vil spare penger med de som trenger penger til forbruk.

I 2017 ble det innført en egen skatt for arbeidsgivere som jobber med finansvirksomhet. Denne skatten innebærer at arbeidsgiveravgiften for sektoren er fem prosent høyere enn den er for andre arbeidsgivere og at bedrifter i næringen har en selskapsskatt på 25 prosent.

Den norske finansnæringen er relativt liten sammenlignet med mange andre land. Den samlede formuen i bankene er betydelig mindre enn den er i de fleste andre vesteuropeiske land. Til tross for dette er den norske finansnæringen kjent for sin stadig økende produktivitet og for sin høye vekst. Den norske finansnæringen har vist seg som svært robust sammenlignet med de fleste andre land.

I 2012 var 53 550 arbeidstakere ansatt i finansnæringen. Hver av disse deltok i å skape en verdi på 3,2 millioner kroner årlig – over fire ganger så mye som en gjennomsnittlig ansatt i Fastlands-Norge. Samme året bidro næringen med omtrent 6 prosent av den totale veksten i Norge.

Rapporten “Den norske finansnæringen - en vekstnæring” mener at den norske finansnæringen har vært en suksesshistorie fordi det har hatt et åpent og konkurransedyktig økonomisk miljø. Finansnæringen blir sett på som en næring med veldig gode forutsetninger for å vokse og ansette folk med høyere utdanning i fremtiden. Dette er kun mulig om politikerne i Norge viser ambisjoner for næringen.

Mange i finansnæringen er kritiske til Høyre og FrP sin finansskatt. De mener den deler skremmende mange likhetstrekk til særskatten i Danmark – en skatt som blir sett på som en mislykket skatt. Konsekvensene av den danske særskatten har vært redusert vekst, i tillegg til at rundt 8000 arbeidsplasser har forsvunnet.

For AUF i Hordaland er det viktig å sikre en aktiv og velregulert finansnæring. Finansnæringen spiller en stor og viktig rolle i den norske økonomien, og må ikke reguleres for tungt. Samtidig er det viktig å regulere finansnæringen på en slik måte som sikrer at næringen ikke svikter, slik den gjorde i 2008. Med bakgrunn i dette er AUF i Hordaland kritisk til Høyre og FrP sin finansskatt. Vi ønsker heller å innføre en skatt på overføringer og utvekslinger av finanskapital, altså finansielle fordrings- og gjeldsobjekter som sedler, bankinnskudd, lån, aksjer, obligasjoner, noe som flere økonomer mener vil være en bedre løsning.

AUF i Hordaland vil at:

- Dagens finansskatt skal byttes ut med en egen skatt på finanstransaksjoner

Skatteparadiser

Ved å bruke skatteparadiser og metoder som overkompliserte selskapsstrukturer, skjult eierskap og internprising, altså at de selger et eget produkt til en søsterbedrift for en pris de selv har satt, stjeler mange store multinasjonale selskaper som Apple og Facebook, store finansielle summer med penger fra land og folk. Dette merkes i landene som mister store beløp.

Hvert år blir minst 1200 milliarder dollar stjålet fra utviklingsland ved bruk av skatteparadiser. Land som Tanzania, som mister 17 milliarder dollar årlig og som ellers er veldig rike på naturressurser, sliter med å få hjulene i økonomien til å gå rundt på grunn av kapitalflukt og skatteparadiser. Mange utviklingsland klarer ikke å gi alle innbyggerne en utdanning eller sikre gode helsetjenester til folket på grunn av skatteparadiser.

Selv om det er utviklingsland som blir hardest rammet av kapitalflukt og bruk av skatteparadiser, blir også Norge rammet av dette. Skatteparadiser gir Norge tre utfordringer:

1. Det skader konkurransen i næringslivet og gjør det vanskeligere for norske bedrifter og entreprenører.
2. Folket mister tilliten til skattesystemet når de ser saker om at multinasjonale bedrifter som Apple og Facebook klarer å unngå å betale skatt.
3. I tillegg mister Norge penger som kunne blitt brukt på helsesøstre, lærere og leger - og disse pengene må hentes inn igjen, ved høyere skatter for folk.

I statsbudsjettet for 2014 ble det vedtatt å innføre land-for-land rapportering. Land-for-land rapportering handler om at selskaper må rapportere om inntekter, utgifter, fortjenester, skatt og antall ansatte i land de opererer i. Dette ble innført i Stoltenberg 2-regjeringen sitt siste statsbudsjett.

I Norge ble land-for-land rapportering kun innført for to spesifikke bransjer; utvinningsindustri og skogdrift. Dette betyr at de fleste norske selskaper ikke omfattes av reglene. Dette er en svakhet i lovverket som må ordnes opp i.

En mulig løsning for å motarbeide skatteparadiser, er å endre skattesystemet og innføre en enhetlig tilnærming til skattlegging av multinasjonale selskaper. Dette går ut på at man ser på den totale inntekten i et multinasjonalt selskap, og deretter benytter en formel for å fordele den skatten som skal tilfalle hvert enkelt av landene. Dette er noe EU allerede ser på, med prosjektet Common Consolidated Company Tax Base (CCCTB), og noe som allerede praktiseres i føderale stater som i USA og i Canada.

En utfordring som må håndteres i arbeidet mot kapitalflukt gjelder bilaterale skatteavtaler. Norge har inngått bilaterale skatteavtaler med omtrent 120 land. Disse baserer seg i stor grad på OECD sin modellkonvensjon, som i stor grad legger opp til at skatteinntektene fra økonomiske virksomheter på tvers av grenser ender opp hos typiske OECD-land. Dette åpner i praksis for lovlig kapitalflukt, der skatteinntekter forsvinner ut fra opprinnelsesland som ofte er u-land. Dette fører til en urettferdig fordeling av skatteressursene, og det er noe Norge bør ta tak i. FN sin modellkonvensjon legger opp til

en mer rettferdig fordeling, og AUF i Hordaland mener Norge bør benytte seg mer av denne når vi forhandler bilaterale skatteavtaler.

AUF i Hordaland vil at:

- «Land for land»-loven fra 2014 skal utvides til å gjelde rapportering for alle land og for alle bransjer
- Norge skal jobbe aktivt for å sikre finansiell åpenhet
- Norge skal være en pådriver for å sikre at mer informasjon om skatteparadis og at «land for land» rapporter skal inkluderes i informasjonsutvekslingsavtaler
- Det skal opprettes et offentlig eierskapsregister som inkluderer både norske og utenlandske selskap
- Norge i større grad skal benytte seg av FN sin modellkonvensjon i bilaterale skatteavtaler, heller enn OECD sin modellkonvensjon
- Det innføres en enhetlig tilnærming til skattlegging av multinasjonale selskap med en rettferdig fordelingsnøkkel
- Støtten til Økokrim økes for å motarbeide økonomisk kriminalitet

Personfradrag for ektefeller på trygd

“Yt etter evne, få etter behov” er et viktig sosialdemokratisk prinsipp og en viktig grunnstein i et rettferdig skattesystem. Alle skal bidra til samfunnet, men alle kan ikke bidra med like mye. Dette gjelder blant annet dem som mottar arbeidsledighetstrygd eller uføretrygd.

Per dags dato, dersom den ene halvdel av et ektepar har jobb mens den andre halvdel mottar arbeidsledighets- eller uføretrygd, så må den arbeidende parten i ekteskapet fortsatt betale like mye skatt som vanlig. For mange familier er dette utfordrende, og spesielt gjelder det for barnefamilier.

I en vanlig familie med to forsørgende, begge med egne jobber og inntekter, vil få det svært vanskelig dersom en av de forsørgende mister inntekten sin. AUF i Hordaland mener det er rett og viktig å sikre at det inntektstapet kompenseres for, og vil derfor at skattytere med en ektefelle som mottar arbeidsledighetstrygd eller uføretrygd skal få et personfradrag.

AUF i Hordaland vil at:

- Skattytere med en ektefelle som mottar arbeidsledighetstrygd eller uføretrygd skal få et personfradrag

Partistyreets innstilling: Forslaget oversendes det nye styret.

104. Bjørnafjorden Arbeidarparti

Skatt – frådreg for å reparere

Me lever i eit «bruk og kast samfunn». Det er ikkje uvanleg at det å reparere tinga våre er om lag like dyrt som å kjøpa nytt. For mange fristar det lite å bruke tid og pengar på å reparere gamle ting når ein kan spare tid på å kjøpe nytt. Difor må me gjere det attraktivt å levere inn tinga til reparasjon. Os AUF meiner at det bør bli utreia korleis ein kan kutta i skatt og moms for folk som vel å reparera tinga sine. Kutta skal gjere det billigare å få tinga sine reparert. Det kan gjelde alt frå sko, klede til kvitevarer, bilar og andre objekter. Dette vil bidra til at det blir meir attraktivt å reparere framfor å kaste samstundes som den lokale næringa med skreddarar, skomakarar og ulike type verkstader kan få ein mogleg vekst.

Vi meiner at det skal bli utreia korleis ein kan kutte i skatt og moms for å gjere det attraktivt å reparere framfor å kaste.

Partistyreets innstilling: Oversendes det nye styret.

105. Voss Arbeidarparti

Sikre genbanken for laks og sjøaure i Hardanger

Stoltenberg-regjeringa oppretta i 2013 ein genbank for bevaring av villaks og sjøaure frå ein rekke vassdrag i Hardangerfjordssystemet. I fleire år har entusiastar arbeidd for å kunne samle inn materiale for å kunne bevare laks- og sjøaurestammer for ettertida. Siktemålet er at genbanken skal ta vare på levande genar av laks- og sjøaurestammer i Hardanger. Fleire av stammene i Hardanger er rekna for å vera kritisk truga. Arbeidet er ennå ikkje ferdig.

Regjeringa Solberg har i dei to siste statsbudsjetta forsøkt å avvikle og øydelegge denne genbanken, men Stortingsfleirtalet har ikkje latt dei gjere det. Voss Arbeidarparti meiner at genbanken i Hardanger må få drive vidare til dei har eit godt nok grunnlag for å tilbakeføre stammer i dei ulike vassdraga.

Partistyrets innstilling: Forslaget vert vedteken og oversendt stortingsgruppa.

106. Arbeiderpartiet i Bergen

Etablering av en marin klynge i Bergen

Snart skal regjeringa ta stilling til valg av konsept og lokalisering av marin FoU-klynge i Bergen, med ny samlokalisering av bl.a. Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet og NIFES (Nasjonalt institutt for Ernærings- og Sjømatforskning). I tillegg til disse institusjonene har Bergen ledende forsknings- og utdanningsmiljøer innen det marine.

En samling av de marine virksomhetene i Bergen vil både kunne legge til rette for bedre samspill mellom virksomhetene og fagmiljøene internt i virksomhetene, samt bidra til å opprettholde Norge og Bergen har verdensledende miljøer innen sjømat, fiskeri og forskning. Lokaliseringen av klyngen vil også kunne være en premissgiver for byutvikling.

Arbeiderpartiet i Bergen mener:

- det er viktig at det legges til rette for etablering av en marin klynge i Bergen.
- at Bergen har marine forsknings-, utdannings-, og forvaltningsmiljøer av internasjonalt format, og at disse miljøene bør være sentrale i etableringen av den nye klyngen.
- at Bergen kommune må legge til rette for etableringen av en marin klynge.
- det er viktig at det raskt fattes vedtak om konsept og lokalisering.

Partistyrets innstilling: Forslaget vert vedteken og oversendt stortingsgruppa.

107. Arbeiderpartiet i Bergen

Forsvar og beredskap

Verdensbildet er stadig i endring. I de siste årene har vi fått et mer utfordrende trusselbilde internasjonalt, hvor samarbeid over landegrensene er viktigere enn noen gang. Russlands annektering av Krim og konflikten i Ukraina skaper usikkerhet i vår del av Europa. Samtidig øker krigen i Syria spenningen i NATOs nærrområder i sør, noe som forsterkes av den alvorligste flyktningstrømmen i vår tid.

Norsk fred og sikkerhet ivaretas best gjennom et forutsigbart internasjonalt samarbeid basert på folkeretten. Vårt fundament for en troverdig sikkerhetspolitikk er vårt medlemskap i Nato. Alliansen forplikter også at vi selv tar ansvar for våre egne områder og vår egen forsvarsevne slik at vi kan stå i

mot et angrep frem til våre allierte kan komme til unnsetning. At alle medlemslandene drar sin last er av sentral betydning for alles sikkerhet. Samtlige statsledere på NATO-toppmøtet i Wales, 2014, var enstemmige i at de skulle styrke sine forsvarsbudsjett, med målsetningen å nå to pst. av BNP innen et tiår. Når noen av medlemslandene da ikke ser ut til å overholde forpliktelsene sine svekker dette tilliten innad i alliansen.

Den nordlige sjørute er i ferd med å åpnes opp. Med den åpnes internasjonale handelsveier, men også olje-, gass- og fiskeressurser, noe som tiltrekker Kinas interesse. Det kan forventes at det ikke bare vil være russiske, amerikanske og norske marinefartøy som patruljerer nordområder i fremtiden, men også kinesiske. Hvis Norge fortsatt ønsker å være en troverdig aktør i nordområdene, må vi også ha en troverdig sjømakt som er i stand til å hevde vår suverenitet i våre egne farvann.

For å sikre vitale objekter langs kysten, som for eksempel olje- og gassanlegg, Bergen havn og Haakonsvern, som HV-09 skal gjøre i Hordaland, under et angrep trenger vi et Sjøheimvern, og et som faktisk har båter og folk med lokal kunnskap.

For å håndheve norsk lov i våre farvann og redde folk og fartøy i nød ingen andre kan redde, er man avhengig av en godt vedlikeholdt kystvakt med kompetent personell og helikoptrene til å assistere i søk og redning.

For å sikre vår suverenitet og avskrekke fra en potensiell invasjon er vi avhengig av en variert og operativ overflatestyrke og en ubåtskvadron med et absolutt minimum på en norsk ubåt, som er neddykket i nordnorske farvann. Det er tvilsomt om vi er i stand til å opprettholde nok opptrete besetninger eller operativt tilgjengelige ubåtskrog hvis vi kun har fire ubåter totalt.

En av landmaktens utfordringer er mangelen på soldater. Hæren, heimevernet og sivilforsvaret må styrkes på personell og materiell slik at de blir i stand til å utføre sine oppgaver over hele landet, selv med styrkes utenlands.

Det rapporteres om misnøye med «interneffektiviseringen» som legger vesentlig press på personellet. Fjerning av incentivordninger for militært personell, omstillinger preget av usikkerhet, ny militær ordning som skaper et klart skille mellom offiserer og «andre» som potensielt kan skape et klasseskille innad i Forsvaret har skapt flere momenter som fagforeningene har advart mot. Operativt personell seiler og øver mer og har mindre tid til hjem, familie og fritid, som også bidrar til å senke motivasjonen til personellet. Hvis forverres risikerer vi flere oppsigelser enn forsvarsevnen vår og forsvarsbudsjettet vårt vil tåle.

Forsvaret blir ofte sett på som en ren utgiftspost siden verdiene som skapes ikke kan måles i kroner og øre. Dens første og viktigste oppgave er å skape sikkerhet for Norge og trygghet for befolkningen. Forsvaret bidrar også til å støtte den sivile beredskapen og kan stille med uunnværlig utstyr og kompetanse til å bruke det, under krisesituasjoner. Et troverdig forsvar gjør at ens regjering også stiller langt sterkere i diplomatiske forhandlinger og sørger for at vi blir tatt mer seriøst på den internasjonale arena. De sivilt ansatte i forsvaret utgjør en stor ressurs som ivaretar mye av funksjoner som vedlikehold, forsyning, verkstedtjenester, teknisk arbeid, basefunksjoner m.m.

Sivilt ansatte innehar mye verdifull kompetanse og er en stabil arbeidskraft, noe som er viktig for å støtte den operative, spisse enden av forsvaret. Arbeiderpartiet er imot en privatisering og konkurranseutsetting innen disse viktige støttefunksjonene og mener at det på sikt vil svekke forsvarsevnen.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- Norge skal øke forsvarsbudsjettet til to pst. av bruttonasjonalprodukt innen 2024, i tråd med forpliktelsen vår ovenfor Nato, og vårt eget partiprogram.
- Sjøheimvernets avvikling må reverseres.
- Norge må utvide ubåtanskaffelsen fra fire til minst seks ubåter.

- Hæren og Heimevernets økonomiske rammer må styrkes.
- Forsvaret må satse på tiltak som sikrer kvalitet i utdanning av personell og tiltak som får personell til å bli.

Partistyrets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen

108. Arbeiderpartiet i Bergen

Erstatningsfartøy for F/F "Kristine Bonnevie".

Forslag: Havforskningsinstituttet trenger et erstatningsfartøy for F/F "Kristine Bonnevie".

Begrunnelse

Rederiavdelingen ved Havforskningsinstituttet har fått to nye skip å drifte det siste året. Det ene, F/F "Dr. Fridtjof Nansen", eies av Norad, og er bygget for å operere i Afrika og Asia. Det andre, F/F "Kronprins Haakon", eies av Norsk Polarinstitut. Det er bygget for å overvåke ressurser, miljø- og klimatilstanden i Arktis og Antarktis. Største bruker vil bli Universitetet i Tromsø og Norsk Polarinstitut.

Havforskningsinstituttets primæroppgaver er Nordsjøen, Norskehavet, Barentshavet, kysten og fjordene. Instituttet disponerer tre eldre skip til å betjene disse oppgavene. Det nyeste, F/F "G. O. Sars", er femten år gammelt, F/F "Johan Hjort" er 27 år gammelt, mens F/F "Kristine Bonnevie" er 25 år.

F/F "Kristine Bonnevie" er i vesentlig dårligere stand enn de to førstnevnte. Skipet er det forrige F/F "Dr Fridtjof Nansen". Skipet har seilt i varmt klima og høyt saltinnhold et kvart århundre, noe som har påvirket alle jernkonstruksjoner i båten. Skipet har blitt delvis ombygget og forsøkt opprustet, men så snart en ting er i orden er det noe annet som ryker. Skipet har kun en fremdriftsmaskin, denne er svært slitt og ustabil. Motorstopp forekommer flere ganger årlig. Skip og mannskap er da prisgitt vær og vind. Innredningen er umoderne med mange fire-mannslugarer. Dette er uegnet til å innkvartere forskere etter dagens standard.

Samtidig som staten trenger en båt, er det vanskelige tider for verftene i Norge. Det er derfor ønskelig at skipet kunne bli bygget i Norge, med den kvalitet som norske verft kan yte.

Partistyrets innstilling: Vedtas og oversendes stortingsgruppa.

109. Askøy Arbeiderparti

Heltid en rettighet, deltid en mulighet

Det er gitt en svært god mulighet til redusert arbeidstid etter arbeidsmiljøloven 10-2. Det er imidlertid fremdeles en gruppe med behov for redusert arbeidstid i en periode av livet som ikke faller inn under denne paragrafen. Det er en del arbeidsgivere som ikke lar arbeidstakere få perioder med redusert arbeidstid til tross for at de kan dokumentere et reelt behov for dette, Arbeidsgivere som avviser disse arbeidstakerne begrunner det med lovens unntaksbestemmelse om at en slik tidsavgrenset reduksjon i arbeidstiden ikke skal være til vesentlig ulempe for arbeidsgiver.

Askøy Arbeiderparti mener at arbeidsgiver må få skjerpet ansvar for tilrettelegging av arbeidstiden for

arbeidstakere som har særskilt behov for dette. Dette for å forhindre at denne gruppen arbeidstakere havner utenfor arbeidslivet fordi de ikke kan arbeide full tid i en periode av livet

Partistyreets innstilling: Oversendes redaksjonskomiteen

110. AUF i Hordaland

Fremtidsrettet samferdsel

Norge trenger en stor ny satsing innenfor samferdsel. Landet må bygges videre med et fokus på by og land, hand i hand. Vi trenger et nytt prosjekt som folket kan jobbe for, som vil skape entusiasme over i hele Norge. Vi må starte et prosjekt for å bygge en høyhastighetsbane.

Etter en rapport gjennomført av Deutsche Bahn, kan en høyhastighetstoglinje via Haukeli bruke 2½ timer mellom Bergen, Oslo og de største byområdene. Dette vil gi et raskere og bedre tilbud enn fly. I motsetning til fly, kan togene også betjene opp til 20 stasjoner underveis, i et varierende stoppemønster. Banene vil også gi en helt ny kvalitet og kapasitet for reising. Konkurransedyktighet i flere markeder bidrar til god drifts- og samfunnsøkonomi. Høyhastighetsbaner vil redusere avstandsure, styrke sysselsetting og konkurransevne, gi en balansert utvikling av hele landet og redusere klimautslipp gjennom elektrifisering av store deler overført fly, bil og trailertrafikk.

En Høyhastighetsbane vil også bidra til å binde Norge sammen på en helt ny måte. Det vil bringe distriktene nærmere sentrum og sentrum nærmere distriktene. I linjen som er undersøkt av Deutsche Bahn kan en nå Odda kommune på ca. 25 minutter.

Et estimat for effektiviteten til en høyhastighetsbane gir et utslag på 5,1 milliarder personkilometer i året innen 2025. Intercity satsingen, som er overføring av personkilometer fra bil til kollektiv bane i byer, gir et utslag på 1,2 milliarder. Dette vil da si at en høyhastighetsbane kan forventes å ha 4 ganger så stor miljøeffekt som intercity tiltak. Dette er et satsingsområde hvor vi som et miljøbevisst ungdomsparti, ikke kan la være å satse. Legger vi også til rette for at høyhastighetstog beregnet for transportering av gods, vil miljøeffekten gi enda større utslag. Mesteparten av godstransporten i Norge går via kjøretøy, ikke jernbane.

Dette er en investering som krever store ressurser. Allikevel er det langt fra umulig, samtlige land i Vest-Europa har en eller flere jernbanelinjer konstruert for høyhastighetstog. Det er til og med et tiltak som er estimert til å drifte seg selv og gå i profitt. Dette vil si at over tid vil banen kunne finansiere sin egen utbygging til andre regioner i Norge. Dette er et så lukrativt satsingsområde at firmaer fra Kina har vist sin interesse i å få bygge den. Jernbanen skal selvfølgelig bygges av staten, men det viser hvor stor interesse vi burde ha for lyntoget i Norge. Dette er sosialdemokratisk samferdselspolitikk, og vi kan ikke la sjansen gå ifra oss.

AUF i Hordaland vil at:

- Det skal settes i gang et prosjekt for å bygge en høyhastighetsbane mellom Bergen og Oslo innen slutten av 2021.
- Det skal gjennomføres en KVVU for hvor det er mest samfunnsøkonomisk å bygge den.

Partistyreets innstilling: Hordaland Arbeiderparti vil prioritere bygging av ny veg og bane Arna-Voss og Ringeriksbanen. Forslaget vert avvist.

111. Kvinnherad Arbeidarparti

Dyrka mark

Kvinnherad Arbeidarparti ønskjer at dyrka mark vert mest mogeleg beskytta mot nedbygging.

Partistyrets innstilling: Vedtatt politikk. Forslaget vert avvist.

112. Stord Arbeidarparti

Nei til søndagsopne butikkar

Arbeiderpartiet må ta eit klårt standpunkt mot søndagsopne butikkar. Forbrukarane og familiarane treng eit pustehol i ein elles travel kvardag. Søndagsopne butikkar vil bety at mange fleire tilsette må jobbe søndagar. Lite tyder på at den totale omsetninga aukar med søndagsopne. Utgiftene aukar derimot grunna auka kostnader. Det vil kunne gi dyrare mat. Dei store kjedene og kjøpesentra vil utkonkurrere dei små butikkane. Det vil bety mindre liv i bysentra. Ap bør stå fast på nei til søndagsopne butikkar!

Partistyrets innstilling: Forslaget er i tråd med vedtatt politikk. Forslaget vert avvist.

113. Kvinnherad Arbeidarparti

KVU-arbeidet

Kvinnherad arbeidarparti krev fortgang i KVU-arbeidet for Sunnhordalandsdiagonalen/Hordalandsdiagonalen.

Partistyrets innstilling: Vedteken politikk. Forslaget vert avvist.